

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Svandrlik_Miroslav-Dejte_napit_Babinskemu.pdb

PDB Name: Svandrlik Dejte napit Babinskem
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 20.10.2007
Modification Date: 20.10.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Miroslav Švandrlik

Dejte napit Babinskému

1.

"Hele, to je Babinskej!" zašeptal otec synkovi a ukázal na šourající se postavu vetchého, ale dosud pohledného kmeta s šedivým plnovousem. "To je ten ukrutnej mordýř a lotr mexickej! Tomu se hned tak někdo nevyrovná! Jsme sice malej národ, ale loupežníka máme velikýho! Celej svět nám ho může závidět!"

Synáček, nábožně naslouchající tatíkoví, vzrušeně polykal sliny. Konečně spatřil na vlastní oči slavného muže, o němž se vyprávějí krvavé legendy a o jehož pohnutém životě se zpívají písně! Jaké neuvěřitelné štěstí!

Václav Babinský, starý a zamračený zahradník klášterního nalezince v Řepích, se zvolna hrabal do hospody na Pohofelci. Nohy mu už dávno nesloužily a astma mu dávalo pořádně zabrat. A to ho čeká ještě nelehká práce! Aby si zasloužil několik püllitrů pěnivého piva, bude muset vyprávět o neuvěřitelných zvěrstvech, která za svého loupežnického života napáchal. Nesmí to odbývat a cokoliv zamlčovat. Lidé jsou stále náročnější a za zaplacení tupláku piva požadují krvavý příběh, plný hrůzy a bezcitného násilí. Husí kůže jim musí vyrazit na zádech, protože při pamětnickém vyprávění chtějí prožít neuvěřitelná dobrodružství, která se jim v životě vyhnula. Babinský byl dobrý vypravěč, ale poslední dobou začínal mít problémy se sklerózou. Začínal si příběhy plést, a to byl veliký malér. Posluchači se v nich často vyznali víc než sám jejich autor, opravovali ho a zlobili se, že moc pije. Krátili ho na honořáři, neboť byli přesvědčeni, že blábolí z pouhé podnapilosti. Jenže Babinský už cítil léta. Jeho načatých devět křížků umocňovalo i to, že stále fyzicky pracoval. Jeptišky mu za to dávaly skromnou stravu, pochopitelně bez alkoholu, a jinak ho neodměňovaly. Dost ho to zlobilo. Vždyť i v bibli stojí, že dělník je hoden své mzdy, a on se v klášterní zahradě nijak neřínkal. Právě naopak. Dovedl vypěstovat překrásné růže, které na sebe poutaly pozornost, zejména když jimi ozdobil oltářiky o slavnosti Božího těla. To byla taková krása, že ani náročné jeptišky nešetřily chválou a slibovaly Babinskému odpuštění celé řady jeho smrtelných hříchů, a jednou mu dokonce u vetešníka koupily čepici. Bývalý loupežník se opravdu snažil. Nejenže sličné květiny pěstoval, ale také je s vypětím všech sil chránil před vychytralými zloději. Honil chtivé kluky, mával nad hlavou sukovicí a křičel, že taková zkaženost mezi dětmi za jeho mládí nebývala. Jeho pobouření bylo opravdové a jím odvedená práce si zasluhovala nejvyšší uznání. Mohl být spokojen, až na jednu dost podstatnou maličkost. Babinský měl zdarma nocleh, mohl se celkem vydatně najíst, ale o kapesném si nechal jediné snít. Nedostával ani halěr, protože peníze kazí dobré mravy a jsou pohromou pro celé lidstvo. Babinský byl zaopatřen po všech stránkách a v Řepích měl zajištěnu i smrtelnou postel, která se sice poněkud viklala a koncertoval v ní červotoč, ale jinak se nacházela ve vyhovujícím stavu. Až zločinec odejde na pravdu Boží, stane se z ní sběratelský kousek, pokud ji ovšem jeptišky neprozíravě nespálí. V současné době ale neměl Babinský co zpeněžit, a tak ho soustavně trápila neuhasilatelná žízeň. Káva z cikorky nebo bylinkový čaj ji pouze povzbuzovaly. Babinský toužil po pivu, snad ještě více než po spáse své hříšné duše. Jenže dlouho nevěděl, jak se k němu dostat. Na přepadání hospod si už netroufal a loudění mu připadalo nedůstojné. Ale pak si všiml, že si lidé kupují v trafikách laciné krvavé romány, kde se mimo jiné psalo také o slavných loupežnících, mordýřích a hrdlořezech. Potoky krve tekly z každé stránky a oběti kvílely, žadoníce o milost. Děti byly unášeny, banky vylupovány a stařeny ubíjeny sekýrou. Lid byl následkem toho příjemně vzrušen. Problém byl jen v tom, že zdaleka ne každý dovedl číst a psát. Mnozí jen bídě slabikovali nebo si tu krásu nechali vyprávět od sousedů. Od tohoto poznání nebylo daleko k nápadu. Hostinský Šlemza stál jednou před kvelbem dosud nenaplněným zákazníky. V tom spatřil poflakujícího se Babinského, jak si olizuje vyprahlé rty a pokukuje po jeho putyce.

"A hele!" napadlo Šlemzu, "támhle se motá vrahoun, před kterým se třáslí naši dědové! Teď už z něho hrůza nesálá, vypadá jako laskavějš dědeček z pohádky. Ten, co každému plní tři přání. Ale to, co prožil, mu nikdo nevezme! To má uložený v mozku a buď si to odnese s sebou na věčnost, nebo to někomu vykváká. Třeba nějakýmu novináři, kterej o tom napíše román, jaký se teď píšou o Rinaldinovi nebo o jinejch zavržencích. Jenže já bych tomu mohl předejít. Proč by Babinskej nemohl vyprávět ty svý všivárny u mne v putyce? Návštěvnost by stoupla a lidi by toho lumpa poslouchali víc než pana faráře! Jak tak na něj koukám, za pár piv by mi to jistě udělal!"

Měl naprostou pravdu. Babinský příběhl, jako když zahvíváš na psa. Hltavě vypil nabídnuté pivo a za další byl ochoten veřejně poplivat svou loupežnickou minulost. Bude o ní vyprávět až do úplného vyčerpání!

"Já jsem bejval velkej syčák, pane Šlemza," přiznával se, "snad největší ze všech evropskejš loupežníků! Když jsem

řádil, celý Rakousko-Uhersko se třásl v základech. Já jsem bejval strašnej lesů pán, ale jenom na hvozdy jsem se neomezoval! Děsil jsem vesničany i měšťáky! Šlechta přede mnou prchala a zalézala jako krtci do sklepení svých zámků! Někdy jsem se cítil být mocnější než sám Pán Bůh!"

Hostinský se tvářil velice spokojeně. "To je ono, pane Babinský," mnul si ruce, "jen se v ničem neomezujte a nic nezatajujte! Za každou mrtvolu dostanete pivo!"

"Vážně?" vykulil oči loupežník. "To já to tedy parádně rozbalím! Ať všichni vědí, že jsem si zasloužil provaz!"

"A proč jste ho nedostal?" divil se Šlemza. "Jak je možný, že jste to přežil?"

"Císař pán mi byl nakloněn," vysvětloval Babinský, "jelikož jsem několikrát ušetřil členy jeho rodiny. Na panovníka nebo jeho příbuzný jsem jaktěživ nevztáhl ruku! Monarchii mám v úctě!"

To hostinský rád slyšel, protože tím pádem se Babinského produkce budou odehrávat v mezích zákona. Hlavně že se nebude rozvracet monarchie! V pražských hospodách a kabaretech dochází k malérům, protože zpěváčkové bývají příliš drzí a napadají vrchnost! Toho se Babinský dozajista zdrží! Vodopády krve jsou povoleny, ale útoky na monarchii se netrpí! Pan Šlemza to odhadl velice přesně. Babinský se choval rozšafně a státotvorně, proti mocnáři neřekl jediné křivé slovo. Také sem nepřišel jako rebel, nýbrž v úloze pamětníka a lidového vypravěče. Měl naprostý úspěch. Hospoda byla plná, obecnost zvědavá a honorář ušel. Loupežník si už dlouho na zlatavém moku nepochutnal, a tak se nacucal jako slíva. Potácel se tak, že všichni pochybovali o jeho spořádaném návratu.

Prozpěvoval si, dlouhé šedivé vlasy i vousy mu vlály jako prapor, ale na své lůžko přece jen doškobrtal. Ráno ho bolela hlava a ještě mu vyčínila matka představená. "Babinský," pravila přísně, "jste ctihodný kmet, a ne nějaký halama! Musíte se chovat slušně a pít jen do polopita! Doporučuji čaj z meduňky, ten spolehlivě zažene žízeň!" Tahle agitace na Babinského příliš nezapůsobila. Chuť piva s chutí meduňky je zcela neporovnatelná. Navíc loupežník slíbil Šlejzovi další návštěvu, a sliby se mají plnit i bez uzavření řádné smlouvy.

Tak se Babinský propočítal k hektolitřům piva, a to nejen u Šlejzů. Jeho vyprávění o strašlivých, ukrutných a bezcitných mordech nacházela vděčné publikum, a tak není divu, že se z loupežníka stávala vyhledávaná primadona. Zájem o jeho návštěvu projeví všichni putykáři v okolí. Do většiny hospod Babinský trefil po svých, ale byla i místa vzdálenější, do kterých ho dovezl kočár. Kromě piva dostával i lihoviny. Potrpěl si na sladké likéry, zejména na Světlušku, Čerta nebo Klášterní tajemství.

Své historky stále obohacoval. Jakmile cítil, že se posluchači začínají nudit, přidal několik zohavených mrtvol a neváhal rozpárat břicho ani krásné dívky. "Nemáte tušení," chroptěl, "jaké já jsem bejval dobytek! Slovo soucit jsem neznal a každému jsem s chutí šlápnul na hrdlo! Někdy i na chřtán! Když byla někde nalezená mrtvola, rozsekaná na fašírku, hned každé poznal rukopis arcilotra Babinského, krále všech kruťasů. To byly panečku časy! Četníci se přede mnou div nezavrtávali do země jako červi! Krajem šla hrůza a lidi se báli víc, než kdyby přicházelo krupobití! Bral jsem bohatej i chudej, krouhal jsem hlavy mládencům i pannám! Mrzáky jsem mlátil jejich vlastníma berlema a báby jsem házel do rybníka jako kočky! No a vidíte, kam jsem to dopravoval! Jsem stařec, kterej sotva unese püllitr!"

Přes tuto sebekritiku ještě leckomu dovedl nahnat hrůzu. To se báli spíše hřmotní a svalnatí sousedé, kteří dosud neprolili ani kapku lidské krve a snažili se dodržovat desatero božích přikázání. Mnozí z nich hleděli na Babinského s obdivem. Byl to výjimečný člověk, seděl na Špilberku i v Kartouzích a jeho sláva se málem dotýkala hvězd. Kolik takových gaunerů v mocnářství žije? Teď už jde o pouhou slupku slavného loupežníka, ale to, že se na stará revmatická kolena usadil právě tady, povznáší nejen celé Řepy, ale i jejich široké okolí. Když se sjede příbuzenstvo, je o čem povídat. Zvláště teď, když Babinský dává k lepšímu celý svůj život do nejmenších podrobností a nevyhýbá se ani těm nejkrvavějším detailům! Málo platné, je to výjimečná osobnost, která by si zasloužila státní penzi! Jenže to by zase nevykládala své historky po hospodách a na prosté občany by hleděla z nafrněných výšin své popularity. Co by jí záleželo na nějakém tom pivu? Takhle je to přece jen nejlepší a všichni kolem mohou být spokojeni!

2.

"Babinský, Babinský!" děla pohoršená matka představená, když slyšela loupežnickovo chrápání ještě v dopoledních hodinách. "To se nestydíte zaspát takový překrásný Boží den? Ptáčekové i květinčky už dávno chválí Boha všemohoucího a děkují mu za své stvoření, zatímco vy se tu povalujete a chroptíte jako v posledním tažení! Dokonce jste se i poblí! Takhle se nacucat! Dovedete si představit, že by se takhle zřídil svatý František?"

"To těžko," připouštěl stařec, "protože on byl světec a já jen loupežnický hovado. Lidi mě nalejvají pivem a já tomu nedokážu odolat. Nechám se přemluvit k špatnostem a ráno se pobliju jako Alík!"

"Jste hambář," pravila jeptiška, "a pivo je z vás cítit na padesát metrů. U nás v Hustopečích, v posledním domku bydlel ras Palínek. Jedl psy a pil štoudve piva. Jednou se zřídil tak, že ho roztrhali čoklové, které si nachytal na Vánoce. Pán Bůh ho potrestal a Hustopeče musely shánět nového rasa! Nikdo to nechtěl dělat, protože Palínkova špatná reputace každého případného zájemce odradila!"

"Dělat rasa je pod lidskou důstojnost," mnil Babinský, "a takovej člověk se nemá ani s kým pomilovat! Ani potulná holka ho nechce! Jeden ras z Bruntálu chtěl do mý loupežnický party, dokonce přede mnou kleknul a prosil se sepjatejma rukama, ale já jsem ho hnál svinským krokem. Ras je u mne aušus všemohára a nezaslouží si naši pozornosti!"

"I jeho stvořil náš Pán ve své dobrotivosti!" vzdychla matka představená, "a my to musíme vzít na vědomí. Ostatně, Babinský, vy také nejste právě klenotem lidského pokolení! Spíše jste jeho skvrnou a již opět začínáte mravně chátrat. Přiznejte si, že pijete jako duha!"

"To piju," sklopil hlavu loupežník, "a někdy dokonce i chlastám. Nedokážu odmítnout, když mě někdo pozve na skleničku. Já mám strašně slabou povahu. Celý desetiletí jsem bručel v base a můj charakter tím byl nalomený."

"Nelžete, zahradníku!" nevěřila jeptiška. "Váš charakter byl nalomen mnohem dříve! Jinak byste se do vězení vůbec nedostal!" Babinský dlouze a bolestně vzdychl.

"Na to se už ani nepamatuju," tvrdil, "protože hrůzné zážitky z těžkého kriminálu mě připravily i o paměť."

"To je velká škoda," zalitovala matka představená, "protože vás tu hledal nějaký novinář. Pomenší, s bradkou a na očích měl binokl. Říkal, že by o vašem životě napsal do novin pro poučení mládeže. Prý se tu zase staví."

"To nemusí!" zamračil se Babinský, "protože já mu nic vykládat nebudu. A jestli chce něco slyšet, ať přijde za mnou do hospody. Dneska večer mám přednášku U lodě."

"Řeknu sestře Magdaleně," poznamenala jeptiška, "aby vám přemáchla ty hadry. A taky byste se měl vykoupat, abyste vypadal jako člověk a nedělal nalezinci ostudu. Vždyť vypadáte jako tulák!"

"No vidíte!" pokýval hlavou loupežník, "a mohl ze mne bejt doktor! Jen kdyby mě táta víc řezal! Jenomže on byl měkkej člověk, a tak jsem ve třinácti letech seřezal já jeho!"

"Vy jste vztáhl ruku na vlastního otce?" vykvikla vyděšeně matka představená. "To je strašlivý hřích!"

"Máte pravdu," souhlasil Babinský. "Bylo to učiněný svinstvo! Navíc si táta ten vejprask vůbec nezasloužil! Ale já jsem byl strašně divokej a pro facku jsem nešel daleko. Kdybych se měl za každou ránu vyzpovídat, tak jsem zkejsnul v kostele až do dospělýho věku. Třeba by mě to napravilo!"

Jeptiška mu to nevymlouvala. Měla dojem, že Babinskému už věnovala až příliš ze svého drahocenného času. Pokývala starostlivě hlavou, ještě jednou doporučila zahradníkovi důkladnou očistu a odcházela za svými úkoly. Nebylo jich málo. Poflakující se nalezenci, kteří rozhodně nepatřili mezi společenskou elitu, ustavičně zlobili a pro ty urostlejší si chodili sedláci z okolí, aby za kus chleba s marmeládou získali levnou pracovní sílu. Matka představená zeměhryzům domlouvala: "Hlavně ty chlapce moc nebijte! Své sirotky si otloukáme sami!" Do tohoto procesu se Babinský nezapojoval. Své rány v životě již rozdal, a tak nalezencům pouze šťavnatě nadával, když lámali růže nebo kradli z hromady ta nejšťavnatější jablka.

"Kam to ta mládež spěje?" lamentoval. "Tihle frackové se na Špilberk ani nevejdou! Jestli se jednoho dne neovládnu, tak to špatně skončí a já se přece jen seznámím s pražským katem, který si tak dlouho na mne marně brousil zuby!"

Tenhle závěr života ale přece jen nehrozil. Babinský sice mával nad hlavou sukovicí, ale nikdy ji nepoužil. Nepřiměřená brutalita z jeho strany nehrozila.

Jednoho nalezence si ale loupežník oblíbil. Jmenoval se Francek a jeho snem bylo stát se slavným loupežníkem, jako strejda Babinský. Proto se ho stále vyptával na ty nejkrvavější mordy, ale moc se toho nedozvěděl. Babinský nehodlal toho mladistvého ničemu předčasně kazit.

"Na mordy seš moc mladej," říkal mu, "protože ještě neovládáš všechny modlitby. Když lupič někoho podřízne nebo utluče, musí poprosit Pána Boha za odpuštění. Sluší se, aby se kál, ronil slzy, bil se v hrud' a vzpínal svý krvavý pazoury k nebesům! Teď mi odříkej Zdravas, královno, abych věděl, jestli jsi na správný cestě!"

Francek se snažil, ale bylo zřejmé, že vraždění by mu šlo daleko líp. Navíc se mu zdálo, že strejček Babinský nedopadl tak špatně. Dožil se pozhnaného věku a jeho vznosná postava dodnes vypovídá o jeho neobyčejném a dobrodružném životě.

Loupežník měl trochu o Francka starost. Věděl, že život otrlého zločince nebývá vždy růžový a pobyt v kriminále bývá i dost nepříjemný. A to ještě není vyloučeno, že takový delikvent skončí v rukou mistra popravčího!

Babinskému se to nestalo z jednoho prostého důvodu. Jeho skutečný život se značně lišil od toho, který nyní dobře prodával v hospodách. Babinský býval lupič, výtržník, šejdít, zloděj i hospodský rváč, ale nikdy nikoho nezabil. Nebyl vrahem, a proto se mohl těšit z poměrně klidného stáří. Docela klidně by se ztratil mezi obyčejnými dědky, kteří celý život poctivě pracovali. Ale po tom netoužil. Byl Babinský, slavný loupežník, a chtěl, aby neupadl do všednosti. Proč si mají lidé vykládat jen o Rinaldinovi, Grasselovi a jiných zlotřilcích? I když zmařili mnoho lidských životů, Babinský se jim klidně vyrovnal. Těch pár mrtvol si může snadno vymyslet, fantazii měl vždycky dobrou. Prostý člověk u pultu to nepozná a nebude starého loupežníka obviňovat ze lži.

Kdyby se Babinský držel vlastního příběhu a nevymýšlel si, třeba by mu ani nedali napít! Svět chce být klamán a v hrůzostrašných historkách si přímo libuje. Tak proč mu je za těch pár piv neposkytnout? Ačkoliv Babinský by dovedl vyprávět i hodnotnější příběhy. Jen kdyby o ně byl zájem!

3.

Pokratický Venca, jak se Babinskému později často říkalo, se narodil v malém domečku nedaleko Litoměřic. Kolem jeho narození se vytvořily přímo hrůzostrašné legendy. Říkalo se, že loupežníkův příchod na svět byl doprovázen hromobitím, křížováním blesků na obloze a poryvy vichru, lámajícího i staré stromy. Také střechy prý létaly, dobytek řval děsem a lidé se úpěnlivě modlili. Nic z toho nemůžeme potvrdit ani vyvrátit. Nejsme přímými pamětníky onoho dne, a tak se domníváme, že to byl den jako každý jiný. Alespoň tisk ani kronikáři se o žádné katastrofě nezmiňují. Pokud ovšem nepovažujeme za katastrofu samotné narození Babinského.

V té době však tomu nic nenasvědčovalo. Narodil se zdravý, silný kluk, jehož hlas svědčil o velké chuti do života. Tu také v následujících letech plně potvrdil. Jméno sice dostal po patronovi české země, knížeti Václavovi, ale do jeho pokory a mírumilovnosti měl hodně daleko. Pokratický Venca se již od raného dětství rád pral, dával kamarádům najevo svou fyzickou převahu a exceloval při vybírání ptačích hnízd.

"Babinský, Babinský," domlouval mu učitel Bláha, který psal vlastenecké básně pod pseudonymem Holuběn Středohorský, "jsou přece ušlechtlejší zábavy než strkání spolužaček Maršíkové a Mikovcové do potoka! Myslíš, že je důstojno lidské bytosti, aby nebohým kočkám domácím přivazovala k ocasu rendlík? A vytloukání oken rovněž není čin, který by tě, Babinský, zdobil! Takhle panu Hříbovi neujdeš!"

To bylo samozřejmě na pováženou. Pan Hřib děsil žactvo všech škol na Litoměřicku, Roudnicku a Ústecku. Poctivě je obcházel se zarputilým pohledem a připraveným karabáčem. Za nevelký peníz přebíral z rukou pedagogů neposlušnou mládež, odvedl si ji stranou a nemilosrdně ji zmrskal. Byly to výprasky, o nichž se pak mluvilo řadu měsíců. Jenomže pan Hřib měl rozsáhlý revír a nemohl být všude. I když se velice snažil, navštívil každou školu jednou, maximálně

dvakrát za rok. Také si dobře pamatoval, kolik mu kde za jeho námahu dali. Proto učitelé požadovali úhradu na rodičích, což se vždy nesetkalo s pochopením.

"Já nejsem žádný statkář," hřímal pan Babinský, "abych platil hříšný peníze za seřezání vlastního syna! Proč ho nezmydlí pan učitel? Kdyby neskládal potrhle básničky a nevrzal v jednom kuse na housle, mohl by se víc věnovat mládeži a nevolat na pomoc přespólní!"

Na tom něco bylo. Učitel Bláha děsil žactvo panem Hřibem, ale tomu se právě do Pokratic moc nechtělo. Právě kvůli Václavu Babinskému. Při poslední návštěvě došlo k vážnému konfliktu. Učitel označil největšího uličníka jako příjemce odstrašujícího výprasku a pan Hřib si Václava za límec odvěkl do vedlejší místnosti. Chtěl si ho připravit k exekuci, ale delikvent byl proti tomu. Když mu pan Hřib svlékal kalhoty, prudce sebou mrskl a hryzl vykonavatele ortelu do palce tak mocně, že krev vystříkla až ke stropu.

"Ty šelmo!" zařičel pan Hřib. "Ještě žes mě kousl do palce levé ruky! Jinak bys mě připravil o zaměstnání! Za to ti přidám pár výstavních jelit navíc!"

Svůj slib dodržel, ale i Václav projevoval příkladnou aktivitu. Škrábal, kousal a také udeřil pana Hřiba mezi oči polínkem. Když nerovný boj skončil, požadoval značně pohmožděný muž na učiteli příplatek, ale ten o tom nechtěl ani slyšet.

"Berte to jako službu vlasti," poradil panu Hřibovi, "a nesnažte se na ní zbohatnout!"

Václav Babinský si připadal div ne jako vítěz. Ačkoliv měl zadní část těla silně zhmožděnou, holedbal se a naparoval:

"Ten si mne bude pamatovat! Příště mu ukousnu nos i obě uši!"

Pan Hřib odešel nejen poraněn, ale i nakvašen. "Za tyhle peníze by jim to nikdo nedělal!" zlobil se. "To jen já jsem takovej poctivej starej vůl! Nic jsem neodbejval a my jelita by se daly vystavovat na jarmarku! A oni mi za to vysolej pár mizernejch krejcarů! To si moc rozmyslím, jestli mě tady ještě uviděj!"

Pak si znovu vzpomněl na Václava Babinského. "S tím už nechci mít nic společného," ujišťoval se, "protože určitě ještě vyroste a zesílí! Jestli ho ještě někdy budou trestat, musí mi ho podržet obecní policajt! Já už takhle riskovat nebudu! K tomu mě nikdo nedonutí!"

Taková byla nyní situace a Pokratický Venca se už před panem Hřibem nijak zvlášť nechvěl. Byl stále sebevědomější a také obdivovanější. Kamarádi mu dovedli ledacos odpustit a jeho štulce přijímali téměř oddaně. Zvláště když nyní nehrozil pověstný karabáč pana Hřiba.

4.

Václav Babinský k rodné chaloupce příliš nepřilnul. Zdála se mu malá a nepohodlná.

"To jsi nemohl postavit větší domek?" zeptal se otce. "Máme nejmenší chalupu ve vesnici!"

"Cožpak kradu?" vyprskl tatík zlostně. "Jsem chudej, protože jsem poctivej. Tak to na světě chodí. Když si nenakradeš, nic nemáš!"

Tato slova budoucího loupežníka značně ovlivnila. Důkladně si je promyslel a začal se vážně zajímat o cizí majetek. Morální autority v obci sice zdůrazňovaly Boží přikázání "Nepokradeš", ale Václava to nepřesvědčilo. Začal krást a docela ho to bavilo. Zpočátku se od svých vrstevníků příliš nelišil. Jako oni lezl do farské zahrady na ovoce, kradl pamlsky z chodeb či přístěnků a zcizoval užitečné drobné předměty. Do potoka chodil na raky i na ryby a kladl oka na zajičky. Vypravoval se i na poutě a jarmarky do blízkých měst, kde ukradl několik zrcátek, kapesních nožů a hřebenu. Ale málo platné, nebyla to žádná sláva.

Ten pravý impuls přišel od synka bohatého sedláka Živce. Jarouš Živců se domníval, že posílí svou autoritu a pověst mezi kluky, když jim předhodí zcela výjimečný zážitek.

"Tohle nic není," usklíbl se, když zjistil, že kamarádi žvýkají nedozrálá kyselá jablka, "ale už jste někdy okusili datle?"

Nikdo z kluků nevěděl, co to datle jsou.

"To je strašně dobré ovoce až z Afriky," informoval je mladý Živec. "Kam se na ně hrabe med nebo cukrkandl! Učiněná pohádka! Táta mi v Litoměřicích koupil pět kusů a přísahám, že jsem si v životě tak nepochutnal!"

"To dá rozum," zavrčel Venca Babinský, "přece sem z Afriky nebudou dovážet nějaké fujtajbl! A kde že ty datle prodávají?"

"Má je hokynář Hrdlička," ochotně podával informace Jarouš, "ale hlídá si je jako oko v hlavě! Žádnýho kluka si nepustí k pultu a dává pozor i na žebráky, pobudy a všelijaké živly! Jak se někdo přiblíží k datlím, už vyvalí oči a okřikuje ho. Říká, že datle nejsou rychlokvašky nebo ostružiny. Ty mu občas některý nenechavec vyfoukne, Pán Bůh s ním, ať si to přej vyřídí se svým svědomím. Ale kdo mu sáhne na datle, tomu urazí pazouru, i kdyby měl mít kvůli tomu popotahování!"

Tohle byly informace, které rozhodně stály za to. Mezi kluky se začalo mluvit o datlích, které nikdo kromě mladého Živce neochutnal. A jak to vypadá, ani hned tak neochutná. Pokratičtí tatíci jsou šetrní a za datle pro své nezvedené děti utrácet nebudou!

Ale pro Václava to byla znamenitá inspirace. Zatoužil po datlích tak silně, že už nemyslel na nic jiného. Zdálo se mu o nich i v noci a ve škole z rozrušení vyhrkl, že hlavním městem Rakousko-uherského mocnářství jsou Datle.

"Co to meleš, Babinský?" záupěl Holuběn Středohorský. "Kdo ti nakukal takový nesmysl? Cožpak jsi ještě neslyšel o spanilé Vídni?"

Ale Venca už se rozhodl, že se datlí zmocní. Má zlodějský talent a v krádeži mu nikdo nezabrání. Ještě téhož dne se vydal do Litoměřic, aby odborně obhlédl a zhodnotil situaci. Hned ale zjistil, že provedení akce nebude snadné.

Hokynář Ruprecht Hrdlička měl kvelb přímo na náměstí a své zboží si důkladně hlídal. Bedýnku s datlemi měl přímo na pultě - vedle váhy a dbal, aby se k ní nikdo podezřelý nepřiblížil. Záplatování otrapové si museli nechat zajít chuť. I Venca Babinský přešlapoval před krámkem a dumal, jak se africké pochoutky zmocnit. Přemýšlel a posléze byl odměřen nápadem. Všiml si, že do kvelbu lze vstoupit nejen z náměstí, ale také z chodby domu. Do té bylo třeba se dostat. Venca zkusil otevřít domovní dveře, ale ty skřípěly jako pekelná brána. Cesta by byla příliš riskantní. Ale objevila se další

možnost. Opodál bylo malé sklepní okénko, jako stvořené pro rafinovaného zloděje. Venca se přímo zatetelil blahem. Krátce nato vstoupil do Hrdličkova kvelbu z ulice a začal se tam ochomýtat. Hokynář po něm šlehl nevraživým pohledem, ale nenapomenul ho, protože se nepřiblížil k bedničce se vzácným ovocem. Venca se poflakoval po kvelbu, prohlížel si zboží a přitom se mu podařilo šlohnout několik sirek, které nutně potřeboval k uskutečnění svého plánu. Pak zabrblal, že si zapomněl peníze, a vycouval na náměstí.

"Tyhle zákazníky mám nejraději!" křičel za ním Hrdlička. "Kdyby jich chodilo víc, mohl bych se dát na žebrotu!"

Což ale Babinského nezajímalo. Ještě jednou bedlivě obhlédl okolí a pak se bleskurychle protáhl okýnkem do sklepa. Tady div nezajásal, protože mu vše hrálo do noty. Objevil tu starý rozdrbaný hacafrak a také láhev s petrolejem. Jako by si to objednal! Venca postříkal hadry hořlavinou a vytáhl je ze sklepa na chodbu. Tady je zapálil. Hacafrak vzplanul jako fagule a Venca prchal do bezpečí. Během několika vteřin byl díky své obratnosti zase zpátky před Hrdličkovým kvelbem. Tam už se valil dým z chodby. "Hóří!" zaječel pro jistotu Venca, ale nebylo toho ani třeba. Hokynář zaklel a vyřítel se na chodbu hasit oheň, který ho mohl, jak se domníval, připravit o veškerý majetek.

To stačilo Babinskému, aby se dopustil ohavného zločinu. Vběhl do kvelbu, popadl bedýnku s datlemi a prchal do bezpečí. Bylo to velkolepé a Venca sám sebe nesmírně obdivoval. Zoufalý Ruprecht Hrdlička už ho ani nezahlédl. Poskakoval před kvelbem jako pimplerle, ječel "Patrol! Chyťte zloděje!" ale ničeho tím nedosáhl. Než se přiválil první strážník, byl Venca s lupem v naprostém bezpečí.

Samozřejmě že si svůj úspěch nenechal pro sebe. Část datlí rozdělil mezi kluky, kteří ho zahrnovali obdivem. A nejen to! Okamžitě ho zvolili svým vůdcem a zavázali se, že ho budou ve všem poslouchat. Proti tomu neprotestoval ani Jarouš Živec, první konzument datlí. Od táty jich dostal pět, ale Babinský mu jich dal sedm. Taková velkorysost a štědrost se přece musí ocenit!

5.

Vznikla první Babinského parta, která se nijak výrazně neproslavila. Nedopustila se úděsných zločinů, které by otrásly Evropou nebo alespoň litoměřickým krajem. Pouze žák Mikyska byl poslán do polepšovny, protože srážel kameny hrušky a nevšiml si, že na větvi sedí soudce. Ten přišel o několik zubů a ještě přestal vidět na pravé oko. Levé si sám předtím vyšťouchl kvedlačkou. Trest vrhače kamenů Mikysky negativně zapůsobil na mnoho členů Babinského party. Vidina polepšovny vzala řadě z nich odvahu. Tehdy se totiž netěšily dobré pověsti a vychovatelé v nich nepůsobili na své svěřence dobrým slovem. Naopak prosluly značnou spotřebou rákosových prutů. Do litoměřické polepšovny byl dokonce jako dozorce přijat pověstný pan Hříb, kterého přestalo bavit obcházet s karabáčem vesnické školy. Místo něj teď chodil trestat darebáky pan Žině, který omylem seřezal učitelského mládence Kmoníčka, místního virtuosa na housle.

Venca Babinský nesl úpadek své party těžce. Tvářil se ponuře a snažil se vypadat jako nebezpečný zločinec. Naučil se báječně koulet očima. Koulením očima ale ještě nikdo nezbohatl. Babinský sice občas něco šlohnul, rozbil v hospodě okno nebo někoho kapánek přiškrtil, ale tím si pouze poněkud vylepšil svou pověst arcilotra. Babinského rodiče tím pochopitelně trpěli. Kdekdo jim připomínal, že jejich synáček je excelentní rošťák, který se neštítí ani odporných krádeží.

"Babinskej," domlouvali tatíkovi, "ty toho holomka vychováváš v rukavičkách! Cožpak nevidíš, že roste pro kriminál, ne-li pro šibenici? Až bude viset, už to ničím nevylepšíš! Teď máš ještě možnost, ale lehkomyšlně ji zanedbáváš! Jsi měkkej a jednou tě to bude setsakramentsky mrzet!"

Ani paní Babinská nevycházela naprázdno. Každou chvíli ji kupec upozornil, že musí doplatit útratu za Venouše, který tady čmajznul pletenec vuřtů!

Ale rodiče s Vencou nic nepořídili a podobně dopadl i učitel Bláha, zvaný Holuběn Středohorský. "Chlapče nezvedený, roztěkaný a zlomyslný," apeloval na žáka, který už proslul i záškoláctvím. "Cožpak nevidíš, jak sám sobě škodíš? Co z tebe bude? Kdo tě přijme do učení, až vstoupíš do života praktického? Obávám se, že narazíš na velké překážky! Přitom jsi poměrně nadaný a pohledný! I na úředníka bys to mohl dotáhnout! Podívej, jak nám dělá čest důchodní pan Vařbucha z Roudnice! To je můj bývalý spolužák, který pocházel z nuzných poměrů. Jenomže se pilně učil, nechodil za školu a v noci pozoroval hvězdy. Chtěl se stát vědcem, avšak posléze se rozhodl jinak. Polepši se, Babinský, ať své rodné obci děláš jednou radost!"

To neměl Venca v úmyslu. Rodná ves mu k srdci nepřirostla a jeden vzorný Vařbucha byl až až! Pan učitel nepochodil. Přesto měl zřejmě pravdu. Když se čas naplnil, začaly skutečné potíže. Řemeslníci nad Vencou ohrnovali nos. Holíč Kulička z Litoměřic nechtěl o Vencovi s tatíkem ani diskutovat. "Ani nápad!" křičel na starého Babinského. "To bych si mohl rovnou přivázat mlejnskej kámen ke krku a skočit do Labe! Na to ještě nepomejšším! Těmahele prackama jsem si vybudoval oficínu a tvůj kluk by mi ji rozkradl! Jsem o něm dopodrobna informován!"

Lépe tatík nedopadl ani u ševce Bradáče, se kterým kdysi pásal kozy.

"Venouši," skřehotal obuvník, "přece si neuvážu na krk učedníka, kterej si nenechá ani nařezat! O mně je známo, že jsem na kluky přísněj a řežu je potěhem. To je u nás, ševců, taková hezká tradice. Učedník vzlykne, svlékne kalhoty a čeká, až ho mistr poučí. Může si zasténat, i ječení je dovoleno, ale uhnout nesmí! To by sme nebyli kamarádi! S tvým synem bych si ale asi neporadil. Je vzpurnej a na každého se osopí. Já jsem malej, nevykrmenej a nevzali mě ani na vojnu. S tvým Vencou bych si neporadil, to je hotová věc!"

A tak se mladý Babinský vůbec nedostal do učení. Jeho proslulost v okolí byla značná. Otec ho chtěl poslat do Vídně nebo do Prahy, ale máti naříkala, že ve velkém městě by se určitě dostal na šikmou plochu. Což bylo velice pravděpodobné.

Takže Venca zůstal doma. Poflakoval se po okolí, občas nádeničil nebo příležitostně pomáhal sedlákům. Co si nevydělal, to si příkradl, a vlastně neměl důvod ke stížnostem. Navíc se začal zajímat o děvčata a tady rozhodně nebyl bez šancí. Z Václava Babinského se stal totiž velice hezký mladík, kterému slušel i poněkud ponurý kukuč.

6.

"Venoušku," radila matka Babinská, "dávej si pozor, abys nedopadl jako strejda Zejhar! Ten se zbláznil do mladé krásné komediantky a nakonec od ní chytil ošklivou nemoc. Skončil v blázinci a celá rodina se za něj styděla. Jeho bratr se dokonce kvůli tomu odstěhoval až do Štýrského Hradce. Když pak staří umřeli, nezbyl tu nikdo, kdo by jim položil kytku na hrob! Proto musíš uvažovat a nedát se obalamutit!"

Ale Babinský měl pro strach uděláno. Prožíval báječná léta svého života a na holky si mohl ukazovat prstem. Také toho zneužíval, jak se jen dalo. Leckterému kamarádovi přebral holku přímo u zábavy, a většinou úplně beztretně. Kluci se báli jeho pěstí a neodvažovali se pustit s ním do křížku. Jenom pihovatý Běda si počkal na záletníka v temné chodbě za sálem a praštil ho násadou od lopaty. Potom utekl a Venca ho honil po dvoře, což si měl rozmyslet. Na dvoře měl hostinský uvázané psy nedobré povahy. Ti se utrhlí ze řetězu a pokousali oba honící se amanty. Kupodivu je to usmířilo a Bědova holka oba pečlivě ošetřila.

Jediné, co Babinského soustavně zlobilo, byl stálý nedostatek peněz. Rodiče byli skoupí a on sám si nikdy příliš nevydělal.

"Kdybych se mohl oháknout podle módy," napadalo ho, "leželo by mi u nohou celé ženské pokolení. Žádná krasavice by mi neodolala!"

Taková šance ale měla hodně brzy nastat. Řezník Pánek přenášel půlku prasete z vozu do udirny, zakopl, zachroptěl a v tu ránu byla z pohledné paní Pánkové vdova. Zůstala jí živnost a neukožené tělo. S tím bylo třeba urychleně něco dělat. Sotva Pánka na hřbitově zasypali, začala řeznice pokukovat po mužských. Vrhala na ně žhavé pohledy a očividně si vybírala. Několik sušinku se před ní nakrucovalo, ale Pánková cítila, že by si s nimi moc neužila. Zalíbil se jí flink a frajer Babinský. Byl sice o patnáct let mladší, ale co je takový rozdíl proti veliké lásce?

"Ty seš, Venco, sice cucák a budižkníčem," konstatovala Pánková, "ale kdybych tě oblíkla do hadrů po Pánkovi, byl by z tebe štramák. Hned tak někdo by se ti nevyrovnal! Já taky nejsem k zahození! Jsem macatá, prsatá, prdelatá a taky mám slušnej majetek. Tebe bych si vykrmila a zajistila ti slušnou životní úroveň. Ty by sis mě za to musel hledět a patřičně mě oblažovat!"

To byla nabídka, která se Babinskému zamlouvala. Byl to vlastně báječný recept, jak proniknout do zámožných vrstev. Vylepší si jídelníček, pomiluje se s plnoštíhlou ženskou a bude dělat hogo fogo v garderobě po řezníkovi. Pánek byl sice poněkud rozložitější, ale když se bude Venca cpát škvarkama, tak ani nebude muset nic přešívát.

Ani hluboký smutek nebránil řeznici v tom, aby si Vencu k sobě nastěhovala a začala s ním žít na psí knížku.

Samozřejmě k velkému pohoršení celé vesnice. Nejméně ze všech se to líbilo Pánkovu bratru Tondovi, který si všechno představoval úplně jinak. Také to dával hlasitě najevo.

"Seš kurva, švagrová," křičel, "a Pán Bůh tě musí za tvou vilnost potrestat! Cožpak se sluší vzít k sobě takovýho hejska? Co se stane se živností? Kdybych ji vzal do ruky já, tak by vzkvétala! Jsem přece taky Pánek, a pracovitej člověk! Ve mně bys našla zastání a lidi by tě nepomlouvali!"

"Lidi mi můžou bejt ukradený!" tvrdila řeznice, "protože já vím svý! Život mám akorát jeden, a proto chci chlapa k svému potěšení. Jarda Pánek mohl skály lámat, ale ty, Tondo, vypadáš jako hladověj, podvyživenej chroust! S tebou bych nešla na hromádku, ani kdybys byl jedinej mužskej v litoměřickém kraji! Ty nejsi chlap, ale pouhá atrapa! Proto si užívám s Vencou. Je mladej, urostlej a dovede se ženský zastat!"

"Já toho vočousta zabiju!" sliboval Tonda, "protože tě uhranul a z Pánkovu rodu udělal kašpary! Tebe vysaje a odkopne! Je to lotr bez špetky charakteru a svědomí! Můj ubohý bratr se musí obracet v hrobě!"

"Tobě nejde o bratra, ale o sebe!" šklebila se Pánková, "máš spadeno na náš kšeft, a proto vyhrožuješ Vencovi. Jenže toho se hned tak nezabavíš! Venca není žádnéj pápěrka! Jestli se odvážíš na něj sáhnout, tak to pořádně schytáš!"

Tonda se posupně zachechtal. "Já že to schytám?" vykřikl. "Já, kterej se pral při každým posvícení a před kým prchali i habáni o dvě hlavy vyšší? Ten tvůj Venca pozná, co to je narušovat klid vážené rodiny Pánků! Udělám z něho lidskou trosku, která se bude žít žebrotou nebo zpěvem kramářskejch písní! Jestli se mi zdaleka nevyhne, čeká ho smutnej osud! To mu vyřídí, švagrová, ať se třese předem!" Tonda odešel v hněvu a své výhrůžky myslel smrtelně vážně. To dokázal tím, že si na Babinského skutečně počkal. Volil tu nejprimitivnější odstrašující metodu a pokusil se Vencu zahnat proudem šťavnatých nadávek. Spílal, vyhrožoval a urážel celý rod Babinských. Potom dokonce vytáhl kudlu a zašermoval jí Vencovi před obličejem.

To už Babinský nevydýchal. Nelpěl na své dobré pověsti a nadávky snášel docela dobře, neboť je slyšával od dětství. Sotva však spatřil nůž, popadl Tonda za ruku a pak už jen slyšel, jak to ruplo. Ruka byla vejpl. Nůž zazvonil o zem a Tonda zavřeštěl tak silně, že to vypadalo na jeho konec. Krátce nato byl Václav Babinský jat a strážníkem Dolanou odveden do vazby do Litoměřic.

"Tohle je, Babinský, tvůj konec," prorokoval mu cestou Dolana, "protože ses vyhlášený syčák a mrzačíš počestný občany! Dneska zlomíš ruku řádnýmu řemeslníkovi a zejtra třeba rozbiješ hubu samotnému starostovi! Tohle my trpět nebudeme! Prát se můžeš jedině s lumpárna sobě rovnějma!"

7.

Komisař Vertel hleděl na Babinského téměř s porozuměním. Byl to vlídný usedlý pán a vyslechl si Babinského verzi střetnutí bez přerušování či potměšilých poznámek. Je docela možné, že jí i věřil.

"Co s tebou budeme dělat, chlapče?" ptal se sám sebe. "S tebou budou vždycky potíže. Jsi povahy prudké a postavy svalnaté. Mravů nevalných a chtivý konfliktů. Jsi smyslný a hrabivý. Rád bys brzy zbohatl. To ovšem nevěstí nic dobrého!"

Babinský zarputile mlčel.

"To je všecko ošemetná situace," mumlal Vertel a tvářil se, jako by tu situaci sám zavínil. "Tvé okolí ti nepřeje. Vidí v tobě vagabunda a svůdce ubohých vdov. Pan Pánek tě bude žalovat a jistě k soudu přivede hodnověrné svědky. Co

ty na to, Václave?"

"Že je to všechno lumpárna!" prohlásil Venca, "a já jsem v tom úplně nevinně. Co jsem vlastně udělal? To je zločin, nastěhovat se k vdově s velkým poprsím?"

"Je to pohoršující," řekl komisař, "a nemusí to tvrdit ani pan farář. Celá vesnice je proti a ani tví rodiče to neschvalují. Vdova je prý pomatená z žalu nad ztrátou milovaného chotě. Žila s ním ve šťastném manželství a kdyby nebyl klepnut Josefou, tedy pepkou, mohlo jejich příkladné manželství trvat celá desetiletí!"

"Ale netrvalo," upozornil ho Venca, "a já na tom nenesu žádnou vinu. Pánkovy jsem si začal všimát až jako soudně ověřené vdovy. Vlastně ona si začala všimát mne! Nabídla mi nové domov, a to se v mé situaci neodmítá."

"Zkrátka jsi zneužil její osamělosti," mínil Věrtel, "a zoufalství nad ztrátou milovaného manžela. Zavěťil jsi majetek a chopil ses příležitosti. Na práva Pánkova bratra jsi ani nepomyslel!"

"Na jaký práva?" málem zařval Venca. "Je svým pánem a provozuje sedlářství! Svou ženu prej utejral a teď dostal chuť na švagrovou. To ale není právo, nýbrž hamižnost! Chtěl těžit ze smrti vlastního bráchy! A taky toužil po tom, užívat si s jeho ženou! To je pěkná prasárna!"

Věrtel to nekomentoval.

"Tvé pohrnutí rovněž nebyly čisté," obvinil Vencu, "a navíc si jich kdekdokdo všiml. Lidé si kladli otázku, jak mohlo dojít k tak nerovnému a pobuřujícímu soužití. O tebe přece stálo mnoho mladých děvčat. Mnohé jsi prý připravil o věneček!"

"Jenomže jejich rodiče by mě jako ženicha těžko uvítali!" bránil se Babinský. "Spíše by na mne poštvali psa!"

"Tady vidíš," přikývl komisař celkem spokojeně, "jak jsi mezi lidmi oblíben. Mají tě rádi jako osinu v zadku. I když budeme velkorysí a nezavíme tě, myslíš, že ti tady bude dobře? Neuvažoval jsi ještě o tom, že bys mohl ve vlastním zájmu změnit povětrí?"

"Ani ne," přiznal se Venca, "protože všude je chleba o dvou kůrkách, a tady už jsem zvyklý. U vdovy Pánkovy je mi docela dobře. Je ke mně uznalá a dost se mi líbí. Možná že bych si ji i vzal!"

"Na to vůbec nemysli, Babinský," radil mu Věrtel, "protože to by určitě špatně dopadlo. Spíš by ses měl zdejnout!"

"Ale kam?" zeptal se Venca. "Svět je velicej a já bych v něm mohl zabloudit!"

"Měl bych pro tebe řešení," mlaskl komisař, "a vůbec ne špatný! Dokonce velice dobrý! Takový, že si ho vůbec nezasloužíš! Co bys říkal, Babinský, uniformě? Tobě by, chlapče, náramně slušela! Byl bys voják jako panna!"

"Já, na vojnu?" vykulil oči Babinský. "Na čtrnáct let? Copak jsem spad' z višně?"

"Seš odolnej," konejšil ho Věrtel, "a čtrnáct let si odsedíš nahou prdeli na žhavý plotně! Pamatuj si, že vojna dělá z lidí chlapy! Tam se zocelíš a vrátíš se jako zasloužilý občan. A něco si užiješ! Budeš samá holka, povedeš dobrodružnej život a poznáš vzdálený kraje! Člověk nemá trčet na jednom místě!"

Komisař mluvil dlouho, velice dlouho a posléze Vencovi nasadil brouka do hlavy.

"Jen abych toho nelitoval!" obával se. "Takovejch už byla spousta. Dali se nalejt a pak z toho byli celý špatný!"

"Protože neměli vojenského ducha," vysvětlil mu Věrtel, "a neměli pojem o tom, co to je chabrost a statečnost. Byli to zkrátka sralbotkové! Ty ses z jiného těsta, Babinskej! Kouknu na tebe a vidím chlapa, jakýho císař Pán ve své armádě potřebuje! Ty se staneš chloubou ozbrojených sil! Teď ti ukážu, kde se dáš naverbovat, a uvidíš, že mi za mou radu budeš nad smrti vděčný! Jo a ještě něco! Ten tvůj delikt se sedlářem Pánkem házím do koše! To abys věděl, že u nás spravedlnost funguje!"

8.

Venca Babinský všechny překvapil. Do Litoměřic byl odvezen v poutech jako nebezpečný delikvent a teď se vrátil jako rekrut sršící optimismem. Byl správně podnapilý, na samé hraně ožralství. Prozpěvoval si vojenské písně a jeho sytý baryton zburcoval celou vesnici.

"Venca se dal nalejt!" letělo od úst k ústům a lidé se nestačili divit.

"Je neukázněnej a vzpurnej," měli za to mnozí, "a určitě ho zastřeje pro neposlušnost!"

"Kdepak!" tvrdili jiní. "Má pěknou postavu a umí řvát jako kráva! Za chvíli z něj bude frajtr a možná že to dotáhne na kaprála nebo cuksfíru!"

Názory zkrátka byly různé. Ve chvíli, kdy se začali scházet na náves muzikanti, aby tu mimořádnou událost oslavili, přiběhla ubřečená vdova Pánkova. "Venco, cos mi to provedl?" kvílela jako meluzína. "Proč mě chceš opustit? Já jsem hodná ženská a špatně se u mě nemáš! Sotva se na mne usmálo štěstí, už ho mám ztratit? To není spravedlivý, a jestli vezmeš nohy na ramena, tak tě Pán Bůh potrestá! Tahle zrada ti jen tak neprojde, to si nemysli!" Venca se pokusil Pánkové vysvětlit, že za to nemůže, ale nepochodil. Vdova hořekovala, lomila rukama a popuzovala řádné občany.

"Tady vidíte," ozval se kostelník Louda, "kam vede slepá, nekontrolovaná vášeň! Proč tady, Pánkova, budiš všeobecný pohoršení? Seš ženská v letech a mohla bys být Babinského matkou! Nemysli na svůj hříšný tělo a zaplaš chťiče modlitbou! Když nemůžeš být bez chlapa, dej to dohromady s nějakým rozvázným a postarším!"

"Třeba s tebou, ne?" vykvikla vdova. "To bych dopadla! S řezníkem jsem měla očistec a s tebou bych se propadla rovnou do pekla!"

"Jak si přišla na mne?" divil se kostelník, "já si dost užiju, když dělám předzpěváka při procesích! Zvou mě do všech okolních vesnic a taky zdobím ve třech kostelech oltáře! Ženský jsem dávno vyškrtl ze svého života!"

Jenže Pánkova nehodlala vyškrtnout ze svého života mužské, a proto začala znovu usedavě naříkat. Kdyby jí vyhořel domek, byla by určitě veselejší. Což je důkazem toho, že Venca Babinský byl skutečný kabrňák a s ženskými to uměl. Naslouchající dav ještě utrousil ledacos pepného, ale posléze bylo nalezeno zábavnější řešení. Muzikanti spustili polku a na návsi se začalo tančit. Na Vencu se vrhlo hned několik holek a nutily ho k tanci. Rozhodně nechtěly strpět, aby vyhlášeného krasavce a frajera uchvátila vilná vdova. Pánkova to považovala za nestydatou urážku a zásah do svých nezadatelných práv, ale nemohla nic dělat. Do rvačky se nepustila, a tak raději s mnoha nadávkami odešla

truchlit do svého řeznictví.

Babinský vytácel holky a byl středem všeobecného zájmu. Škoda že takové chvíle nemohou trvat věčně! Nakonec se po dlouhé době vrátil do domečku svých rodičů. Nebyl to žádný med, protože maminka usedavě plakala. "Nebul, mami," konejšil ji Venca, "za čtrnáct let mě tady máš zpátky. Teď budu sice pryč, ale zato vám nebudu dělat ostudu. Buďte rádi, že se mě zbavíte! Já nejsem pro vaši domácnost žádný přínos!"

Což byla nepochybně pravda.

Maminka přesto pokračovala v pláči. Tvrdila, že Venca má v životě smůlu, že se blíží krutá vojna a určitě ho zamordujou Turci. Nebo ho odvedou do zajetí a donutí ho k otrocké práci. Turci, holenku, nejsou žádní lidumilové!

Ale Venca to tak tragicky neviděl. Voják je přece jenom víc než opovrhovaný nádeník nebo milenec postarší řeznice. Až se projde po Vídni v uniformě, budou po sličném vojákovi pokukovat nejen služky, ale i jejich vyparáděné paničky! "Já neříkám tak ani tak," zabručel tatík Babinský, "protože všechno je možné. Já jsem taky mohl v životě dopadnout líp!"

"Ty si tak můžeš stěžovat!" zlobila se maminka. "Byl jsi divokej a neukázněnej! Kdybych tě nedržela zkrátka, byl by z tebe vagabund a darmošlap! Ne-li něco horšího!"

"No vidíš!" přikývl otec. "A tady Věnu zase ukázní vojna! Vráť se k nám jako řádný člověk a lidi ho rádi přijmou. Třeba bude u nás dělat i ponocnýho!"

9.

Dobrodružné sny Václava Babinského nebyly naplněny. Jestliže si představoval, že narukuje do Vídne, mohl jen zklamaně vzdychnout. Všechno dopadlo podstatně skromněji. I když Praha byla přece jen jinačí město než Litoměřice! Venca narukoval k Wellingtonovu pluku, a to byla svým způsobem elita. Nebo se to alespoň říkalo. Na dobrou pověst dbali vojáci vždycky a kasali se před sebou navzájem.

Venca věděl, že mohl dopadnout líp, ale taky podstatně hůř. Což kdyby se dostal do nějaké špinavé díry třeba někde v Holici?

V Praze bylo blaze, říkalo se. A někteří vojáci na sebe dovedli upozornit. Například zrovna Václav Babinský. Urostlý vesnický chasník s nebojácným pohledem. Ten se zalíbil i představeným.

"Vás, chlape," prohlížel si ho zálibně nadporučík Berger, "si možná po výcviku vyberu za svého pucfleka. Mám rád vojáky, kteří jsou dobře rostlí a dovedou se na veřejnosti chovat!"

Venca Babinský měl tedy před sebou skvělou perspektivu. Vojenským sluhům se nevedlo špatně a mohli si ledacos dovolit.

Napřed se ale museli stát opravdovými vojáky, na které je jejich vlast hrdá.

Babinský cvičil s kvěrem, válel se na cvičišti, pochodoval a zpíval. Nedělalo mu to potíže, neboť to zvládal líp než většina vojáků, kteří drilem a nepohodlím viditelně trpěli. Babinský se jim poškleboval, zejména když měli čumáky od bláta a bolestně pobrekávali.

"Jste fakani, rozmazlení od maminky," smál se jim, "a jestli se dostaneme do války, tak vás oficií zastřelí na útěku!"

O sobě si něco takového rozhodně nemyslel. Brzy se vyrovnal starým mazákům, kteří byli na vojně druhým nebo třetím rokem. K slabším a zakřiknutějším vojákům se choval jako skutečná šarže. Okřikoval je, péroval a nechával si od nich čistit zablácenou uniformu. Zbraň nikdy. K té měl něžný, téměř milenecký vztah a nikomu by nedovolil na ni sáhnout.

Na vycházkách se Venca předváděl před děvčaty. Vykračoval si jako páv, pokušoval a frajersky uplivoval. Drze se dával do hovoru a většinou nezůstal neoslyšen. Holám se zkrátka pěkný voják líbil.

Ale Venca nepatřil mezi rozené svůdce, kteří si styky s něžným pohlavím přidělávají problémy. Měl zájem o něco jiného. Využíval toho, že holky se rády svěrují. Co nevědí, to nepovědí. Litoměřický chmaták se dozvídal celou řadu zajímavých podrobností. Brzy se vyznal v širokém okolí, znal spoustu lidí a věděl, kdo je právě při penězích. Dozvěděl se, ke komu se dá vlézt přízemním oknem, kam je lépe vydat se pavlačí a kde je snadnější přístup sklepem. To byly informace užitečné a v pravdě k nezaplacení.

Venca je využíval, aniž by mu vyvstaly nějaké problémy. Nebyl chamtivý a kradl, jen když potřeboval peníze. Nikdy se nezmocňoval předmětů, které by ho jednou mohly usvědčit. S úsměvem vzpomínal na litoměřického zloděje, který kradl kdeco a pak si s lupem nevěděl rady. Všechno přinášel vetešníku Jejtelesovi a inkasoval za noční námahu pár mizerných krejcarů. Takových konců se Venca nechtěl nikdy dožít. Byly tu přece zajímavější a atraktivnější vzory! Slavní loupežníci nikdy netrpěli nedostatkem a dovedli užívat život plnými doušky. Škoda že vždycky doplatili na proradné ženské! Zapomněli na jejich žvanivost a zbytečně je zaslavčovali do svých loupežnických rejdu. Potom dopadli jako Jánošík, a neměli by se tomu, troubové, divit! Něco takového by Václav Babinský nikdy nepřipustil! Prozatím se ještě nějak nevyznamenal, ale ta doba může přijít. Na vojně se mu nevede zle, holky by ho láskou snědly a není třeba spěchat. Práce kvapná málo platná!

Pak se Venca musel z ničeho nic vrátit na skok do Litoměřic.

Vlastně z ničeho nic ne. Umřel mu táta na tetanus. Venca přijel na funus a pomohl přestěhovat maminku z Pokratic do Litoměřic, kde jí poskytl výminek starší bratr Josef. Ten se bál, aby z něj Venca netahal peníze, ale vzbudil u fikaného brášky leda úsměv. Aby také ne! Proti pracovitému Pepíkovi byl učiněný boháč a nad nabízenou zlatkou pohrdavě mávnul rukou. Nějaký tuzér, nebo dokonce almužnu v žádném případě nepotřeboval! A nuzný život jako táta nebo bratr rozhodně nepovede!

Do Prahy se vrátil pln sebevědomí. Byl přesvědčen, že si život naplánoval velice výhodně. Jednou to dotáhne hodně daleko! Rozhodně nebude nádeníkem, poskokem nebo nějakým příštípákem. Se začátkem pochybné kariéry neměl žádné problémy. Kamarádi ho uznávali jako někoho, kdo si vydobyl mimořádnou autoritu, a šarže ho respektovaly jako schopného vojáka. I na vycházkách měl pré. Klidně si je protahoval do ranních hodin a nezřídka přespával u holek. Vždycky měl dost peněz na pivo i na malé pozornosti pro tu, které věnoval dočasnou přízeň.

"Život je krásnej," liboval si Venca, "a když má člověk talent, dovede se v něm prosadit, i když pochází z malinkatý vesnice. Já se prosadím docela určitě! Jméno Babinský bude znát každé v tyhle zemi! O to se vsadím s každým třeba o hektolitr piva!"

Opravdu to vypadalo, že se svět klade Babinskému k nohám. Praha byla vlídná, vojna mírná a holky přitulné. Vyhledky znamenité. Teď už šlo jenom o to, nezlenivět a využít všech dalších příležitostí. O tom, že se jich naskytne spousta, Venca vůbec nepochyboval.

10.

Babinský snil o báječném životě, ale také narážel na skutečnosti, které mu dávaly zabrat. Například Šlosar. Docela prima kluk. Veselej. A taky trochu syčák. Na Babinského koukal jako na pánbička. Obdivoval se mu a chtěl se mu vyrovnat.

A najednou se zčistajasna oběsí!

"Ten blbec!" div nebrečel Venca. "Jak mu mohlo takhle prasknout v bedně?"

Nechápal, že to Šlosar udělal z nešťastné lásky. Vlastně ani nebyl u pluku první. Leckterý voják se zabouchl do nějaké služby nebo švadlenky a rád by založil rodinu. Někdy bylo na cestě dítě, ale svatba se nekonala. Vojáci se nesměli ženit, na čtrnáct let měli utrum. Milá toho Šlosara skočila s outězkem do Čertovky a voják to nepřenesl přes srdce. Nikdo by ale do něj nefekl, že to takhle ukončí.

"Ten blbec!" opakoval Babinský. "Měl nastoupit jako pucflek a mohl na nešťastnou lásku zapomenout. Člověk přece není onuce a musí se umět vzbudit! Ale on byl holt padavka!" Venca padavka nebyl. Za pár dní měl nastoupit k nadporučíku Bergrovi. Nepochyboval, že se tam bude mít jako prase v žitě. Berger byl přímo chloubou armády.

Elegantní a požívačný. Líbil se ženám a uniforma mu slušela, jako by ji vymysleli právě pro něj. I sluhu si vždycky vybíral podle vzhledu. Nesnášel ukoptěné vesnické balíky nebo ustrašené, bázlivě mžourající vyděšence. Na ty se okamžitě rozeřval a občas je s chutí nakopl.

Ale Babinský se Bergerovi zalíbil na první pohled. To bude sluha, jak se patří! Svěřil se mu i se svými freji a on bude dávat pozor, aby se do milostných hrátek nevměšovali manželé. Babinský to určitě zvládne! Lišáctví mu kouká z každého oka a určitě nebude svému pánovi dělat ostudu! Však se za to bude mít dobře. Nadporučík své sluhy nikdy nepřiměřeně nepřetěžoval. Žádal na nich, aby udržovali v naprostém pořádku a čistotě jeho uniformy, a hlavně aby se boty leskly jako benátské zrcadlo. Také je používal jako prostředníky nebo hlídače při svých milostných avantýrách. Za to jim povoloval spoustu volna a radil jim, jak balit holky. V tomto směru byl ovšem Venca zcela soběstačný. Kdyby mohl nosit důstojnickou uniformu, dost možná že by vytřel Bergerovi zrak!

Babinský se na život v nadporučíkově blízkosti docela těšil. Jenomže pak narazil na vojína Hofmana. To byl přímo výstavní gauner. Nejzravější ze všech zrzavejch! Venca si hned vzpomněl na mamčiná slova, že Pán Bůh si každého lumpa poznamená. Hofman měl hlavu, jako když hoří Brandejs, a ještě byl samá piha. Navíc měl otlemenou hubu a uši jako livance.

Ve válce by se ho každý nepřítel polekal a prosil by o milost, sotva by ho spatřil.

Venca měl samozřejmě pro strach uděláno. Byl o půl hlavy vyšší, o pěkných pár kilo těžší a také v šarvátkách a bitkách dostatečně otrkaný. Ostatně ani ho nenapadlo chtít se s Hofmanem servat. Zaujalo ho cosi jiného.

Hofman se stal pomocníkem poručíka, který střežil erární pokladnu. Plukovní kasa byla umístěna ve zvláštní místnosti se zamřížovanými okny a kolem ní obíhal statný hafan, vrčící i na svůj vlastní stín. Respektoval pouze poručíka a nyní si zvykal i na Hofmana. Jeho vzhled mu vůbec nevalil.

Babinský cítil značné vzrušení a nepatřičný zájem o věc, která se ho netýkala. Hned ho napadlo, kolik asi může být v takové kase peněz. Určitě není prázdná! Jestliže ji střeží důstojník, musí jít o značný obnos. Kdyby bylo možné ji získat, člověk by si dost pomohl. A proč by to vlastně nebylo možné? Babinský si vzpomněl na ukradené datle v Litoměřicích a sebevědomě se usmál. Byl přesvědčen, že před ním by kasa neobstála.

Ten problém ho začal opravdu zajímat. Zjistil, že poručík, mající pokladnu pod dohledem, svou úlohu značně podceňuje. Nudil se, a tak si často odsakoval do kasina na partičku karet. Také se rád napil. Spoléhal na svého pomocníka a na neohrožené psisko. S takovou ochrankou by si hned tak někdo neporadil! Poručík samozřejmě nepočítal s Babinským. Ten chvíli chodil kolem horké kaše a potom začal navazovat těsnější kamarádství s ryšavou obludou Hofmanem. Kupodivu to šlo velice snadno. Zrzek Vencu zdálky dávno obdivoval a snil o tom, že je ztepilý a zároveň drsný jako on. Proto se nyní mohl přetrhnout, aby mu poskytl všechny možné informace a stal se jeho pravou rukou. Měl pocit, že vedle Venci patřičně povyroste, především ve vlastních očích. A také v očích těch blbečků, kteří se mu pošklebují a spílají mu pro jeho atypický vzhled.

"Poručík je prevít," informoval nyní Babinského, "a vůbec není přívětivý. Je to šmejdl! Mně neřekne jinak než zločineckej ksicht a chechtá se, že jestli si někdy vrznu, tak jedině s ovci nebo s kozou. Přitom mám už přes rok Blaženu. Je sice blbá a pajdá na nohu, kterou jí v dětství přerazil hlídač, ale jinak docela ujde. Tak jakápak ovce nebo koza? Taký mi poručík říká, že se jednou praští přes kapsu a přinese sem lavor tuše. Prej mi v ní vymáchá palici a obarví mi to zrzavý bejlí, co na ní roste, na černo. A pihy na ksichtě mi vybrousí rašplí! Takhle se mnou zachází, sviňák jeden ožralej!"

Venca naslouchal a vážně pokyvoval hlavou. I když by se k poručíkově iniciativě velice ochotně připojil, nyní se tvářil, že je upřímně pobouřen a znechucen důstojníkovou krutostí. Také poznamenal, že takové jednání volá po pomstě.

Hofmanovi zaskvěly oči. "Na nic jiného nemyslim," přiznal se, "ale copak to jde? Za zabití důstojníka je bez debat trest smrti. I kdybych ho jenom praštil, tak se z lochu nevyhrabu! Nenajdu nikde zastání!"

"A co mu takhle vyfouknout kasu?" zeptal se přímo Venca. "Já bych to na tvém místě udělal! Zdrhnul bych s prachama hodně daleko a užíval bych si, zatímco on by stanul před vojenským soudem."

"Ale ze mne by byl dezertér," mumlal Hofman, "a brzy by mě chytili. S tímhle ksichtem daleko neutečeš, s tím už mám své zkušenosti. Jo, takhle se dát s někým do holportu!"

"A proč ne?" usmál se Venca. "Taková kasa není žádná maličkost. To je skoro jako vyloupit banku! Myslíš, že je tady hodně prachů?"

"Spousta!" ujistil ho ryšavec. "Proč by to tady hlídal důstojník s krvežíznivou bestií a ozbrojený jako na válečný tažení? A dalo by se to šlohnout, protože ten chlap je líný jako prase. Pořád je v kasinu a odpovědnost je na mně nebo na jiným pomocníkovi. Kdybych ve vhodný chvíli zastřelil psa..."

"Blbost!" přerušil ho Babinský. "To by byla nejlepší cesta do kriminálu! Tady nejde o maličkost, ale o slušnej majetek! Proto je třeba vymyslet rafinovaněj plán, kterej by umožnil pachateli zdrhnout! Je ti to jasný, zločineckej ksichte?"

11.

Zločin byl odhalen poměrně brzy, ale zároveň na nikoho neukazoval prstem. Pes byl přiotráven a bezmocně se válel na podlaze. Zvracel, slintal a vydával chrčivé zvuky, které jakoby chtěly na někoho žalovat. Zrzavý Hofman na tom byl podobně. Ležel vedle psa a jenom sípal. I on se stal zřejmě obětí hnusného zločinu.

Také poručík byl mírně přiotráven, ale nikoliv připraveným jedem. Delší dobu v kasinu chlastal a teď z něj táhly zkonsumované likéry. Kolébal se ze strany na stranu a tiše kvílel. Nechápal toho příliš, ale přesto mu bylo jasné, že jeho kariéra může být rázně ukončena. Zklamal při výkonu služby, vzdálil se z místa, které měl střežit třeba s nasazením vlastního života, a připustil zcizení erárních peněz. Ať koukal, jak koukal, kasa byla v čudu!

Plukovník Sutnar řval jako pomínutý. Přijít o plukovní kasu je nejen škoda, ale i hanba! Horší by bylo jen to, kdyby někdo odcizil plukovní zástavu. To už by byl důvod k sebevraždě. Ale i tohle se stane zdrojem mnoha komplikací. A to jen proto, že se velitel útvaru nemůže spolehnout na vlastní důstojníky! Sutnar okamžitě jmenoval komisi, která měla případ urychleně vyšetřit a také rozjet stíhání pachatelů. Jenže kdo to je?

"Je to jasné," pravil ponuře kapitán Ušák, pověřený vedením komise. "Pes byl otráven jedy neznámého původu, není podezřelý ze spolupráce s pachateli, a tudíž také není trestně odpovědný. Pokud se z nynějšího stavu vzpomátuje, nemusí být utracen. Také vojín Hofman je silně přiotráven a není jisté, zda útok na svou osobu přežije. Musí být okamžitě dopraven do špitálu. Jeho výslech prozatím nepřipadá v úvahu, takže nevíme, byl-li se zločinci ve spojení. Podle ksichtu bych řekl, že ano. Člověk s takovým vzežením nemůže být bezúhonný. Je to lump na první pohled.

Doufám, že se z toho brzy vylíže a bude vyšetřujícím orgánům plně k dispozici!"

"Hádal bych," ozval se vojenský felčar kapitán Srnec, "že po třech dnech může být povolán k raportu. Je to otrlé individuum, zvyklé na kopance a nepřívětivé zacházení, takže se jistě velice záhy zotaví!"

"To rád slyším," přikývl kapitán Ušák, "ale neodstraňuje to mé znepokojení nad nezodpovědným činem službu konajícího poručíka. Ten okamžitě odevzdá služební zbraň a odejde do domácího vězení. Prozatím! Obávám se, že dopadne hůře, než si v této chvíli myslí! Pokud ovšem tou ožralou hlavou může vůbec myslet!"

Kapitánovy obavy byly na místě. Poručík vrávorál do domácího vězení velice vratce a těžko mohl být k čemukoliv nápomocen.

"Doufejme," mračil se kapitán, "že není s pachateli ve spojení. Pokud ano, poškodí to pověst našeho důstojnického sboru velice závažným způsobem. O Wellingtonově pluku se bude hovořit jako o pluku zlodějů. Jistě chápete, jak by nás to poškodilo!"

Důstojníci to samozřejmě chápali. Kapitán Srnec dokonce zamumlal, že by v takovém případě odešel do civilu a otevřel by si zvěrolékařskou praxi. Také někteří jiní důstojníci měli podobné úmysly. Ale i ti, kteří v myšlenkách tak daleko nešli, byli zdrceni, ne-li přímo šokováni.

12.

Kdyby Babinský utekl s kasou a nechal Hofmana ve štychu, stalo by se tak zcela v duchu zločinecké morálky. Venca o tom také vážně uvažoval. Prachů do začátku měl dost a zrzek mu nemohl být ku prospěchu. Ale pak se rozhodl dodržet plán až do konce. "Začít loupežnickou dráhu jako křivák," říkal si, "to by mi mohlo přinést smůlu! Navíc jsem rozenej vůdce tlupy a zločineckej ksicht je člověk, kterej mě bude respektovat. Už teď ve mně vidí div ne pánbicka! Až přiberu do tlupy další členy, bude na toho pacholka zrzavýho spolehnutí. Všechno mi donese a udrží na uzdě rebely. Když budu mít nějakou ženskou, tak mi ji ohlídá. Že by si troufnul mi ji přebrat..." Babinský se při té představě rozchechtal. Věděl, že na Hofmana bude všestranné spolehnutí.

Takže ho přes palubu nehodil. Naopak čekal kolem půlnoci před špitálem, z něhož měl ryšavec utéct. Také to stoprocentně vyšlo. Hofmana nikdo nestřežil, protože vypadal na umření a nikoho ani nenapadlo, že by dokázal slézt z postele. Zrzek byl ale znamenitý herec a všechny se mu podařilo oklamat. Seskočil z postele neobyčejně čiperně a hned se plížil do bezpečí. Za chvíli stál tvář v tvář Babinskému, který mu přinesl uzlík s civilními hadry.

"Venco," zašeptal dojatě zločinecký ksicht, "ty ses opravdu kamarád! Já jsem se fakticky bál, že mě v tom necháš a nepřijdeš. Co bych si počal? To bych byl fakticky v prdeli!"

Venca mu to odsouhlasil. Jenže on, Babinský, pochází ze vznešeného rodu, kde slovo muže má svou cenu. Co se řekne, to platí!

Zrzek na něho hleděl s obdivem a dokonce s dojetím. On sám ze vznešeného rodu rozhodně nepocházel. Jeho otec hubil škodlivé hlodavce a byl jimi v opilosti ohlodán. Matka prý ho ani nemohla poznat, jak po smrti vypadal. Syna to ovšem příliš nevzrušilo. Kdyby krysy ohlodaly jeho, mohly by ho nanejvýš trochu vylepšit.

"Tak se převlíkni," vyzval ho Venca, "už nemáme v Praze co dělat! Jsme tady nadbytečný. Museli by sme se schovávat v kanálech nebo u děvek, a stejně by nás nakonec našli. Loupežník má žít v lesích, jeskyních a v doupatech mezi skálami. Občas také může přespat na nějaký samotě, v mlejně nebo třeba v márnici."

"Br!" oťásl se spolupachatel. "Hřbitovy bych raději vynechal! Strejdovi se na krchově zjevil duch a on dočista zapomněl, jak se jmenuje."

"Na jménu nezáleží," řekl Babinský, "ačkoliv já si toho svého vážím. Taky jsem si slíbil, že ho proslavím, aby ho v tomhle státě znal každej. Dneska to jméno nikomu nic neřekne, ale za pár let bude všecko jinak. Chápeš, zločineckej

ksichtě?"

"Chápu," přikývl parták, "ale než opustíme Prahu, chtěl bych se ještě rozloučit s Blaženou. Aby si o mně nemyslela, že jsem rošťák!"

"Seš rošťák," řekl Venca, "a budeš ještě větší! Možná že to dotáhneš na krále rošťáků a bude se o tobě zpívat v kramářských písních. Zpěváci budou přitom ukazovat na ten tvůj příšernej ksicht a dámy začnou omdlávat hrůzou. Ale než do dotáhneš tak vysoko, musíš se snažit! To znamená být tvrdý a nerozbrečet se kvůli jedny pajdavý holce, která tě vůbec není hodná! Podívej se na mne! Mám v Praze tři holky, a dělám si snad kvůli nim hlavu? Nedělám! Až budu mít svou vlastní loupežnickou tlupu, možná se pro některou z nich vrátím. Ale spíš ne. Holky jsou všude a třeba by ty Pražandy pro loupežnický život vůbec nebyly. Možná že jim vyhovuje život v bídě s nějakou tou umrněnou tancovačkou nebo pouťovou kratochvílí! Tak už přestaň myslet na tu pitomou Blaženu a zachovej se jako chlap! Jinak ti narovnáím tvůj křivej frňák!"

Takže Hofmana přesvědčil. Pak už bylo třeba se zdekovat a nečekat, až je začnou vojenští páni hledat. Babinský měl všechno promyšlené. Sebral erární prachy, navlékl na sebe parádní oblek, který koupil u vetešníka, a také ukázal Hofmanovi bojovou dýku, u téhož vetešníka čmajznutou. Pak vedl druha k zájezdnímu hostinci, kde stály povozy připravené k ranní cestě za prací. Koně odpočívali ve stájích a vozkové usínali na lavicích ve výčepu, kde mastili karty. "Za chvíli bude svítat," liboval si Babinský, "a my se s někým svezem. Dáme kočímu pár krejcarů a on bude štěstím bez sebe."

"A potom ho podřízneš!" hádal zrzek. "Proč by sis jinak pořizoval tu dýku?"

"Seš mezulán!" ušklíbl se Venca. "Proč bych měl mordovat kočího? To bych se moc neprosлавil! A místo v doupěti mezi skalami bych skončil v mladým věku na šibenici! Takovou kariéru nemám při své inteligenci zapotřebí!"

13.

Babinského plán vycházel znamenitě. Kočí, který se jmenoval Písařík, byl skromný člověk. Za dva desetníky svezl uprchlíky až do Slaného a ještě cestou vyprávěl o nevěrné ženě, která mu utekla se sklenářem Matějkou.

"Dokonce jsme se kvůli Mařeně porvali," informoval své pasažéry vozka. "Já jsem švihnul Matějku bičem a on mě pořežal kusem skla z vyraženého okna. Ale teď už jsem nad takové činy povznesen! Jezdím malebnou českou zemí, zpívám si Čechy krásné, Čechy mé, a Mařena mi může být ukradená. Aspoň tu krůtu nevěrnou nemusím žít!"

Byl se svým životem zcela vyrovnán a zejména s Babinským si káplí do noty. Zato Hofman se Písaříkovi příliš nezamlouval. Neuměl zpívat a v jednom kuse se mračil. Zato Babinský byl chlapík dle jeho gusta. Měl výtečný hudební sluch a ke každé písničce okamžitě chytal druhý hlas. Jenomže právě dojezdi do Slaného a bylo na čase se rozloučit.

"Kam teď?" zeptal se zrzek, "se mnou cloumá žízeň a vodu piju nerad."

Babinský se zamyslel. "Ještě nás určitě nehledají," odhadl situaci, "a tak můžeme zaskočit do hospody. Dvě tři pivka nám udělají dobře!"

"Spíš pět šest," hádal zločinecký ksicht. "Jsme bohatý a nemusíme šetřit."

"Nejde o šetření," poučil ho Venca, "ale o to, abysme neskončili ve škapř. Musíme dojít někam do bezpečí a zajistit se proti odhalení. Jestli se ožereš, nezbyde nám nic jiného než márnice se zlejma duchama!"

Toho se zrzek přece jen zalekl a souhlasil s tím, že si bude počínat umírněně. Částečně to dokonce splnil a byl schopen další cesty.

"Copak asi dělá Blažena?" skuhral podnapilý Hofman, "já bych řekl, že brečí a lomí rukama. Snad i uvažuje o tom, že vychlastá nějaký jed a skoncuje se životem! Je taková citlivá a všechno ji dojde!"

Venca se nehodlal o Blaženu bavit. Rázoval lesní cestou vstříc českému středohoří. Tam se chtěl prozatím usadit. Na Litoměřicku se vždycky cítil doma a věděl, kde v okolí hledat úkryty. Kraj to byl pro loupežníky jako stvořený. Lesy, skály, všelijaké průrvy a jeskyně. Taky zde bylo dost samot, mlýnů a hospůdek. Až Babinský pozná všechna úskalí loupežnického života, může to zkusit i jinde. Prozatím je pouhý začátečník.

Zločinecký ksicht o tom nepřemýšlel. Byl unaven a bolely ho nohy. Směšně se motal za Babinským a začínal litovat unáhleného rozhodnutí. Ve špitále mu bylo podstatně líp!

"Zbav se mne!" zachroptěl po chvíli, "probodni mě dýkou a pohod' mě někam do křoví! Budeš volnej jako pták, všechny prachy ti zůstanou a mně bude taky líp. Stejně pojdu jako zvíře, protože tohle utrpení není pro mne!"

"Nežvaň," vyvalil oči Venca, "nebo se rozzlobím a dokopu tě až do Litoměřic!"

"Mám kuří oka," stěžoval si ryšavec, "a jsem ještě přiotrávenej! Předčasně jsem opustil nemocniční lůžko a je mi na blití!"

"Tak se vyblíj," poradil mu Václav, "a pokračuj v chůzi! Jiná možnost není!"

A tak se Hofman podřídil.

Vyspali se v krmelci a vycákali v zurčícím potoce. Zrzek se sice vody štítil, ale Venca prohlásil, že se smradlavým čunětem cestovat nebude. Na tom trval a Hofmana málem utopil, když mu v potoce máchal palici.

"Udělám z tebe loupežníka," sliboval mu, "ale především čistotného člověka!"

"To jsem mohl zůstat na vojně," kňučel zločinecký ksicht, "a piglovat oficírům boty!" Leč v temném lese se spravedlnosti nedovolal. Musel pokračovat v usilovném pochodu a cesta trvala plné tři dny. Mezitím vykradli dvě chalupy, kde se zmocnili trochy jídla a napili se podmáslí. Zrzek chtěl šlohnout ještě hodiny s kukačkou, ale Babinský prohlásil, že by to byla zbytečná zátěž.

Pokračovali ve své cestě za loupežnickou svobodou tak dlouho, až únava sklátila i Babinského. Aby nedal najevo naprosté vyčerpání, prohlásil, že jsou u cíle. Zločinecký ksicht se idiotsky zazubil a okamžitě usnul.

"Teď se cítím jako orel na nebeské báni!" zvolal pateticky Venca a usnul rovněž. Probudil ho až déšť, který se po chvíli spustil. Tehdy si novopečený loupežník uvědomil, že nemá střechu nad hlavou a že je třeba to napravit. Naštěstí na něj opodál zíval otvor do jakési jeskyně.

"Pro začátek to úplně stačí," soukal se rychle dovnitř. "Žádný komfort to není, ale skromnost sluší i zločinci. Ale moc místa tu není!" Takže nechal zrzka chrápat na dešti.

14.

"Tak vida - Babinský se nám vrátil!" podívoval se litoměřický komisař Vertel při pečlivém studování úředních lejster, "a jak se v tak krátké době vypracoval! Z vesnického povaleče to dotáhl na dezertéra a zloděje erární kasy! To bude pěkný flastr! A není sám! Přijel nám ukázat komplice, učiněného krasavce! Toho naši chlapi určitě nepřehlédnou!" Měl naprostou pravdu. Zločinecký ksicht se na podnikání v oboru loupežnictví naprosto nehodil. Jeho nápadnost byla mimořádná. Navíc se mu vůbec nechtělo skrývat. Toužil po hospodě a po pivu. Marň ho Babinský varoval.

"Musíme počítat s tím," říkal, "že už nás začali hledat. Tudíž se nesmíme předvádět na veřejných místech jako nějakí komedianti! Musíme být zalezlí jako červi a vylézt, teprve až humbuk kolem nás utichne!"

Ale Hofman na tyto logické argumenty neslyšel. Měl ukrutnou žízeň a voda se mu hnusila. Proto vyrazil do litoměřické hospody U mrtvého brouka, kde byl okamžitě poznán. Nestačil vypít ani tuplák piva a už ho vlekli před komisaře Vértela. Ten měl z úlovku očividnou radost.

"Tak jsme tě lizli, zločineckej parchante," řekl líbezně, "a je s tebou amen! Moc ses na Litoměřicku neohrál, co?"

"Já jsem sem taky nechtěl!" skuhral otlešený zrzek. "V Praze mám Blaženu a tady akorát žízeň. Jenže Babinský mě donutil!"

"Ať donutil on tebe, nebo ty jeho," culil se Vertel, "seš za katrem! Z toho se jen tak nevyližeš! Vojenská kasa - to je porce, která ti zaskočí v krku! To není, jako bys bráškově štípnul pokladničku! Já si tě tady ovšem nenaležím. Za chvíli si tě vojenská eskorta odveze do Prahy."

"Že já se do toho pouštěl!" skuhral zločinecký ksicht, "ale Babinský mi nasadil brouka do hlavy a sliboval mi rajskej život!"

Ale to už byly jen řečičky do větru. Hofman byl ztracen a nic už ho nemohlo zachránit. Vypije si to až do dna.

Jenže Babinský je na svobodě. Nepatří k oslům, kteří sami strkají hlavu do ohlávky. Je nenápadný a opatrný. Určitě se bude vyhýbat místům, která mohl zrzek prozradit policii. Vyzná se v kraji a může unikat spravedlnosti setsakra dlouho! Prý se tu dokonce míní usadit a zřít si vlastní lupičskou bandu! To má tedy slušné sebevědomí, rošťák!

"Však já ho chytну," těšil se komisař. "Takovej chlap mi v rájónu dlouho strašit nebude! Na mne je krátkej!"

To ale Vencu značně podcenil. Ten s lehkým srdcem oželel ztrátu zločineckého ksichtu a cílevědomě začal budovat novou existenci. Vyhledával nové úkryty, pytláčil a zkoušel navazovat užitečné kontakty. Prvním z nich byl Omejla z Pokratic. Ten obdivoval Vencu už ve škole a jeho staré sympatie se nerozplynuly. Důležitější ale bylo Omejlovo povolání. Bývalý kamarád páčil uprostřed lesa dřevěné uhlí a měl tam i malou boudu na přespání. Takový dočasný úkryt se loupežníkovi vždycky hodí.

"Venco," zamyslel se Omejla, "víš, žeš to chytil za správněj konec? Já jsem vždycky toužil po takovým svobodným životě a nenašel jsem k němu odvahu. Huntuju si tělo prací a nesbalím ani pořádnou holku. Třeba to dám jednou s tebou dohromady!"

"Jenom nespěchej," radil mu Babinský, "protože u loupežnictví nikdy nevíš, jak dopadneš! Zločinců jsou plný aresty, a to jen proto, že si své počínání nedovedli rozmyslet. Já teď ze všeho nejvíc potřebuju pořádnou partu nebojácnějch chlapů."

To nebylo nijak snadné. Chlapíci podobní Hofmanovi by se jistě našli, ale o takové Venca nestál. V takové partě by dospěl na konec zločinecké dráhy velice rychle. Ale Omejla pochopil, o co kamarádovi z dětství jde, a tak s udáváním vhodných typů nijak nespěchal.

Babinský prozatím kroužil kolem Litoměřic jako lupič-samotář. Bylo to podnikání v malém, ale zase ho nehonily celé hordy policajtů. Vlastně na něho měl pořádnou pífku jen hajný Košťabl, a to ze zcela soukromých důvodů. Venca se občas scházel s jeho dcerou Lenkou, což bylo tatíkově silně proti mysli.

"Taková pěkná holka," naříkal hajný, "a spustí se s nekalým živlem! Přímě s delikventem! Co si počneš, až až ho pověsej? Kdo tě bude chtít? Budeš jako olízanej vdolek nebo nakousnutá hruška! Ještě že se tvýho pádu nedočkala máma!"

Občas míval proslovy mnohem delší, ale nijak jimi neuspěl. Lenka byla tvrdohlavá a v Babinském se přímo viděla. Také Venca se téměř zamiloval. Ale protože neměl tatínka, který by mu známost rozmlouval, krotl se sám. "Loupežník má být bezcharakterní lump," říkal si, "protože jinak splácí nad vejdělkem. Ženská ho ošálí a nakonec předá spravedlnosti. Kolik lidovejch hrdinů už takhle dopadlo! Proto si budu užívat, ale nesmím dočista zblbnout!"

Pak začal mít Babinský zřetelnější úspěchy jako loupežník. Nejprve se k němu přidal Pepa Kopál, který v Liběšicích vytloukl hospodu a ukousl starostovi ucho. Krátce nato se dal na loupežnickou dráhu i Jindra Bureš, který se na pastvě opil a zahnal tři krávy do propasti. Nechtěl riskovat přímý střet s lakomým sedlákem, a tak ho Omejla přivedl k Babinskému. Ve třech už se kradlo a loupilo podstatně lépe a brzy se začalo mluvit o nebezpečné Babinského bandě. Komisař Vértel nestačil zakládat nové spisy a rozzlobeně hudoval: "Tohle mi tady scházelo! Jestli ten pacholek sežene další kumpány, tak mě vrchní komisař seřve jako malého kluka!" Jeho obavy se brzy naplnily. Loupežníkem se stal i Honza Libeček, který až dosud kradl drůbež a zejména slepice se mu přejedly tak, že zatoužil po změně jídelničky. Emil Palec přišel za Babinským proto, že ho zámecká slečna švihla bičíkem do tváře, když zatoužil po svezení. Emil na tu pohanu musel ustavičně myslet, a proto se hodlal pomstít všem zámeckým pánům v Evropě. Pěstoval v sobě vyhraněný třídní pohled a měl blíže k anarchii než k ryzímu loupežnictví.

Ale Babinský byl nesmírně spokojen. Stal se skutečným vůdcem, kterého ostatní uznávali a plně respektovali.

Rozhodoval o jednotlivých akcích, vymýšlel taktiku a organizoval přechody z místa na místo.

Vydatně mu ovšem pomáhal krajanek Sláma, kterého rovněž přivedl Omejla. Sláma se zapojil z důvodů ziskových. Jinak mu loupežnické ideály mohly být ukradeny. Spoluprací s Babinského tlupou si jednak zajistil bezpečnou cestu po kraji

a za druhé přiměřený honorář. Ten si plně zasloužil. Jako krajánek šmejdil od mlejna k mlejnu, od myslivny k myslivně a od samoty k samotě. Nic podstatného mu neušlo a Babinský z něj míval radost. Parta věděla, kde má zaútočit i ve které hospůdce se může bez obav napít. Polabí i Poohří bylo jejich a komisař Věrtela trpěl trvalou nespavostí.

"Usnu teprve tehdy," chroptěl, "až budu mít Babinského za katrem!"

15.

Kamenitou cestou kolem vrchu Lovoše supěl zavilý obézní chlapík. Funěl jako přerostlý kanec, zlostně uplivoval a každou chvíli si otíral čelo rukávem. Život se mu jevil jako nepřiměřené utrpení a veliká nespravedlnost. Před měsícem ho vyhodili z polepšovny pro kruté zacházení s chovanci a on se musel vrátit na volnou nohu.

"Ty školy jsou moc daleko od sebe," hučel, "takže než dojdou od jedné k druhé, příšerně se vyčerpám. Potom nemohu podat standardní výkon. Při vyplácení uličníků se zadýchávám a jejich řev mě přestává naplňovat blaženým pocitem z dobře vykonané práce. Kdyby školské úřady za něco stály, vozily by mě od vesnice k vesnici bryčkou. Cesta by se zrychlila a můj výkon by stoupl. Jenže Hřib je ten poslední, na koho se pamatuje!" Pan Hřib se ukřivděně zachmuřil. "A nikdo si mé namáhavé práce neváží!" mumlal, "naopak ji každý podceňuje. Ještě se nestalo, že by mě někdo veřejně pochválil nebo mi přířkl zvláštní odměnu! Má snaha přichází nazmar! My, pedagogové, to máme zkrátka na draka! Za dobrou práci jsme ponižováni!"

V té chvíli ale byl vyrušen zcela nečekaným způsobem. Ze zalesněného srázu se ozval nejprve silný praskot a pak se na silnici vyvalilo několik zdatných udělaných chlapísek. Nemohlo být pochyb o tom, že to jsou loupežníci, o kterých už se v kraji začalo vykládat coby o nebezpečné hrozbě.

Pedagog Hřib se ovšem příliš nezalekl. Neměl u sebe ani vindru, neboť inkasoval až po výprascích. Jedinou cenností, kterou přenášel z místa na místo, byl karabáč, a o ten jistě lupiči nebudou mít zájem. Proto se Hřib na vagabundy přátelsky usmál. Nebylo mu to nic platné.

Chlapi ho popadli a odnášeli jako pytel brambor.

"Kamarádi, co to děláte?" kvičel pedagog. "Kam mě to nesete? Jsem nemajetný občan, ze kterého vám nekyne žádný prospěch! Zbytečně ztrácíte čas váš i můj! Nechtě si to vysvětlit a propusťte mě na svobodu!"

Leč zločinci to nemínili udělat. Odmítli s Hřibem diskutovat a odnášeli ho do míst, která dosud nenavštívil. Složili ho na malé pasece k nohám samotného Babinského.

"No to je úlovek!" zaradoval se loupežník.

"Vítám tě, Hříbe, mezi drsnáky skoro tak zdatnými, jako jsi sám!"

Hřib se velice podivil. "Pane, já vás neznám," oklepával ze sebe jehličí, "a vaše přátele rovněž ne! Proto nechápu příčinu svého únosu. Domnívám se, že jde o omyl, za který se mi omluvíte!"

"Kdepak, Hříbe!" rozesmál se nahlas Babinský.

"O žádný omyl nejde! Nechal jsem si tě přinést, abych se s tebou vyrovnal! Jsem ti totiž ještě něco dlužen!"

"Neznám vás!" vykřikl Hřib. "A určitě jsem vám nic nepůjčoval. Pokud přece jen ano, můžete si to klidně nechat!"

"Ale kdepak!" mávl rukou Venca. "Nejsem žádný lajdák a své dluhy vždycky vyrovnávám. Snad si vzpomeneš, jak jsem ti kdysi málem ukousl prst, když jsi mě přišel do Pokratic seřezat! Na to přece nemůžeš zapomenout!"

"Vy jste..." zakoktal Hřib, "ten sympatický nezbeda, kterého jsem musel, ač velice nerad, příkladně potrestat? Patrně by spíše byla na místě domluva či podobně mírný trest..."

"No, smlsnul sis na mně pěkně," konstatoval Babinský, "rozsekal jsi mi prdel, že jsem se měsíc nemohl posadit. A já ti teď, Hříbe, taky nebudu domlouvat. Oko za oko, zub za zub! Seřežu tě tak, že uslyšíš andělíčky zpívat!"

"Ne! Proboha ne!" zavřeštěl Hřib. "Já nechci slyšet zpívat andělíčky!"

"Uslyšíš je tedy proti své vůli," slíbil mu loupežník. "Už proto, že mně to udělá náramnou radost. Dostaneš vix, jakej jsi snad ještě nikomu neuštědřil. Mám totiž smysl pro úroky! Slibuju ti obrovský zážitek!"

To Hřiba natolik vyděsilo, že se pokusil utéci. Pochopitelně se mu to nepodařilo. Dosáhl jen toho, že loupežníky upřímně pobavil. Svalnatí chlapi píchali obtloustlého Hřiba do břicha a rozverně recitovali posměšnou říkanku:

"Kominíku, dej mi píku, já tě píchnu do pupíku!"

"Tak to už by stačilo, mládenci," ukončil zábavu Babinský. "Teď mi Hřiba přivažte tady k té kládě!" Nebyl důvod mu nevyhovět. Loupežníci nařkajícího a plačícího Hřiba položili břichem na ležící kládu a pevně ho přikurtovali. Pak mu stáhli kalhoty až k lýtkům. "Kdo by to řekl, že na tebe bude takovej pěkněj pohled!" řekl obdivně vůdce loupežníků.

"Prdel máš jak pivovarskej valach. Do té už se něco vejde!"

"Milost!" zavřeštěl Hřib v předtuše bolesti, kterou tak rád působil jiným. "Pane Babinský, ustrňte se nade mnou a nedopouštějte se tak strašného zločinu! Jste přece křesťan a bohabojnej člověk!"

"To jsem," souhlasil Venca, "ale tobě s gustem napráskám na holou prdel. Moc jsem se na tuhle chvíli těšil a ty odtud odejdeš bohatší o pětadvacet jelit!"

Hřib se ještě jednou pokusil o úpěnlivý protest, ale to už Babinský pozvedl jeho vlastní karabáč. Ten zasvištěl vzduchem a prudce dopadl na Hřibovo pozadí. Takové zasvištění ještě svět neslyšel. Hřib měl znamenité hlasivky a opřel se do nich dokonale. Babinského to ovšem povzbudilo k výkonu, kterým se mu chtěl vyrovnat. Po třetí ráně pedagog omdlel a musel být polit ledovou vodou. Během dalšího výprasku ještě dvakrát. Teprve potom byl nešťastník odvázan a se smíchem propuštěn na svobodu. I se svým karabáčem.

Odcházel s brekem a šlo se mu těžko. Na oteklou zadnici si jen stěží navlékl kalhoty. Ploužil se odtud a svět se mu jevil jako velice nepřátelský. Vzal mu i chuť do práce. Rozhodl se, že dnes žádnou školu nenavštíví. Raději se vrátí domů a posadí se do laboru se studenou vodou.

Zato loupežníci měli náladu znamenitou. Ani oni nepospíchali do práce. Navštívili lesní hospůdku U švarného myslivce, kde udělali mimořádně velkou útratu.

16.

Litoměřický komisař Věrtel svolal své lidi z terénu. "Tak se zdá," pravil skřipavým hlasem, "že nám Venca Babinský chce přerůst přes hlavu. Jeho poslední akce tomu nasvědčuje. Hraje si na Jánošíka, a to není rozhodně v pořádku. Loupežník má krátiť lidi o majetek a získávat odpor lidu svou surovostí. Pak máme naději, že budeme považováni za ochránce pracujících lidí a dočkáme se od nich pomoci. Tak to na světě chodí. Jenže poslední čin Babinského je odporný. Spráskal veřejně činného, ale zároveň nenáviděného chlapa. Tím si získal četné sympatie a mnozí věří, že ve zločinech toho typu bude pokračovat. Ale my tomu zamezíme! Prikazují všem informátorům a spolupracovníkům policie, aby událost uvedli na pravou míru a otevřeli lidem oči. Od této chvíle nebyl přepaden pomocník učitelů, ale zřízenec školního rady. Přenášel pokladnu s penězi, vybíranými na dobročinné účely. Měly sloužit zejména dětem slepým a postiženým obrnou. Loupežníci ho jali, surově ho zkopali a pak, když se náležitě opili, začali ubohého zřízence mučit. Tady můžete nechat průchod své fantazii, ale neberte na chlapa ohled!

Stejně se z toho jen tak nevyliže! Má uřezané uši, rozmačkaný nos a pořezané celé tělo. Loupežnická krutost neznala mezí. Dejte si zkrátka na tom povídání záležet a širte jej, kamkoliv se jen dostanete! O Babinském se musí mluvit jako o krvežíznivém padouchovi, který je smrtelným nebezpečím pro každého z nás! Jedině tak nad ním můžeme zvítězit! Spravedlivý a uznalý loupežník je pohromou pro stát. Lidé ho mají rádi, nacházejí mu úkryty a varují ho před připravovanými zásahy policie. Tak do toho, pánové! Rozejďte se a širte zprávy o nelidovi, surovcí a násilníkovi! Celé široké okolí musí být těmito žvásty zásobeno! Kdo si toho nejvíc vymyslí, bude odměněn a možná i povýšen. Jděte do terénu, pánové, a dejte se do práce!"

Komisař Věrtel skončil a zdálo se, že je se svou taktikou spokojen. Také byl. Používal této nečisté zbraně poměrně často a nemohl si stěžovat, že by někdy neuspěl. Lidé rádi naslouchají pomluvám a svůj hněv obrátí proti škůdcům. A kdo jim může pomoci? Kdo je schopen je před ničemy nejhoršího kalibru ochránit? Jedině chrabrá policie! Jen je třeba jí kapánek pomoci a uvědoměle udávat!

Ani tentokrát komisař Věrtel neplácl jen tak zbůhdarma do vody. Další události se vyvíjely tak, jak předpokládal.

Lidé rádi uvěřili, že Babinský je převtělený satanáš, který prostému člověku nic nepřinese, ale ledacos může odnést. Matky varovaly dcery před možným hromadným znásilněním a mnozí tatíci se začali vyhýbat odlehlým knajpám, kde se loupežníci bavili odřezáváním uší. Tento zvrhlý způsob zábavy odsuzoval kdekdo. Občané byli varováni i tiskem a je známo, že v novinách se píše toliko pravda.

Čím dále od centra, tím to bylo horší. Litoměřicko, kde Babinského tlupa řádila nejvíce, se pověstného loupežníka příliš nebálo. Ale už na Mladoboleslavsku nebo Českolipsku to bylo horší. Tam se před Babinským schovávali hned po setmění a pečlivě zamykali vrata i dveře všemi možnými způsoby.

Vencu Babinského takto získaná pověst ani trochu netěšila. Cítil, že byly proti němu použity nekalé prostředky. "Proč mi to dělají?" divil se. "Nikoho jsem nezabil a kradu celkem přiměřeně. Nepustoším cizí majetek, který nejsem s to odnést, neprzím panny, protože ty mi do náručí skočí samy a k lidem se chovám milosrdně. Sem tam někoho praštím nebo hodím do řeky, ale to jen proto, aby si nepletli loupežníka s potulným umělcem. Ty pověsti, které se poslední dobou o nás šíří, mě fakticky štvou. Moje máma přej prohlásila, že ještě někomu ušmíknu uši a ona se mě veřejně zřekne!"

Ostatní členové bandy to tak tragicky neviděli. Spíše jim to lichotilo. "Čím více se lidé budou před námi třást hrůzou," říkali, "tím snadněji nám půjde práce od ruky! Když jsme tady začínali, leckdo se nám i postavil! Jednalo se s námi jako se začátečníky a každé lup jsme museli tvrdě vybojovat. To už dneska není! Lidé sami obracejí kapsy a ještě při tom prosí o život!"

Babinský přesto nebyl spokojen. O provozování lupičského řemesla měl své vlastní představy. I když nebyl noblesním a přitažlivým vyvrhelem, nechtěl patřit ani mezi monstra a odporné zrůdy, na něž se těší mistři popravčí. Babinský doufal, že nikdy neskončí na popravišti. Takový trest by pokládal za zcela nepřiměřený. Nejlepší by bylo, kdyby vůbec nebyl dopaden, v což také ve skrytu duše doufal. Ale nemusí to vždycky vyjít. I ten nejmazanější lotr může být odsouzen, ale pokud mu není prokázána vražda, posedí si nanejvýš v kriminále. Ne že by to byla nějaká lahoda, ale s šibenicí se to srovnat nedá.

Jak známo, Babinský nemordoval. V obavě z nejvyššího trestu se choval celkem umírněně. Sem tam někomu vyrazil zuby nebo mu uštědřil pár vydatných kopanců. Taková byla jeho norma a na ní také trval. Teď se zlobil, že o něm kolují tak ohavné pomluvy. Komisař Věrtel ho zahnal do kouta.

O posvícení si dokonce na litoměřickém rynku, kam se s veškerou opatrností vetřel, Venca poslechl nejnovější kramářskou píseň, pojednávající o jeho krvežíznivé bandě. Zpěvák rozvěsil na plachtu obrázky s velice odpudivými monstry. To měl být Babinský a jeho zločinecká tlupa. Ačkoliv šlo vesměs o pohledné, ba téměř sympatické muže, tady byli nakresleni jako naprosté zrůdy. Zpěvák na ně ukazoval hůlkou a zpíval o jejich bezcitnosti, surovosti a zálibě v mordování. Popisoval jejich zběsilost, bestialitu a nenávist k lidskému pokolení. Závěrem jim popřál brzké polapení a spravedlivé potrestání. Zatoužil, aby těm lumpům hlavu usekli až po fusekli, což se naslouchajícímu davu velmi líbilo. Zpěvák sklídl obrovský potlesk a do klobouku mu pršely krejcare tak, že píseň začal okanzitě opakovat.

Lidé se bavili, ale Venca byl náležitě zhnusen. Cítil, že se zde přehodnocují dějiny v jeho neprospěch. Přitom nemohl zpěvákovi ani napráskat! "Za ty lži ho musí Pán Bůh potrestat," domníval se v duchu, "protože my se na loupežníky chováme náramně slušně! Kéž by se jako my chovali vždycky policajti! Ale o těch se kramářské písně neskládají!"

Babinský si dal na uklidnění dvě piva a odebral se do temných hvozdů, kde se setkal se svými druhy. Také oni začínali být rozezleni a měli pocit, že si jich společnost neváží.

"Takhle to nemůžeme nechat," rozhodl posléze vůdce, "protože ani loupežník není povinen nechat na sobě štípat dříví. My máme plné právo se urazit, a taky se urazíme! Neumějí si nás vážit, a tudíž tu nemusíme být. Loupit a krást se dá všude! Klidně se sebereme a odtáhneme někam, kde budou lidé přívětivější!"

Tohle se jeho druhům zdálo příliš radikální. Tady se už zabydleli a vždycky se měli kde schovat před policajty. Měli své

noclehárny a putyky, kde je rádi obsloužili. Zkrátka a dobře, byli tady doma!"

"Jenže teď přibudou udavači," předpovídal Babinský, "a nenávistníci, jako je ten zpěvák kramářských písní. Kamarádi, budoucnost v tomto kraji vidím černě!"

Myslel to vážně, ale dosud se neodhodlal přesun nařídít. Viděl, že ani jeho autorita nestačí k jejich souhlasu. A tak hleděl na příští měsíce pesimisticky a s velkými obavami.

17.

Brzy se ukázalo, že Venca měl pravdu. Lid začal v loupežnicích vidět škodnou. Jestliže ještě nedávno za všechno mohli Habsburkové ve Vídni, teď se všechno svedlo na Babinského. I když rozvodněný potok strhl lávku, přičítalo se to loupežníkům. Říkalo se, že Litoměřicko je sužováno tou nejhorší zločineckou verbeží v Evropě. Dokonce padly návrhy, aby okresní hejtman požádal o pomoc vojsko. Pak se zase začaly vytvářet jakési protiloupežnické bojůvky, které měly chránit prostý lid před krvelačnou spodinou násilníků a ochlastů.

Komisař Věrtel si mnul ruce, neboť cítil, že je na koni. Policie šla razantně do akce. Chytila tři na mol zpité loupežníky, naštěstí nikoliv z Babinského tlupy. Byli to sólisté, kteří se snažili vyřešit své sociální problémy po vzoru loupežnických velikánů.

"Malé ryby taky ryby," říkal si Věrtel, "jen nesmíme umdlévat! Zanedlouho uvízne v naší síti sám Babinský a já dostanu významné ocenění z Prahy, ne-li přímo z Vídne. Také si ho zasloužím, protože potlačení zločinnosti na Litoměřicku není žádná maličkost!"

Babinského lidé byli pochopitelně rozezleni. Loupežník, který svůj lup nemůže v klidu propít v nějakém zapadáčku a stále se musí rozhlížet, nejde-li ho někdo udat, propadá nutně nervozitě. Ale co dělat? Jediné, na co se zmohli, byla inzultace zpěváka kramářských písní a znásilnění hejtmanovy neteře. To bylo žalostně málo!

A tak došlo na Babinského slova. Radost z práce opadla a kvalifikovaní lotři zatoužili projevit se úspěšně někde jinde. Naléhali na Babinského, aby něco vymyslel, a ten se ochotně podvolil všeobecnému přání.

"Kamarádi," pravil, "na světě není jen podělané hnízdo, které se jmenuje Litoměřice. Věnovali jsme mu spoustu elánu a úsilí, aniž bychom byli doceněni. Pročez mizíme! Navrhují Hradec Králové, Náchodsko a Broumovsko. Je to krásnej kraj s mnoha historickými památkami!" Babinského autorita zvítězila. Za chvíli se všichni těšili, jak přenesou své zločinecké řemeslo k Broumovským stěnám nebo do kraje slavného lupiče a zemského škůdce Jana ze Znojma, zvaného Panář.

Toho musel se svým vojskem zlikvidovat sám Karel IV. Panář byl oběšen, ale takový konec by si Babinský nepřál. Pro něj byl vzorem spíše Jan Žižka z Trocnova, který vynikl nejen jako obávaný lapka, ale později i coby chrabří vojevůdce. Venca si ovšem sebekriticky přiznával, že tak daleko to asi nedotáhne. Ale i jako vůdce loupežnické bandy je dost slavný a zpívají se o něm písně. I když dost pokleslé a nevalné literární úrovně!

Tlupa začala balit, a to nebylo nic snadného. Loupežníci měli spoustu úkrytů, kam si schovávali cennosti jako veverky lískové oříšky. Teď si na to dost stěžovali. "To je život!" brblali, "lézt z jednoho kopce na druhý pro pár tretek! Takhle si neušoupou nohy ani houbatři!"

A tak se stalo, že lenivější členové bandy ani všechny úkryty neobešli a v nich schované poklady lze v nepřístupných místech Středohoří nalézt dodnes. Byla to škoda, ale s prázdnou se loupežníci do Orlických hor nestěhovali. I když nebyli příliš šetrní, uloupené peníze přece jen neprochlastali. Každý člen bandy by si klidně mohl za svůj lup pořídit malé hospodářství. Ale s takovým řešením nikdo nepočítal. Loupežníci nebyli pracovití a slovo morálka jim nic neřikalo. Takže nyní nastrkali do vaků to, co si troufali unést, a zahájili přesun do míst, od kterých si hodně slibovali. Přitom nijak nespěchali. Vlekli se zarostlými srázy a horskými stezkami k východu. Nadávali jako špačci, protože vaky byly těžké. Takový náklad se pronese. Mnozí vztekale vyhazovali přebytné předměty cestou a kňučeli, že se vlastně ožebračují. Měli pravdu. Leckdy skončily v roklí u cesty i vzácné umělecké předměty nebo ručně šitá obuv. Ale loupežníci nebyli žádní vzpěrači, a tak ulehčovali svým vakům stále častěji.

"Nezoufejte, chlapci," povzbuzoval je Babinský, "již brzy budeme u cíle! Začneme s čistým stolem a vyzbrojení zkušenostmi. Uvidíte, jak nám práce půjde od ruky!"

Loupežníci měli do optimismu daleko, ale výběr neexistoval. Pachtili se dál a i když cestou ukradli dva koně, byl pro ně přesun velmi náročný. Mnozí dokonce hučeli cosi o zlatých Litoměřicích.

Naštěstí každé útrapy mají svůj konec a Babinského mládenci se ocitli v příjemné romantické krajině. Prošli kolem Starého Bělidla a usadili se v hlubokých lesích pod Orlickými horami. Nabyli přesvědčení, že jim tady bude dobře.

18.

Babinského tlupa dlouho neodpočívala. Sotva se trochu rozkoukala, už začala řádit dle starých a osvědčených metod. Domorodci se nestačili divit, neboť na takovou razanci nebyli zvyklí. Zvláště na samotách se chvěli o svůj majetek.

"Jsou divoci," nechal se slyšet mladý mlynář, "a panstvo nás před nimi neochrání. Paní kněžna si tančí ve vídeňské opeře a po nás ani nevzdechne! Ta loupežnická holota mi určitě vyplení mlýn, znásilní sirotka Haničku, porazí starodávno lípu a ukradne i tu lucernu, která mi visí nad vchodem!"

Podobně uvažoval kdekdo. Ale to vše bylo pouhé přehánění. Babinský patřil k loupežníkům umírněným a znalým. Ne-li přímo k vlídným.

"Mládenci," nabádal své chasníky, "není nutné, aby při každém přepadení tekla krev. Nerad to vidím. Celá naše rodina na to byla citlivá. Jednou brácha Josef upadl přímo na nos a my ostatní jsme omdleli. Proto při loupeži zachovejte jistou kulturu! Jde o majetek, a ne o likvidaci osob. Jsou-li osoby vzpurné, stačí na ně vykultit oči, houknout na ně a kopnout je do prdele. Tak si počíná vzdělaný loupežník, který dbá na jistou společenskou úroveň! Pak vás nikdo nebude pomlouvat!"

Byl to hezký projev, ale na loupežníky moc nezabral. Zdálo se jim, že je Venca příliš měkký a že přiškrcuje jejich iniciativu. Jejich temperament jim velel, aby se s přepadenými tolik nemazali. Domnívali se, že oběť má prožít chvíle děsu a hrůzy. Je třeba ji trochu potlouct a zlomit jí pár kostí. Tím si tlupa vylepší pověst a snáze se ji bude přišť loupit.

Brzy se však ukázalo, že ve východních Čechách je nutno počítat i s konkurencí. Babinský nevtrhl do žádného panenského kraje. Od Náchoda až někam k Litomyšli se potulovalo několik part ostřílených chmatáků, kteří neholdali Vencovi ustoupit. Ač početně slabší, znali terén a věřili si. Party Matěje Kukly nebo Ferdy Oholila žily nekalým způsobem života už více než pět let. Šlo o drzé borce, kteří rozhodně nemínili ustoupit po dobrém. S Václavem Babinským nechtěli ani vyjednávat.

"Nedá se nic dělat," řekl Babinský, když mu Kuklovci přímo před nosem vyfoukli městskou kasu v Třebechovicích pod Orebem. "Každá trpělivost má svou mez. My těm rošťákům pořádně nameleme!"

"Stáhneme z nich zaživa kůži!" navrhovali ti radikálnější z tlupy. "Protože jinak by si na nás dovoloval kdekdo! Vyvraždíme je jako Přemyslovci Slavníkovce!"

Babinský žasl nad tou vzdělaností, se kterou u svého mužstva vůbec nepočítal. Proti vraždění se ale ohradil.

"Pár zubů jim vyrazit můžeme," připustil, "a nějaké boule si taky odnesou. Těm nejdrzejším zlomíme nohy a nakopeme kolena, aby seděli v teple domova a nepletli se nám do loupení! Jsme sice dobříci, ale když je to nutné, dovedeme se bránit. A dáme se do toho co nejdřív! Kuklovci budou na hlavu poraženi! Už teď slyším, jak jim zvoní hrana, zatímco nám troubí slavnostní fanfáry! Konec kompromisů, jde se na to!"

Už se nedalo couvnout a nikdo ani couvnout nechtěl. Babinského banda zastihla drzé Kuklovce mezi Vamberkem a Potštejnem. Nemínila s nimi vyjednávat a hned se do nich pustila. Kuklovci nebyli žádní střizlíci, ale početní převaha mluvila ve prospěch Babinského. To také rozhodlo. Marně Matěj Kukla křičel, že by si to vůdcové měli rozdat sami mezi sebou a ostatní by pouze přihlíželi.

"Zajímávej nápad," ocenil ho Venca, "ale tak blbej nejsem! Rozhodl jsem se nadělat z vás prejt, a to také učiním! V tomhle kraji si s Babinským nebude nikdo zahrávat!"

"Ať žije Venca!" ozvalo se z hrdel loupežníků a útok na nepřítele byl strašlivý. Kuklovci se pokusili o útěk, ale marně. Byli potupně poraženi a zůstali ležet na bojišti potlučení, potrháni a s polámanými kostmi. Bylo to kruté, leč potřebné a nutné. Babinský věděl, že konkurence v loupežnictví není dobrá věc. A nyní je třeba v nastoupených krocích pokračovat. Babinský se chystal k dalším bojům.

19.

Vítězství partu zocelí a posílí. Zvláště když je bitva vyhrána tak rozhodně a slavně, jako ta mezi Vamberkem a Potštejnem.

"O té se bude mluvit ještě po létech," snil Babinský, "a není vyloučeno, že se o ní budou učit děti ve školách! Něco takového nelze přehlédnout!" Také ostatní se nadýmali jako holubi na báni. Všichni vyrostli ve vlastních očích a těšili se na další řeže. Tentokrát to měla odskákat parta Ferdy Oholila. Také to byli pěkní rošťáci s nevalnou pověstí. Když se ale dozvěděli, jak dopadli Kuklovci, a spatřili drsného rváče Kuklu poskakovat o berlich, rázem jim spadl hřebínek.

Takové potupy se nechtěli dočkat. Z Babinského raubířů čišela hrůza a také jejich počet mluvil sám za sebe. To se Ferdovi Oholilovi nemohlo líbit. Vráska na jeho čele se prohloubila a jindy ježaté vousy vypadaly nápadně zchlíple.

"Máme dvě možnosti," odhadl situaci Oholil, "buď zdrhneme někam na Českomoravskou Vysočinu, nebo začneme s Babinským vyjednávat. Říká se o něm, že to je vzdělanej člověk, protože absolvoval jednotřídku v Pokraticích. Dá se s ním mluvit."

"Vzdělání není všecko," zamumlal analfabet Pištora, "ale zkusit by se to mohlo. Vysočina je chudá a žrali bysme tam samý erteple."

To na všechny mocně zapůsobilo a po delší debatě se Oholilovci dohodli, že nabídnou Babinskému své služby. Jsou stateční, zkušení a alkoholu příliš neholdují. Mají všecko, co má mít řádný loupežník, a tak by mohli být pro Babinského bandu přínosem. Tak mu to taky přednesli a navíc mu slibovali věrnost.

Venca zpočátku váhal. Nechtělo se mu rozšiřovat bandu o další muže, protože si nevěřil.

"To už bysme byli malá armáda," uvažoval, "a zvládnout takovou tlupu není žádná legrace. Na to aby měl člověk vojenskou akademii! Já jsem rád, že jsem rád, a i teď mi někteří mí parchanti odmlouvají. Kdo ví, jak by to vypadalo potom?"

"My jsme ukázněný," tvrdil Oholil, "protože pocházíme z početnejch českobratrskéjch rodin. Jsme protestantská chudina, která v dětství v jednom kuse pracovala a velebila Hospodina. S námi nebudou žádný potíže a pro vaši ctěnou bandu se staneme přínosem. Na nás se můžete spolehnout!"

Po chvíli váhání Babinský povolil. Ctižádost zvítězila nad zdravým rozumem. Teď bude velet nejpočetnější bandě v celém mocnářství! Tu už nebude možno přehlédnout ani ignorovat. Před takovou silou kdekdo couvne. Policie bude slabá a armáda má co dělat s Turky na Balkáně. Pokud se Babinský vyvaruje mordů, zhářství a útoků na významné objekty, bude zcela jistě ponechán v klidu.

Venca rozhodl tak, že to vyhovovalo i jeho maníkům. Také oni se rázem cítili bezpečněji a přijali Oholilovce mezi sebe bez jakýchkoliv předsudků. Ještě nedávno byli ochotni se s nimi do krve servat a nyní se k nim chovali jako ke starým kamarádům. Zdálo se, že se podařil znamenitý tah.

Ani sám Oholil nepůsobil rušivě a ctil Babinského jako vůdce. Byl připraven plnit jeho rozkazy. Na akce pod ním se vyložene těšil. A také Venca byl na koni.

Teď byl jediným pánem východních Čech a začal to všem dávat najevo. Banda dělala odvážné výpady na všechny strany a ani se příliš neskrývala. Stáhla se do nějakého mlýna nebo velké hospody a tam bezstarostně hodovala.

Věděla, že do lesů se za nimi policajti nevydají. Tím méně s nimi budou vyhledávat otevřený boj.

Babinský byl v sedmém nebi.

"Odvážnému štěstí přeje," chválil se, "a já jsem toho dokladem. Kdybych tenkrát neštíp tu vojenskou kasu, co by ze mne bylo? Usmoleney pucflek nebo možná frajtr, kterej by dostal šanci padnout na turecký frontě. Takhle jsem muž, o kterým se mluví! Zařadil jsem se mezi významné Čechy, a to už mi nikdo nevezme! Jenom nesmím usnout na vavřínech!"

Nejhorší by bylo, kdyby má banda neměla disciplínu a začala chlastat! Tedy: moc chlastat! Alkohol v rozumném množství lze strpět. Hlavně pivo. Bez piva by život neměl patřičnou náplň a snad ani smysl. Ale nesmí se chlastat tolik, aby loupežník zlenivěl a neměl dobrou fyzickou kondici. To nesmím u svého mančafu nikdy dopustit!"

Takový úpadek našťastí nehrozil. Banda loupila s elánem a ráda. Všude se před ní třáslí a holky schovávali do stodol a chlívků. Jako před nepřátelským vojskem! Ale Babinského ctižádost stále rostla.

20.

Některá přísloví jsou kupodivu pravdivá. Například to, které tvrdí, že s jidlem roste chuť. Babinského bandě se dařilo po všech stránkách skvěle. Stále rozšiřovali svůj rájón a jezdili na koních, které kradli až v Polsku. Asi proto, že je už tolik nebolely nohy, toužili po stále nových dobrodružstvích. Výpravy se pro ně stávaly požitkem.

Nezanedbávali ani holky. Už je tak často neznásilňovali, ale zato téměř každý lotr měl svou stálou milenkou. Pro tu kradl zlaté předměty a vydržoval si ji všemožnými způsoby. Tohle Venca neviděl rád. O praradnosti ženských byl dostatečně informován a věděl, jak dopadají ti, kteří svým milenkám slepě důvěřují. Ženy jsou zrádné plémě a loupežníka nakonec vždycky zradí. Bez výčitek svědomí ho odešlou do basy, nebo dokonce na popraviště. Babinský se otrásl nevolí a varoval své chlapce velice důrazně.

"Ženská je úhlavním nepřitelem loupežníka," snažil se je přesvědčit, "a kdo se nechá omámit láskou, ten na to tvrdě doplatí!"

Byl výmluvný jako nějaký kazatel, ale nakonec sám ženské krásy podlehl. Namluvil si krásnou černovlásku Kristýnku a také on se snažil připoutat ji k sobě četnými dary. Byl štědrý, a dokonce jí vyznával lásku po panském způsobu. Choval se vůči ní jako urozený člověk, mluvil o přírodě, o počasí a také sliboval, že pro ni ukradne postel s nebesy. Jenomže nebylo kde, a proto se stále pokorně omlouval.

"To je tím," vysvětlila mu, "že loupíte v místech, která neoplývají vkusnými předměty. Na zámek v Doudlebských byste si například netroufli!"

"To ne," připustil Venca, "protože pan Buben si kdysi přivezl lva až z Afriky. Ta potvora byla velká jako kůň, v jednom kuse řvala a kdo se jí nezamlouval, toho roztrhala jako kočka sysla. Kdyby se takovej netvor vrhl na mé chrabré bojovníky, mohla by z toho bejt pěkná ostuda. Já jsem si tady vybudoval skvělou pověst a nemohu si dovolit ji lehkomyšlně ztratit! Kdoví jaký bestie chovají v Doudlebských teď!"

"Přeháníš, Venoušku," hladila ho Kristýnka. "Jsem přesvědčena, že kvůli mně bys toho afrického kocoura uškrtil vlastníma rukama. Tvá statečnost je všeobecně známa a policajti se třesou při vyslovení tvého jména. Jsi nejslavnější loupežník v Čechách a možná v celém mocnářství."

Takové řeči Babinskému lichotily, ale přece jenom nebyl padlý na hlavu, aby zápolil s africkými šelmami. O těch kolovaly zaručené zprávy, že jediným mávnutím pracky usmrtí statného býka. V Doudlebských prý už je lvinec jako kdysi u císaře Rudolfa II.

"Na toho lva zapomeneme, Kristýnko," řekl Venca, "a vyloupení Doudlebských odložíme aspoň do té doby, než místo lvů budou chovat králíky!"

"Ale já bych chtěla tu postel s nebesy," trvala na svém krasavice, "protože jako milá proslulého loupežníka mám právo na vysokou životní úroveň!"

To musel Babinský uznat. "Mám nápad," řekl po chvíli, "a není to nápad ledajaký! Právě jsem se rozhodl, že přepadneme nějaké velké město. Třeba Hradec Králové. Nečekaně tam vtrhneme a odneseme si spoustu vzácných věcí. Budeš mít nejen postel s nebesy, ale i benátský zrcadlo! To největší, které v Hradci objevíme! Budeš si žít jako paní kněžna!"

Kristýnka ho radostně políbila a Venca okamžitě šel seznámit s novým úkolem mančafu. Setkal se s velkým pochopením a souhlasem. Loupežníci se těšili na nové zážitky i na bohatý lup, který si odnesou z velkého města.

"Hlavně se musíme na útok dobře připravit," plánoval Babinský, "a uprostřed noci napadnout město nepřipravené! Nesmíme zapomínat, že v Hradci je nejen plno policajtů, ale i silná vojenská posádka. Vytipujeme si cíle, k nimž se bez hluku připlížíme a v několika minutách je vybilíme. Nesmíme se dlouho zdržovat. Než vojáci vyhlásí poplach, můžeme být z města venku. S policajty si poradíme, to pro nás není soupeř!"

Loupežníci se rozchechtali a nadšením se plácali do stehů. Policajti jim skutečně strach nenaháněli. Byli to většinou vařbuchové, kteří se těžko pohybovali a do rvaček se zrovna nehrnuli. Navíc kolem půlnoci bývali značně podnapilí. V Hradci se totiž cítili bezpečně a nepřipouštěli si žádné ohrožení. Až dosud se loupežníci Hradci vyhýbali a strážci zákona se domnívali, že mají klid zaručený na věčné časy. S útokem Babinského rozhodně nepočítali.

21.

Stalo se ale cosi, s čím zlosyni nemohli počítat. Vlastně mohli, ale nepočítali. Počínali si krajně neopatrně. Nebyli ostražití a bdělí. Nepočítali se zákeřnou zradou.

Babinský se totiž nepoučil z historie, ačkoli věděl, jak dopadl Jánošík a jiní slavní loupežníci. Také on byl zaslepen láskou a hřál na svých prsou zniči. Ano, je to doloženo a zmapováno. Nelze o tom pochybovat.

Krásná Kristýnka byla policejní konfidentkou a již před třemi léty se zavázala ke spolupráci. Učinila to proto, že utopila vlastní dítě, které měla s panským pacholkem. Nemluvněti byly dva dny a již muselo odejít z tohoto světa, aby matce nekomplikovalo život. Jenomže to prasklo a hradecký komisař Kotlaba vytyčil příležitost. Neposlal Kristýnku do lapáku, v němž by za dokonanou vraždu zestárla, a místo toho jí nabídl spolupráci. Kristýnka nejprve praskala hospodské zloděje, pomlouvače císařské rodiny nebo jiné zločinné elementy. Když se osvědčila, nasadil ji Kotlaba do Babinského bandy a doufal v úspěch.

Proto se včas dozvěděl o chystaném útoku na Hradec Králové. O tom, že byl potěšen a málem skákal radostí, není třeba pochybovat. Okamžitě začal jednat. Navštívil velitele hradecké vojenské posádky generála Fáberu a vylíčil mu, jaké nebezpečí městu hrozí. Požádal ho o pomoc a generál ji bez váhání slíbil.

"Aspoň ti liní holomci pohnou kostrou," pravil, "a projeví se jako uvědomělí vlastenci! Takovou příležitost si nenecháme ujít."

"Policie by to jistě zvládla sama," mínil Kotlaba, "ale je třeba zatknout co nejvíc loupežníků. Už se těším, až je v řetězech budeme eskortovat do Prahy!"

Pak se oba mocipáni dohodli na strategii obrany města. Kotlaba stáhl veškeré patroly z ulic a nařídil přísnou pohotovost bez jakéhokoli chlastání. Podobně se zachoval i generál Fábera. "Hlavně dejte pozor," nařídil hejtmánovi, který měl akci osobně řídit, "aby ti naši dobytkové nepostříleli moc policajtů! Koordinace mezi ozbrojenými složkami musí bezpodmínečně fungovat!"

Takže se loupežníci měli na co těšit. Místo toho se však těšili pouze na velký lup a chovali se zcela bezstarostně. Když se setmělo, vyrazili s několika povozy na Hradec. Nejenže chtěli ukrást městskou kasu a vyloupit dům překupníka Sulce, ale měli zájem i o luxusní předměty a dokonce postele s nebesy. Jejich milenky je k tomu nabádaly, protože nechtěly zaostat za Kristýnkou.

Babinský se sebevědomě usmíval a žádnou komplikaci si nepřipouštěl. Ani neposlal dopředu průzkumné hlídky. Počítal s momentem překvapení, které bude hrát v jeho prospěch.

A tak ve chvíli, kdy kostelní zvony ohlásily půlnoc, Babinský zavelel k útoku. Seděl přitom na koni a tvářil se jako husitský hejtmán. Loupežníci vyrazili do městských ulic a také jejich povozy se rozdrnčely na kočičích hlavách.

Všechno mířilo ke středu města. Jenže pak nastal obrat. Optimismus banditů vzal za své, když zjistili, že jsou obklíčeni vojáky a střízlivými policajty. Z desítek hrdel se ozývalo: "Vzdejte se, padouši, jinak vás rozsekáme na nudle!"

"Co to má znamenat?" záupěl Venca na koni. "Kterej pacholek nás zradil? Rychle se, kluci, dekujeme do bezpečí! Odhodte vše, co vás tíží, a prokažte, že dovedete běhat!"

Rada to byla vhodná, ale těžko uskutečnitelná. Ozbrojenci, vědomi si své početní přesily, se snažili loupežníky spoutat a vysloužit si tak dovolenou nebo aspoň dvojitou porci menáže. Babinský pobídl svého koně, prorazil kordon policajtů a přechal z města. Někteří šťastnější druhové ho následovali. Celková bilance přepadení Hradce Králové však byla mizerná a pověstí Babinského nedůstojná. Dvě třetiny loupežníků byly jaty, koně a povozy zůstali ve městě a Kotlaba s Fáberou pili na oslavu velkého vítězství.

"Konec zločinu v Čechách!" křičel komisař Kotlaba a objímal podnapilého, leč spokojeného generála, "zatloukli jsme hřeb do rakve těch ničemů! Těch pár, co nám utekli, hravě pochytáme a příkladně potrestáme! Žádného zločince mezi sebou nestrpíme!"

Opravdu to tak vypadalo. Kristýnka odvedla perfektní policejní práci.

22.

Z Babinského tlupy zbyla sotva třetina. Pochytaní loupežníci úpěli spoutaní a potlačeni ve vazbě, kde se jim policajti posmívali, tahali je za nos, uši i vlasy, případně je polévali špinavou vodou. Také jim vykládali, co je čeká, až budou právoplatně odsouzeni.

"Jen je nenechte na pokoji," souhlasil s tímto postupem Kotlaba, který dosud nevystřízlivěl, "a nedopřejte jim odpočinku, který náleží jen poctivým lidem! Jde o skvrny lidské společnosti, o smrduté padouchy, bezcharakterní lumpy a tchoře našich lesů! Někteří z nich budou, doufám, viset a těm ostatním umrznou hnáty v ledových katakombách! Uhnijou jim frňáky, vypadají zuby a potkání jim ohryzají koule! Tak dopadne každý, kdo nectí zákon!"

Pochytané loupežníky čekal ještě potupný průvod k soudu. Ale ani ti, kteří se vrátili do lesů, nežili v pohodě. Jejich sebevědomí kleslo pod bod mrazu a oni teď za každým stromem viděli podmračeného policajta. Někteří nemohli ani usnout nebo křičeli ze spánku. A všichni spílali Babinskému, který coby vůdce tlupy naprosto zklamal. On to tak cítil také. Vůbec se nevymlouval a kál se jako před prvním přijímáním. Dokonce chvílemi brečel.

"Já jsem jí tak věřil!" tloukl hlavou do kmenů stoletých stromů, "jen pro ni jsem chtěl loupit a podnikat smělé výpravy! Jak mě mohla takhle zradit?"

"Protože to byla děvka," vysvětlil mu Ferda Oholil, "a sám jsi říkal, že každý loupežník nakonec dojde na proradnou ženskou! Teď jsi na to doplatil sám, ale s tebou celá naše banda! Podívej, kolik nás zbylo! Jsme početně oslabení, psychicky zdeptaní a všestranně uondaní. Na co si v tomhle stavu můžeme troufnout? Kdo z nás má ještě tolik sebevědomí, aby se vrhl do pořádného dobrodružství? Teď se budeme toulat revírem a chytat zajíce nebo koroptve. Jsme namydlený, Babinskej, a je to tvoje vina! Zpackal jsi, cos jen mohl. Máš pěknou postavu, hezký vousy, ale jinak je na tebe smutnej pohled! Jiskřej pohled zmizel, začínáš mít tik jako stará bába a místo abys energicky velel, poraženecky funíš! Seš nemožná nula, Babinskej, a naše druhy skvělá parta je před rozpadnutím. Všechna sláva polní tráva!"

Babinský zařval jako raněné zvíře a začal Oholila škrtit. "Zanech poraženeckejch řečí, Oholile," supěl, "nebo tvou mrtvolu poházím po celém lese, aby si na ní pochutnali vlci a lišky. Musíme se vzchopit! Co jsem prosral, to jsem prosral. Choval jsem se jako nafoukanej idiot, ale všechno se dá ještě napravit! Babinského banda povstane z popela a neúspěch v Hradci Králové bude zapomenut. Nebo ho dějiny budou hodnotit jako malé zakolísání! Musíme se znovu pustit do práce!"

Avšak tak jednoduché to nebylo. Značná část loupežníků už neviděla ve Vencovi chrabrého vůdce, který je schopen vést je od vítězství k vítězství.

"Jestli má banda povstat z popela," vykřikl Oholilův bratranec Krejcar, "tedy pod jiným, schopnějším vůdcem! S Babinským bysme se dostali leda do arestu, jako naši ubozí kamarádi! Nestal jsem se loupežníkem proto, aby mi nastydly ledviny v nějakém vlhkém lapáku! A nic jinýho nás pod Babinským nečeká!"

"Drž hubu, Krejcare!" vyzval ho Babinský. "A nepodlamuj moji autoritu! Já jsem pořád ještě Václav Babinský neboli Pokratickej Venca, a jako takovej každému rozkolníkovi nakopu prdel!"

Už zase vypadal jako neohrožený vůdce, ale ani to mu nebylo nic platné. Část loupežníků ho už nebrala a trvala na tom,

aby v čele bandy stanul někdo schopnější. Vznikla veliká hádka, během které propuklo značné násilí. Loupežníci do sebe strkali, fackovali se a častovali se ranami do nosu. Ani o kopance nebyla nouze. Nakonec se ukázalo, že shoda není možná. Část bandy byla stále ještě pro Babinského, zatímco opozičníci prosazovali příškrčeného Ferdu Oholila. Nebylo jiné řešení než bandu rozdělit. Oholilovci nasupeně odešli a Babinského parta se rozhodla uchýlit do blízké hospody. Snad jim ještě nalejí!

Venca Babinský zjistil, že mu zbylo šest věrných mužů, a to bylo víc, než měl v litoměřických začátcích.

23.

Východní Čechy jsou rozlehlé území a dvě loupežnické bandy by se tam měly snadno uživit. Alespoň teoreticky. Jenže nevraživost obou vůdců byla značná a stále vzrůstala. Zejména Oholil Babinského v jednom kuse pomlouval a ten se to dozvídal ve všech hospodách v kraji.

"Jednou se s Oholilovci střetneme," prorokoval Venca, "a ve zdejších lesích bude o jednu loupežnickou bandu méně! Ať se těší, pacholek!"

Ale situace se nevyvíjela v jeho prospěch. K Oholilovi se přidal Matěj Kukla se svými kumpány a všichni toužili Babinského pokorit. I další lapkové se přidávali. Dva vyvrhelové přišli k Oholilovi z Polska a několik dalších získal Ferda z řad dezertérů, kteří utekli z Josefovské pevnosti.

Když se Venca dozvěděl, že počet Oholilovců hrozivě vzrostl, silně znervózňel. Byl zvyklý hrát prim a nyní se nad jeho hlavou stahovala bouřná mračna. Jak to zařídit, aby nezaburácel hrom a nezačaly je ohrožovat blesky? Tu ostudu by Venca nepřežil. Dostat na pamětnou od obyčejných lumpů by bylo příliš. A Oholil se kasal stále víc.

Babinský se snažil svou bandu rovněž rozšířit, ale nedařilo se mu to. Špatná pověst je jako koule na noze nebo mlýnský kámen přivázaný ke krku. Všichni věděli, že Babinský prohrál v Hradci, a do takové party se nikomu nechtělo. Zvláště když je tady velkohubý Oholil!

Venca byl naštěstí taktik. Nemínil se střetnout s přesilou už proto, že se mu dařilo jen tak tak. Vesničané se ho už tolik nebáli, tipaři se mu vyhýbali a dokonce hostinští trvali na zaplacení útraty. Do lesů už také v doprovodu lesáků chodili policajti a slídili po nebezpečném zločinci. Je zajímavé, že Oholila nechávali na pokoji.

To už se nedalo vydržet. Babinský dlouho přemýšlel, jak ošemetnou situaci vyřešit, až se konečně rozhodl. Bylo třeba vyklidit pole a zkusit to někde jinde.

"Mládenci," řekl svým hochům, "já nevím, jak vy, ale já už se mezi východočeskými strejci začínám nudit. Jsou to burani bez špetky vzdělání a takovou loupežnickou bandu, jako jsme my, si vůbec nezaslouží. Na druhé straně my nejsme žádní peciválové. Nikdo nás nemůže nutit, abychom kysli stále na jednom místě. Mocnářství je rozlehlé a je v něm řada krajů, kde se můžeme docela dobře uplatnit. Jsem zkrátka pro to, přesunout se na jiné, přítulnější místo!" Mluvil ohnivě, gestikuloval, až ho bolely ruce, ale nepochodil. Loupežníci huhlali, že nejsou kočovní herci, aby se toulali z místa na místo a žebronili o přízeň zaostalých vesničanů. Navíc tady mají spoustu nakradených věcí, se kterými by se neradi tahali na hřbetě bůhvíkam.

Jenže právě to se stalo kamenem úrazu. Oholilovci znali všechny tajné úkryty, kde loupežníci syslovali kradené věci, a nehodlali je ponechat Babinského tlupě. Oholil, popichovaný Kuklou, zaútočil a jeho chlapi vykradli tajné skrýše do poslední mrtě. Byla to skutečná loupež století a Babinský se svými věrnými hochy byl doslova na mizině. Však si také málem rval vlasy. Vztek se válel v mechu a křičel: "Teď jsem chuděj jako kostelní myš! Těmahle prackama jsem si nakrad' majetek, a teď snad abych šel žebrat! Cožpak tohle je nějaká spravedlnost?"

Podobné pocity měli i jeho druhové. Cítili se jako sedláci po krupobití. Hořkovali, sténali a vztekle hrozili pěstmi na všechny strany. K protiútoku se však neodhodlali. Věděli, že by to nemuselo dopadnout dobře. A tak se loupežníci, kteří to s Vencou táhli už od Litoměřic, přiklonili k jeho názoru.

"Máš pravdu, Babinskej," zachroptěl Jindra Bureš, "tady jsme dobojovali. Zvedáme kotvy a padáme!"

"A hodně rychle!" přidal se Honza Libeček. "Stejně tu není vlídný počasí, a navíc letos nerostou houby!"

S tím souhlasili ostatní a vyzvali Babinského, aby se projevil jako velitel a postavil se opět do jejich čela. Půjdou za ním tam, kam je povede.

Babinský okamžitě souhlasil. Slíbil loupežníkům, že je odvede do krajiny snů a jednou si to přijde s Oholilem vyřídit.

Teď na to není vhodná doba.

Takže banda sbalila svých pět švestek (víc jich nebylo) a vydala se vstříc novým dobrodružstvím.

24.

Přece jen Babinského cosi zdrželo. V putyce mu ukázali noviny, ve kterých byly otištěny milostné básně. Ale jaké básně! Neuvěřitelně pitomé, ba přímo zhovadilé. Vyšly pod názvem Milostná poezie, kterou sepsal známý loupežník Václav Babinský pro svou milou Kristýnku. Všichni se tomu chechtali a považovali Babinského za pitomce. To nemohl Venca připustit! Začal nepřičetně zuřit a vyskakoval přitom až do stropu. Při své značné výšce si dost ublížil, neboť trámy byly poměrně nízko. To ale nebylo podstatné.

"Tohle jsem já nepsal!" šermoval rukama a křičel hlasem, z něhož čišely žalost a ukřivděnost.

"Jsem zločinec, a ne básník! Žádný umělec nestojí za fajfku tabáku a já se s nima nepotřebuju srovnávat! Tohle je hanebnost a já to tak nenechám!"

"A co chceš dělat, Věno?" zeptal se poťouchle hostinský.

"Tyhle noviny se tisknou v Hradci, a tam ty nesmíš! To bys skončil v železech a čekala by tě cesta do Prahy! Ale třeba ti za ty básničky pošlou honorář!"

"Nechci honorář!" zuřil Babinský. "Chci spravedlnost! Ty holce jsem naletěl, ale žádný koniny jsem jí neskládal! Jediná básnička, kterou umím zpměti, je Andělíčku, můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku! Jinak se poezií nezabývám!"

"A co chceš dělat?" šklebil se hostinský. "Jak se tomu chceš bránit? Tady stojí černý na bílém, žeš to zveršoval ty, a to už ti nikdo neodpáře! Ses českej básník a bašta!"

Posměváčci se přidávali a povedlo se jim vytočit Babinského tak, že rozdal několik loupežnických facek a rozhořčen na nejvyšší míru opustil hospodu. Ale nejen hospodu! Ani jeho parta a konejšení kamarádů mu nebyly dost dobré.

"Jdu do Hradce," zafuněl, "kde vykonám svou pomstu. Tohle si nenechám líbit, protože mám svou hrdost! Redaktora, kterej ty hovadiny vypotil a drze otiskl pod mým jménem, uškrtím a jeho mrtvolu hodím do řeky Orlice. Nafouklýho jako pumlička ho objeví až někde u Pardubic. Kristýnku podříznu jako holoubě, protože ta se na mně provinila nejvíc. Nic jí nevyčítám, ale zamorduju ji! Kamarádi, držte mi palce, odcházím se pomstít! Možná se k vám vrátím a možná taky ne. Nemám tušení, jestli mi osud bude příznivě nakloněn. Váhat ale nesmím!"

"Neblbni, Venco!" zaúpěl Honza Libeček. "Seš odpovědněj za bandu, tak se nechovej neprozřetelně! To je, jako kdyby máma opustila právě narozený nemluvně!"

Babinský tento přírůstek odmítl. "Nejste nemluvnata," pravil, "ale vyvrhelové. Pokud se nevrátím do pozejtří, zvolte si novýho vůdce! Každý je nahraditelněj."

"Bez tebe se neubráníme Oholilovi!" prorokoval Jindra Bureš, "a buď bídně zahyneme, nebo začneme loupit pod ním! To bys přece nechtěl!"

"To se ví, že bych to nechtěl!" zavrčel Venca. "Protože Oholil je šmejda a nezaslouží si takový chrabrý loupežníky, jako jste vy! Vy jste loupežnická elita, a proto na mne počkáte! Já se vrátím!"

"Jen aby!" pochyboval Libeček. "Ty ses prchlivej a když se rozčílíš, tak se neznáš! Ztrácíš soudnost a snadno uděláš nějakou blbost. Měl by sis všechno ještě rozmyslet!"

Ale Babinský byl pevně rozhodnut. Otcovsky pokynul svým lumpům a ráznými kroky se od nich vzdaloval.

Pochopitelně směrem k nenáviděnému Hradci.

Za půldruhé hodiny došel na kraj lesa. Odtud bylo do města, coby kamenem dohodil. Babinský si sedl pod vysokou borovici a nenávisťně koulel očima. Spílal celému světu a občas zahrozil pěstí! Ale do akce se mu nechtělo.

"Třeba na mne nastražili past," napadlo ho, "a teď mě očekávají. Domnívají se, že přijdu a nechám se spoutat jako bulík! To zrovna! Na mě jsou všichni krátký!"

Seděl a nevstával. Pak si dokonce na chvíli zchrupnul. Když se probudil, byl již daleko klidnější. Začal se smířovat s osudem. Velcí lidé bývají často pomlouváni nenávisťnou lůzou a musí to umět překousnout. Babinský se nesmí nechat udolat a usmýkat, i kdyby mu stokrát nadali básníci! Musí to vydržet a pokračovat v započatém díle! Otočil se k Hradci zády a rozvážně se vydal na zpáteční cestu.

25.

"Chlapci," přišel konečně na jiné myšlenky Babinský, "teď se vše obrátí k lepšímu! Necháme za zády ponuré, nevlídné Čechy a usídlíme se na slunné Moravě. Tam je chasa ušlechtilá, tam se to bude loupit! A když Morava - tedy přímo Haná! Úrodná půda, bohatí lidé, tlusté panímámy, nebude si na co stěžovat!" Banda přijala jeho optimismus a představovala si Hanou jako zemi zaslíbenou. Bohužel realita byla poněkud jiná. Bohatství totiž neznamená snadnou kořist.

Babinský se brzy přesvědčil, že loupit na Haně není nijak jednoduché. Země zde byla příliš přehledná, s malými možnostmi úkrytu. Nikdo loupežníkům nenabízel zapadáčky ani pohostinství. Naopak je tu dost neradi viděli a dávali jim to najevo.

Dobromyslní Hanáci se kupodivu nechtěli nechat okrádat. Svůj majetek bedlivě střežili a neváhali se s nájezdnými elementy poprat. I tlusté panímámy prokázaly velikou chabrost a bojovnost. Psiska zde byla zlá a kousavá. Peníze pečlivě ukryté a zabezpečené.

"Venco," pištěl Jindra Bureš, "tady se nám házejí klacky pod nohy! S takovým nepochopením jsem se ještě nesetkal za celou svoji kariéru! Ještě že mají v chalupách dost jídla, a tak neumřeme hladem!"

To byla samozřejmě slabá útěcha. Loupežníci jsou lidé nároční a požadují vysokou životní úroveň. O tu na Haně marně bojovali.

Babinský se kabonil a svůj úsudek na Hanáky podstatně změnil. "Co je to za lidi?" hartusil, "lpějí na majetku, brání ho a odmítají se dělit s potřebnými. Včera mi jeden podsadítej Hanák vyrazil zub! Takovej přístup bych si vyprosil!"

"Kdyby jen to!" mávl rukou Libeček. "Neseženeš tu ani milenku! Ty tlusté důry námi pohrdají a považují nás za méněcenné! To jsme to, kamarádi, dopracovali!"

No, tak hrozné to zase nebylo. Ale olomoucký hejtman už bubnoval na poplach a vyhlašoval loupežníkům nemilosrdnou válku. Babinského kumpáni byli ustavičně na útěku, a to se jim ani trochu nelíbilo. Hudrovali a pomlouvali zbožný moravský národ. Nakonec se rozhodli ustoupit do valašských hor a bezpečnějších chlumů. Manévr se povedl, ale bezpečí se nenajíš. Valaši rozhodně nebyli magnáti. Život na horách je dobrý leda k rekreaci. Lidé se honí za každým žvancem a nemůžeš jim ukrást ani boty, protože běhají bosky nebo v dřevácích. Taková ostuda! Babinský nestačil kroutit hlavou.

"Já už začínám chápat toho podělanýho Jánošíka," tvrdil, "kterej chudejm dával. Já mám taky sociální citění, ne že ne! Klidně bych tu a tam dal něco chudejm, kdybych měl šanci brát bohatějm! Ale ukažte mi bohatý Valachy!"

To byl opravdu problém a nedal se vyřešit jinak než novým stěhováním. Přesun byl zcela nezbytný a nikdo se proti němu nestavěl. Naštěstí tady bylo moravské Slovácko, kraj pyšných sedláků, krojovaných děvčic a vinných sklípků. Lidé byli veselí, muzikální a k loupežníkům tolerantní. Brali je jako součást folklóru. Ale Babinský přesto nebyl zcela spokojen ani tady.

"Chlapi," napomínal loupežníky. "Posláním loupežníka je loupit, a ne se ožírat ve vinném sklípku! Chápu, že je to lákavé, ale nemohu být nepohoršen, když ležíte na podlaze a hrabete nohama ve vzduchu! Musíte si zachovat důstojnost nekalýho živla! Nás se musí lidé bát, třást se před námi strachy, a ne si společně nahýbat ze džbánku! To nelze nazvat jinak než jako úpadek! Jestli nepůjdeme všichni do sebe, tak to šeredně skončí!"

Ale loupežníkům se do sebe jít nechtělo. Na Slovácko se jim líbilo a nemohli si ho vynachválit. Zpívali a juchali spolu s

místními chasníky, opisovali si písničky, které ještě neznali, a radostně podupávali při verbučcích. Pokud loupili, soustředili se na moravské kroje, do nichž se okamžitě převlékali a honili v nich vodu. Nebo ještě raději víno. Ve sklípčích byli denními hosty a pomalu se dostávali do stavů deliria tremens. Místní šohaji se jim posmívali, že neumějí pořádně pít, a nutili je ještě zvyšovat výkony. I Babinský podlehl celkové atmosféře a chlatal zcela bez zábran. Teprve kocovina ho přiměla k vážnému zamyšlení. "Jsem náčelník bojového seskupení," uvědomoval si v takových chvílích, "a přitom jsem stále ožralý jako prase! Copak je to únosné? Jak mě jednou posoudí dějiny? Pan Palacký na mě ukáže prstem a zavrhne mě jako člověka, kterej nenaplnil očekávání národa a naprosto zklamal. Stanu se černou skvrnou na těle našeho holubičího národa!"

Jak ale kocovina doznívala, dostavila se chuť na nový doušek. Výčitky svědomí mizely a vše se dostávalo do starých kolejí.

Teprve když se v okolí loupežnického brlohu objevili policajti a halekali, že hledají Babinského, lotra všech lotrů, bylo jasné, že se styl života musí urychleně změnit. Nikdo k tomu neměl velkou chuť, ale nedalo se nic jiného dělat.

Loupežníci si naposledy zajuchali, polepili cikánům čela ukradenými zlatkami a po vypití posledního džbánu vína se dali na ústup. Kam? Do Horních Rakous, kde se s jejich přítomností nepočítá.

"Budeme blíže našemu mocnáři," těšil se Babinský, "a tak nás to donutí pohybovat se pouze ve střízlivém stavu.

Musíme si na sobě dávat záležet, aby si lid rakouský nemyslel, že do jeho domoviny vtrhli nějakí nekulturní nájezdníci!"

Tuto ideu ostatní loupežníci schválili a dali se na cestu téměř v kompletním stavu. Chyběl jen Topůrko Bedřich, který zůstal u vdovy Vystřčilové, a Jelínek Arnošt, léčící se na otravu alkoholem. Naopak se k bandě přidal Zenon Kotarski, prchající před svou snoubenkou.

26.

Všechno začalo být téměř v normálu. Loupežníci se semkli kolem Babinského a začali usilovně pracovat. Zpočátku byli poněkud sentimentální. Chtěli přepadat ve slováckých krojích a ve volných chvílích tančili čardáš. Ale Babinský jim to roznmlouval.

"Folklor je pěkná věc," připouštěl, "ale k naší práci se nehodí. Náš zjev musí mít odstrašující charakter. Loupežník v kroji a naleštěných čizmách vypadá jako šašek! Před námi se lidé musí třást hrůzou jako před záhrobními bytostmi!"

Loupežníci to uznali a upravili své zevnějšky. Neholili se, nestříhali a samozřejmě si ani nečistili boty. Výhrůžně se mračili nebo se potupně pochechtávali. Nikomu už nemohli sloužit jako příjemné rozptýlení. Tak si také začali v Horních Rakousích budovat svou pozici. Krok za krokem vzbuzovali respekt u místních banditů a ti jim uctivě ustupovali.

Jméno Babinský se opět rozletělo krajem. Objevovalo se v četných policejních hlášeníh a prodralo se i na stránky novin. Nebezpečný český zločinec byl hanoben místními pisálky a každý rakouský halama si na něm pořádně smlsnul.

"Tady vidíte," řekl Venca svým chlapcům, "že jsem měl pravdu, když jsem odzvonil zahálčivému životu. Co by z nás bylo, kdybysme propadli démonu alkoholu? Ničeho bysme nedosáhli a byly by z nás trosky! Mladí ležáci - staří žebráci! Kňučeli bysme někde po šķarpách a natahovali vyhublé ruce po skývě suchého chleba! Nikdo by si nás nevážil a kdekdo by po nás plivnul jedovatou slinou! Naštěstí jsme se vzchopili a už zase něco znamenáme! Jsme ve svém oboru jedničky a kdo tomu nevěří, ať si přečte noviny! Tam je to černý na bílým. Babinského tlupa je líčena jako chamraď a horda krvelačnejch bestií! To je, co? Tak jsme se za pár měsíců vypracovali, a to beze vší protekce! Nikdo nám nepomáhal, všeho jsme dosáhli pouze vlastní pílí a přičiněním! Holt zlatý český ruce se zase v cizině prosadily! Jen ať o nás píšou!"

O to si nemusel říkat dvakrát. Tisk o něm referoval stále častěji a nešetřil štávnatými nadávkami, z nichž nejzdvořilejší byl výraz český vyvrhel.

Babinskému to dělalo dobře. "Už jsem zase Někdo," říkal si, "a tím pádem taky něco znamenám! Nikdo se neodvážá mě přehlížet. Všeel jsem z chudých poměrů malé visky u Litoměřic a teď se deru do popředí v samotném Rakousku. Brzy budu počítán mezi nejslavnější a nejznámější Čechy! Třeba budou někde na náměstích stát mé sochy!"

I když to bylo dost nepravděpodobné, dost na tu možnost myslet. To proto, že měl vzcnou atraktivní postavu, která se líbila ženám. Jeho socha by zastínila všechny možné světce, vlastence, umělce, ba i zasloužilé válečníky. Takový maršálek Radecký nebo generál Laudon si jistě sochu zaslouží, ale proti Babinskému jsou to nedomrlí hubeňouři!

Kdyby někdo vytesal do mramoru Vencu, sedícího na koni, kdekdo by se před tou sochou zastavil. Třeba k tomu někdy dojde! Škoda že se té parády nedočká!

Ale prozatím bylo nutné nepolevovat v práci. Každé zastavení by mohlo být zhojbné. Jedině vytrvalost může bandě zaručit konečný úspěch.

Venca své muže hecoval, jak jen dovedl, ale nepřálo mu počasí. Začalo pršet, a to je pro loupežníky velice nepříjemné. Jejich pracovní podmínky se zhoršují. Nejenže jsou promočení a připomínají zmoklé slepice, ale na blátivých cestách se špatně přepadá. Ani není koho, protože rozmazlení lidé se v dešti ukrývají do tepla svých přibytků.

A pršet nepřestávalo.

"Tohle už není k vydržení!" zlobil se Babinský. "Takováhle slotá může bejt akorát v Rakousku! Už se dokonce začínají rozvodňovat potoky. Vypadá to na druhou potopu světa! Já jsem odolnej a drsnej loupežník, ale tentokrát to vzdávám. Musíme na pár dní někam zalézt. Najdeme si vhodnej úkryt a vlezeme někam do teplejch peřin!"

Od tohoto okamžiku začali pátrat po vhodném přístřeší a měli neuvěřitelné štěstí. Narazili na prázdný lovecký zámček, který jim zaručoval pohodlí. Netušili, že správce s rodinou odtud odjeli před slabou hodinou, protože se obávali velké vody.

27.

Loupežníci vpadli do prázdného, ale útulného a dosud zatepleného objektu. Byl luxusně zařizen, neboť sem chodilo panstvo střílet sluky a jiné vodní ptactvo.

"Zdá se, hoši," zasmál se Venca, "že jsme si nemohli vybrat líp! Teď si uděláme pohodlí!"

To nebyl problém. Loupežníci se mohli zbavit promočených hadrů a navléci si fešácké lesácké uniformy, které byly rozvěšeny po skříních. To jim udělalo náramně dobře. Někteří dokonce chtěli nabít pušky a střílet jako na střelnici. To Babinský nedovolil.

"Nejsme vandalové," pravil, "a jsme kulturně na výši. Nebudeme tu dělat zbytečnou škodu!"

"A proč ne?" podivil se Honza Libeček. "Poslechni si, jak venku leje! Potok se už vylil z koryta a z louky je rybník. Jestli bude voda stoupat, tak to tady zaleje a panstvo bude škodný i bez nás!"

"Jenomže my k té škodě nemusíme přispívat!" řekl Venca. "Já nemám střílení rád, protože to je nejlepší cesta na šibenici. Zločinec, kterej střílí, je před soudem mordýř, a nikdo mu nevěří, že páčil do vzduchu. Odskáče si to za něco, co vůbec neudělal. Jako zkušený loupežník vám říkám, že nejlepší zbraň je poleno. Nejhodnotnější je poleno dubový. Po tom jsou boule jedna radost!"

Takže se raději nestřílelo a ctil se majetek vznešeného panstva. Zato Venca souhlasil s devastací loupežnického šatstva. Rozjaření lotři naházeli staré loupežnické mundúry do krbu a promenovali se v oděvu vznešených lovců. Všem se to náramně líbilo a připadali si jako lidé z lepší společnosti. Když bylo objeveno něco k snědku, chyběly k naprosté spokojenosti pouze ženy a kapela, která by vyhrávala k tanci. Babinský tento nedostatek uznal a začal alespoň zpívat. Měl obstojný znělý baryton, a tak mnohé zlosyny přiměl k následování.

Brzy se ale ozvala neodbytná únava. Dlouhé putování deštěm a cachatání v blátě se zákonitě muselo projevit. Otrlí chlapíci brzy začali klimbat, polehávat a ospale pomlaskávat. Krátce nato se ozvalo i mohutné chrápání. Příroda si vybrala své a nebylo nikoho, kdo by jejímu tlaku odolal. I sám Babinský unikl z reality do říše snů a zvuky, které se draly z jeho hrdla, přehlušily všechny konkurenty. Jedinou nevýhodou bylo, že hodnotu chrápajícího sboru nemohl nikdo posoudit, a případně ocenit.

Tak míjely hodiny. Unavení lapkové chrněli dlouho a nesmírně hluboce. Probudilo je až zurčení vody, která se pode dvěma hrnula dovnitř.

"Pánové," vyrazil ze sebe kdosi, "máme tady potopu! Musíme se přebrodit někam do bezpečí! Lod'ka tady určitě není!" Lod'ka tam skutečně nebyla a do brodění se nikomu nechtělo. Všichni vykukovali okny a snažili se zjistit rozsah možného nebezpečí. Odhady byly různé, v každém případě neodborné.

"Jsme hoši od vody," konstatoval Babinský, "a nějaký potůček nás nezastraší. Zažili jsme záplavy na Ohři i na Labi. Voda stoupá, ale zákonitě zase opadne."

Znělo to dost věrohodně, jenže voda rychle stoupala a nenechala se zakřiknout, ani když jí zločinci spílali sebevíc. Bylo to velmi nepříjemné. Ještě před chvílí se cítili v naprostém bezpečí a nyní to vypadalo hrozivě, až úděsně. Voda vyvrátila dveře a hrnula se dovnitř bez nejmenších zábran. Kletby a nadávky ji nemohly zadržet.

"Tohle začíná bejt pěkněj průser!" zhodnotil situaci Venca. "Přišli jsme se usušit a ne se utopit jako kořata. Snad jsme nevlezli do staré rachotiny, která se pod návaly vody rozsype! Doufám, hoši, že tu katastrofu přežijeme v horním patře nebo aspoň na střeše."

Což byl pokyn k tomu, aby se banda dala na strategický ústup před dotírajícím živlem.

"Nedupejte jako stádo slonů," usměrňoval loupežníky vůdce, "nebo to schodiště nevydrží, zřítí se a posléze uplave! Naše situace by pak byla mnohem obtížnější."

"To vydrží, Venco," oponoval Libeček, "ve schodech není červotoč a určitě to tady dělal nějaký český tesař. Na takový důležitý věci si sami Rakušáci netroufnou!"

Prozatím to vypadalo, že má pravdu. Do patra se všichni dostali bezpečně a šplouchání vody pod nimi je přestávalo děsit.

Místo nadávek začali dokonce žertovat a vzpomínat na to, co četli o potopě světa. Výbuchy smíchu byly stále častější. Jenomže voda ustavičně stoupala.

28.

Za chvíli už to nebylo ani trochu pěkné. Voda stoupala o několik metrů. Zaplavila schodiště a drala se do patra. Nábytek plaval a hrozivě narážel do stěn. Ani samotná budova nedávala žádné záruky.

"Utopíme se!" zavřeštěl jeden z loupežníků, "mně řekla cikánka, že tenhle rok pro mě bude kritický!"

"Žádný poraženectví a šíření paniky!" napomenul ho Venca, "kdo podlehne ponurejm náladám, tomu osobně strčím kebuli pod hlavu! Teď se poskládáme na půdě a uvidíme, co bude potom!"

Moc optimisticky to neznělo, ale hořekováním by si také příliš nepomohli. Proto následoval povinný přesun na půdu, kde úroveň pohodlí povážlivě klesla. Zato neklesala voda, která se vytrvale drala nahoru. Už byla v patře a vydávala hrozivé zvuky. Výhruzně hučela, šplouchala a tloukla o stěny předměty, které se jí podařilo uchvátit. Začalo to být povážlivé a nebezpečné.

"Takhle jsem si svůj konec nepředstavoval, Venco," vzdychl Honza Libeček. "Chtěl jsem umřít v Litoměřicích nebo aspoň v Roudnici a čumět přitom na Říp. Tohle se mi ani trochu nelíbí a rád bych věděl, proč jsi nepostavil hlídky, aby sledovaly vodu!"

"Protože jsem blbej," odvětil zachmuřeně Babinský, "a rodiče mi neušetřili patřičný vzdělání. Teď jsem namydlený jako vy všichni! Koukám s vámi vikýřem a nevidím nic jiného než nekonečný moře. Pro budoucnost to nevěští nic dobrého!"

Na tom se shodli všichni. Propadli pesimismu, depresi a sebezníčujícím náladám.

"Jsem zloděj, darmošlap, lenoch a násilník," kál se Jindra Bureš, "v životě jsem nikomu nic dobrého neudělal, ale takhle zahynout jsem si nezasloužil. Možná že by to ještě vzalo nějaký obrat, kdyby sme se začali vroucně modlit!"

Někteří loupežníci to přijali jako výzvu a začali brumlat modlitbičky, které si pamatovali z dob útlého dětství. Moc se jim to nevedlo, už kvůli značné nervozitě.

Nápory vody byly stále mocnější. Ozval se příšerný rachot, signalizující, že se právě zřítilo schodiště. Za chvíli zřejmě spadne celá budova.

"Venco, vymysli něco!" kňučel Libeček. "Ses přece něco jako kapitán na potápějící se lodi! Musíš pro nás něco udělat! Jinak přijdeš do pekla!"

"Tam přijdu stejně," pravil pesimisticky Babinský, "protože jsem zkurvenej hříšník a už se z toho nevymodlím. Ale jako kluk od Labe a Ohře si říkám: až se začne tenhle barák hroutit, mužem se snažit někam doplavat. Přece jsme už ledacos dokázali a jsme ve formě. Táhle jsou vidět špičky stromů, proč se o to aspoň nepokusit?"

"To je šílenství," zhodnotil jeho nápad Honza, "voda je prudká a studená. Utopíme se jako kořata!"

"Pořád je lepší se utopit," mumlal Bureš, "než bídně zahynout v sutinách! Voda se dere už na půdu a za chvíli po nás bude veta. Nemáme šanci!"

Tato diagnóza se jevila jako velice přesná. Nikdo s ní nepolemizoval.

"Dobrá, zkusíme to! vykřikl Libeček. "Venco, veď nás a jdi nám příkladem! Voda už olizuje vikýř, tak do ní skoč!"

Babinskému se příliš nechtělo.

"Cožpak nevíš," utrl se na Honzu, "že kapitán opouští potápějící se koráb jako poslední? Musím zůstat a povzbuzovat vás! Dodávat vám odvalu, vy zbabělí parchanti! Nakonec všechno dobře dopadne!"

Loupežníci tomu moc nevěřili, ale žádná jiná možnost tady nebyla. Proto se pokusili o nemožné. Jeden po druhém naskákali z vikýře do vody a pokusili se o vrcholný plavecký výkon. Snad ani není třeba prozrazovat, jak to tehdy dopadlo.

Na půdě zůstal sám Babinský. Sledoval hlavy kamarádů mizející pod hladinou a jeho odvaha ke skoku klesala. I když nebyl špatným plavcem, neprahl po dobrodružství, jehož špatný konec byl zcela zřejmý. Posadil se k vikýři a snažil se konstruktivně uvažovat. Avšak místo toho omdlel. Sesul se na podlahu a přestal vnímat okolní svět. Budova, která se měla dle všech předpokladů zříti, nápory vody vydržela.

29.

Děšť ustal a voda začala opadávat. Řeky a potoky se vracely do svých koryt a lidé sčítali škody. Bylo jich hodně. Z Babinského bandy přežil jen její vůdce, který se neodhodlal skočit do vody. Našli ho zdecimovaného a vyhladovělého na půdě a dopravili ho do Hollstadtu k hraběti Lammovi. To byl majitel objektu, kde Babinský přežil. Hrabě si prohlédl slavného loupežníka, aniž by tušil, o koho se jedná. Přesto se mu zalíbil. Venca byl, přes přestálé utrpení, chasník k světu. Vydával se za Jakuba Kellera z Krakova a měl zájem nastoupit službu u pohledného čtyřicátníka, který měl nad to patnáctiletou dceru. Ta toužila jet za matinkou do Vídně, ale prozatím jí to nevycházelo. Po Vencovi zvědavě pokukovala. Vídeň jí nahradit nemohl, ale k zaplazení nudy byl dobrý.

Babinský přijal místo sluhy, ale byl připraven co nejdříve něco čmáznout a pak zmizet. I když se většinou flinkal, vadilo mu, že musí čistit boty. Doufal, že se to nikdy neprovalí. Považoval tuto práci za ponižující a vhodnou pro osoby na nejnižším stupni společenského žebříčku. Prozatím se ale podvolil.

Hrabě se k němu choval vlídně a dceruše se vyloženě líbil. To zdrželo Babinského od plánovaného útěku. Zprznění hraběcí dcery by považoval zajeden z životních úspěchů.

"Vy to dotáhnete daleko, Jakube," prorokovala mu dívka, "protože mi připomínáte antického boha. Přimluvím se u otce, aby vás jmenoval prvním lokajem a nechal vám ušít parádní uniformu!"

Toho se Venca zděsil. Rozhodně si nepřál chodit v uniformě podřízeného slouhy. Ale naštěstí k tomu nedošlo.

Dceruška přece jen odjela do Vídně a hrabě Lamma se v Hollstadtu nudil. Bylo mu zde těsno. Zatoužil po veselejších a pestřejších životech. V Linci měl malý palác a vzal tam Babinského s sebou.

"Jakube," řekl mu, "tady nebudeš obyčejný sluha. Přišel jsem si sem užít a ty mi musíš pomáhat. Jsi přece světák a něco jsi zažil! Krakov není žádná vesnice!"

Babinský byl svolný ke všemu. Hraběcí návrh ho docela zajímal. Lamma byl totiž vyhlášený proutník. V Linci, městě vojenské posádky a lehkých ženštin, se rozhodně vyznal a cítil se zde jako ryba ve vodě. Jako milenec byl mimořádně výkonný. Navazoval známosti s manželkami vysokých důstojníků a své zážitky doplňoval návštěvami prostitutek. Babinský, vlastně Jakub Keller dělal Lammovi asistenta. Doručoval dopisy, vydával posudky a vozil hraběte na místa činu. Někdy pouze okouněl, jindy hlídal a občas i umožňoval smilníkovi rychlý a bezpečný únik. Sám také využil několika dobrých příležitostí prokázat svou mužnost, ale jeho aktivita byla mnohem menší než u jeho pána. Venca patřil k bouřlivákům zcela jiného typu. Dokázal znásilnit děvečku nebo začít si něco s hajnou, jejíž manžel sedí na posedu, ale plížit se pod balkonem, psát rafinované dopisy, nebo dokonce ronit krokodýlí slzy - to bylo něco, co ani nechápal. Hrabě Lamma to miloval. Stále byl uchvácen nějakou rajdou, klečel před vyhlášenou dorotou a skákal z okna kvůli potrhle paničce. Prožíval velké romantické lásky, psal dlouhé, rozvláčné dopisy a doporučoval Babinskému, aby si našel dámu s úrovní.

Posléze došlo v Linci k jedné z četných tragédií. V důstojnickém kasinu se kvůli katastrofální prohře v kartách zastřelil baron, plukovník Trewitr. Poslové to okamžitě šli zvěstovat čerstvé vdově baronce Vandě a dlouho ji nemohli najít. Objevili ji posléze v náručí hraběte Lammy. Manželovu smrt přijala s divadelním výkřikem, ale jinak ji to příliš nerozhodilo.

"Drahý příteli," pravila hraběti, "již nemám v tomto šedivém a nekulturním městě, plném vojáků, co pohledávat. Budte tak laskav a doprovodte mě do Lodže, do paláce mých milovaných rodičů. Budete naším hostem."

Hrabě to nedokázal odmítnout. Jednak byl kavalír a za druhé rád cestoval. Nyní měl příležitost podívat se za hranice, neboť Lodž byla dočasně pod Ruskem.

"Jakube," řekl hrabě, "zkušenostmi člověk roste. Lodž je město, které tě určitě nadchne! Vyrážíme tam hned, jak šoupneme plukovníka do díry. Byl to čestný člověk, ale ustřelil si celý nos. Když ho baronka viděla v rakvi, dostala z něho migrénu!"

Babinský nehýřil nadšením, protože Linec se mu docela zamlouval. Věděl však, že změna je život, a tak přikývl. Za dva týdny už byl v Lodži.

30.

Cesta kočárem bylo to poslední, co mělo jakous takous úroveň. Pak už následovala hrůza. Lodž pod ruskou nadvládou připomínala smetiště. Jedině díky Babinskému nebyli milenci okradeni dříve, než vylezli z kočáru. Dva dotěrné chlapy musel Venca odhodit z cesty a několik dalších sešvihat bičem. Nicméně potom pokračoval v jízdě a dojel až do paláce. Žádná mimořádná rezidence to nebyla. Panstvo si žilo jen taktak a služebnictvo se mezi sebou ustavičně škorpilo nebo i pralo. Samozřejmě bylo drzé, špinavé a liné. Nikomu neprojevovalo úctu a na své i cizí panstvo zíralo posměšně.

"To chce disciplínu," řekl hrabě, "a jsem rád, Jakube, že jsem tě vzal s sebou! Ty na ně budeš platit! Ti pacholci potřebují dostat po hubě a nakopat zadky! To ty určitě svedeš!"

Babinský se střetů nebál, ale také nevěděl, proč se má prát někde na konci světa. Představoval si Lodž úplně jinak. Ale už tady byl, a tak se musel přizpůsobit. Bylo to stále horší. Zejména pohled na vznešené panstvo Vencu zcela deprimoval. Starý baron byl po mrtvici a nehybný na půlku těla, přiblíže se culil a hýkal. Baronka zase ustavičně zpívala, protože kdysi chtěla být zpěvačkou v opeře. Nutila Babinského k duetu, ale ten ji očividně zklamal, když se neprojevil jako tenor. Hrabě Lamma byl zdrcen a jeho láska brala rychle za své. Přece jen si to představoval trochu jinak. Marně se mu baronka vrhala kolem krku a slibovala mu ty nejvášnivější noci. Okamžitě chtěl odjet, naléhal na Vencu, aby připravil koně i kočár k rychlému návratu do civilizované Evropy, avšak stala se hrozná věc. Jeden ze sloužících využil vhodné chvíle a prodal kočár i koně. Sám kamsi zmizel a nebylo možné ho ztrestat.

Babinský pochopil, že je na čase rozvázat s hrabětem pracovní poměr. Když se Lamma dostal do téhle pasti, ať si z ní sám pomůže. Člověk nesmí být příliš sentimentální, zejména je-li renomovaný zločinec. Venca zdrhnul z paláce a díky svému talentu brzy zakotvil mezi zlodějskou partou, která sídlila ve sklepích nevalné krčmy U šilhavého prasete.

Zpočátku se zdálo, že ho čeká nová kariéra. Parta zlodějů a opileců neoplývala inteligencí a okamžitě pochopila, že Babinský je výrazná osobnost. Zejména když zlodějí Miklušicovi vyrazil zuby. Vše bylo přímo báječně rozjeto.

Jenomže Zenon Klogan přivedl mezi partu svou sestru, překrásnou zrzku Irinu. Babinský, ačkoliv to nebyl vyložený holkař, se během jediného večera šíleně zamiloval. Jestli také ona do něj, se spolehlivě neví. Jisté je jen to, že souhlasila se sňatkem a Babinský to přímo uspěchal. Byl svou láskou tak posedlý, že se ženil pod svým původním jménem. Furiantsky zahodil doklady, s nimiž žil Jakub Keller, a křičel, že své rodné jméno nezapře.

Svatba se konala pochopitelně U šilhavého prasete. Vodka tekla proudem a všichni zběsile tančili. Také se prali a rozbíjeli kdecy. Šťára na ně povykovala z ulice, protože dovnitř se bála vstoupit. Čekala na posily, které se nakonec dostavily. Vznikla všeobecná rvačka, která neměla daleko k masakru. Babinský chránil Irinu před utlučením a ona mu za to vyznávala věčnou lásku. Pak ale Vencu jali, a bylo po lásce. Irina kamsi zdrhla a Venca putoval za mříže. Tam ho obvinili ze všech možných zločinů a ztloukli ho tak, že nemohl pohnout ani malíčkem.

Několik dní chrčel na studené podlaze a teprve potom se pokoušel o svou obhajobu. Když se ptal po své ženě, sdělili mu, že ji poslali na Sibiř. Měla prý už příliš vroubků.

Babinský zuřil, vyhrožoval a cloumal řetězy, avšak vysloužil si pouze další nakládačku. Naštěstí to byl odolný člověk. Pak se vězňové dohadovali, co s ním. Když zjistili, že je rakouský občan, hledaný tamější policií, okamžitě se rozhodli pro jeho deportaci do vlasti. Ať si ho tam pověsí sami!

Babinskému to nevyhovovalo. "Jsem ženatý člověk," křičel, "který prošvihl i svatební noc! Chci svoji drahou manželku!"

Ale jeho nářky nikoho nezajímaly. Proti rozhodnutí úřadů nebylo odvolání.

31.

Pro Babinského si přijeli policajti až z Litoměřic. Byli tři a na kozlíku se ještě šklebil kočí. Aby taky ne! Takový výlet za erární peníze se člověku vždycky hodí!

Taky policajti měli znamenitou náladu. Babinský se před nimi svíjel v řetězech a rány se mu ještě nezahojily. Byl samá boule. Funěl a nadával. Chrlil jedno nespisovné slovo za druhým. "Dám se k anarchistům, vyhrožoval, "a spojím se se samotným Bakuninem! Nenechám na sobě štípat dříví! Oženil jsem se a chtěl jsem se po boku krasavice Iriny polepšit. Hovno se polepším! Irina je na Sibiři a se mnou jednáte jako se zvířetem! Ale já to tak nenechám!"

"Nežvaň, Babinskej," okřikl ho jeden z policajtů, "tvé dny jsou sečteny! Brzy budeš předán katu, a ten už si s tebou poradí. Na nás se neosopuj, my jsme tvůj úděl nezavinili! Teď konáme svou povinnost a co je s tvou ženou, nás vůbec nezajímá. Jestli ji poslali na Sibiř, tak je to určitě pěkná děvka!"

Babinský hrozivě zachrastil řetězy a nenávisťně po policajtovi plivnul. Netrefil se. Rozbitý ret mu nedovoloval přesně mříž. Přesto mu policajt uštědřil výchovný kopanec.

"To ses naučil pěknějším způsobům!" vyčetl mu. "Určitě popliveš i kata a neomluvíš se mu! Špatně tě vychovali, Babinskej!"

Venca neměl náladu odpovídat. Musel myslet na ty řečičky o katovi. To nebyla žádná legrace. Trest smrti byl v Rakousku udělován především za úkladnou vraždu. A když něco takového na populárního loupežníka nastraží?

Nachomejtl se už k ledačemu a falešné svědky si policie vždycky dovedla obstarat!

Babinský cítil, že se ho opravdu zmocňuje strach. Kdyby ho utloukli ve rvačce nebo zastřelili při loupežné akci, považoval by to za normální. Ale že ho budou věšet, to se mu opravdu nezamlouvalo. Kat v kukle a ve slavnostním stejnokroji v něm vzbuzoval hrůzu. Jak to ten chlap vůbec může dělat? Cožpak je to nějaké solidní povolání? Brrr! Hrůza hrůzoucí!

Policajti si vyřídili vše, co nezbytně potřebovali. Také se přiměřeně nadlábli a napili. Když se vězeň rovněž dožadoval nějakého sousta, mávli jenom rukou. Řekli, že ho nakrmí až na rakouském území.

Potom Vencu dost nešetně popadli a hodili ho do vozu. Řetězy zachrastily a zločinec zaklel. Na další nadávky se už ale

nezmohl. Následovala dlouhá, nepohodlná cesta, která měla končit až v litoměřické base. Ale z Lodže do Litoměřic to je přece jenom příliš daleko. Když se eskorta blížila k Hradci Králové, vrhlo se na povoz ze všech stran několik zarostlých a nebezpečně vyhlížejících chlapů. Mávali noži a řvali jako pominití, takže v policajtech byla malá dušička. Tušili, že je přepadla nebezpečná Oholilova banda. Pro Babinského to nebylo žádné štěstí. Sotva Oholil spatřil Babinského, začal se posupně chechtat. "No to mě podržte!" vyrazel ze sebe. "Lotr Babinský úpí v řetězech! Nepolapitelnej Venca si jede pro oprátku!"

"Projev se jako kolega, Oholile," požádal ho Babinský, "a zapomeň na starý spory! Oba jsme loupežníci a máme si navzájem pomáhat!"

"Mluvíš jako kniha," ocenil jeho slova Oholil, "ale když jsi byl na koni, choval ses úplně jinak. Kdybych tě osvobodil, založil bys konkurenční tlupu a dělal bys nám potíže. Zase bysme se rvali jako vztekli psi!"

"Mýlíš se, Oholile," popíral jeho domněnky Venca. "Ze mne se stal usedlej ženatý člověk. Nebudu ti tady zaclánět a rychle si to posypu někam hodně daleko."

Oholil delší dobu přemítal. "Kdo ti má věřit, Venco," mumlal, "bejval jsi syčák k pohledání a kdyby tě pověsili, lidstvo by o nic nepřišlo. Jenže já jsem soucitnej člověk a je mi líto i takový vši, jako ses ty. Když odpřisáhneš při zdraví své manželky, že odtud vypadneš a zmizíš v nějaký díře na severu, tak se nechám přemluvit."

Babinský to překotně slíbil a Oholil ho propustil na svobodu.

32.

Kam jinam by si to Venca šněroval, ne-li do Litoměřic. Srdce ho táhlo k domovu. "Všude dobře, doma nejlíp," říkal si, škobrtaje přes výmoly. "Doma jsem nikdy neztroskotal, a neztroskotám ani tentokrát! Gaunerů je tam habaděj, a tak si zase založím partu ostřejch hochů, kteří se stanou postrachem celého kraje! Babinského banda začne řádit jako za starých časů!"

Prozatím se ale s obtížemi potácel z území, v němž by s ním Oholil zřejmě nemilosrdně naložil. Nebo by se mu alespoň vysmíval a vyprovokoval by Babinského odvetu.

Venca tedy splnil svůj slib a mizel zpět do českého středohoří. Občas se posadil na kámen, masíroval si nohy a bolestně vzdychal. Teprve teď si uvědomoval, jakou dostal nakládačku.

"No co," řekl si konečně. "Jsem loupežník a žádná cimpplína nebo dokonce netykavka. Vedu drsný život a s nějakým šrámem musím počítat. Teď toho bylo příliš, ale situace se co nevidět zlepší!"

Nicméně sténal dál. Přes všecko byl jedincem poměrně choulostivým a jeho práh bolesti nebyl extrémně nízký.

"Venco, vydrž!" povzbuzoval se. "Hrdinové nikdy nebyli sralbotkoví! Nauč se probíjet životem bez skuhrání! Staň se osobností, která by se mohla stát vzorem naší zkurvený mládeže! Venco, nesmíš to zabalit! Vzmuž se a ukaž světu, co v tobě dřine!"

Babinský znovu a znovu zatínal zuby. Padal a opět se zvedal. I když pomalu, přece jen se přibližoval k Litoměřicům. Jeho strava nebyla výživná, třebaže obsahovala četné vitamíny. Venca se živil, podobně jako poustevníci, převážně lesními plody. I nějakého červa občas slupnul. Dvakrát se mu podařilo ukrást dřevorubcům svačinu. Vodu pil z lesních studánek a potůčků. Nestěžoval si, ale stále častěji vzpomínal na tuplák piva. Někdy po něm přímo prahнул, ale na rázné loupežnické vpadnutí do šenku si ještě netroufal. Raději se uskovňoval a těšil se na lepší časy. Ty určitě nastanou. Na Litoměřicku bude řádit Babinského banda jako za starých časů!

Občas ale klesl Babinský na pařez a z očí mu tekly slzy. To nemyslel na loupežnickou slávu, ale na krásnou Irinu na Sibiři. Ta chudinka tam určitě zmrzne jako rampouch! Taková strašná nespravedlnost!

Venca dumal nad pomíjivostí tohoto světa a chvěl se nad svou bezmocí. Je jen hříčkou v rukou krutého osudu a nic s tím nenadělá. Musí to brát, jak to je.

Znovu vztyčil hlavu, naježil vousy a potácel se k Litoměřicům. Nakonec tam s vypětím všech sil došel. Byl zase doma. Podíval se k Roudnici a v oku se mu zaleskla slza, když spatřil posvátnou horu Říp.

"Ten praotec Čech byl frajer!" zašeptal uznale, "já jsem na ten kopec jaktěživ nevyšplhal. Ale proč bych to taky dělal?"

Přemýšlel, má-li se odvážit vstoupit do Litoměřic a hledat bývalé přátele. Vzápětí to však zavrhl. Komisař Větel je už jistě zpraven o jeho útěku a policajti mají pohotovost. Chtějí raněného slavného rodáka uštvat jako lítou šelmu. To jim nesmí usnadnit! Babinský se zamyslel a snažil se zvolit tu nejlepší strategii. Pak se vydal do lesa za uhlířem Omejlou.

Ten ho přijal poměrně vřele.

"Tak tys jim zdrhnul, Venco!" radoval se, "natrh' jsi těm fízlům prdel! Já jsem věřil, že to dokážeš!"

"Copak o to!" řekl Babinský. "Prdel jsem jim natrh'. Ale co bude dál? Myslíš, že bych tady ještě mohl dát dohromady nějakou pořádnou bandu?"

"Samosebou," přikývl Omejla, "protože seš jedinej, kdo něco takovýho dokáže udělat! Pokusil se o to nákej Lebeda z Doxan, ale chytili ho do dvou tejdňů. Loupežnictví nemůže provozovat každej jelimánek! To je náročná a nebezpečná živnost, a proto k ní mám takovej kladnej poměr. Jestli to chceš znovu zkusit, Venco, na mne se můžeš spolehnout! Kdy s tím začneme, kamaráde?"

"Včera bylo pozdě," mračil se Babinský, "protože jsem na pokraji smrti hladem. Už jsem žral i bukvice!"

"Bukvice nejsou špatný," mínil Omejla, "ale taky nic extra. Jak se tak na tebe koukám, potřebuješ něco teplýho do huby. A taky se trochu prospat. Když chceš začít ve velkém stylu, musíš bejt ve formě. Slabej loupežník nikomu hrůzu nenažene!"

Měl svatou pravdu a Babinský to musel uznat. Proto souhlasil s krátkým rekreačním pobytem u Omejly. Zotavoval se z ran a vyprávěl o všem, co kamarád nemohl vědět. Ten se nestačil divit.

"To se podívejme!" vykřikoval. "Honzik Libeček se nám utopil! A takovej to bejval plavec. I potápět se uměl! A skákat ze skály do Labe! No co se dá dělat, všichni jsme smrtelný! Musíme tam všichni. Někdo dřív, jinej pozdějc."

Babinský s ním souhlasil. Ale poklidný život bez rizika by kvůli tomu nezvolil. Už se nemohl dočkat, až zase bude mít

svou skvělou bandu.

"Omejlo," pravil, "dosti zahálky! Jde se do toho!"

33.

Komisař Věrtel měl před povýšením, a tak se mu Babinského aktivity vůbec nezamlouvaly. Považoval je vzhledem ke své osobě za značně nevkusné.

"Loupežnictví má být mladistvý výstřelek," minil, "a ne náplň života! Ten mizera si nedá pokoj! Když se oženil, měl by se taky usadit! Jenže on místo toho začne s rozsáhlou trestnou činností! Rapl jeden!"

"Třeba to bude tím," ozval se přísedící, "že náš kraj má bohatou loupežnickou tradici. V minulém století tu řádila banda Vojty - Kovaříka, a to bylo jiný kafe! Tenkrát ještě lámali tyhle bandity v kole na pranýři!"

"To se nemělo zrušit!" brblal komisař. "Zločinci neušli spravedlivému trestu a lid měl povyražení, na které dlouho vzpomínal. Naši otcové bývali tvrdí, ale spravedliví. My jsme vyložené měkoty. S lumpy se mazlíme a ti nám přerůstají přes hlavy!"

"No, za vraždu se ještě popravuje," upozornil ho přísedící, "a pořad není vyloučeno, že Babinský někoho sejme. Spíš se to dá očekávat, protože je to vyhlášený silák. Jednou to správně neodhadne."

"Na to bych moc nespolehal," mračil se komisař, "ale dalo by se na něho něco nastražit. Máme přece dost falešných a taky všehoschopných svědků. Jde jen o to, pořádně je do všeho zasvětit a nešetřit na honoráři."

Byly to krásné plány, ale prozatím se nedaly uskutečnit. Babinský běhal po svobodě a jeho banda se rozrůstala. Už dávno měla deset a říkalo se dokonce, že dvanáct chlapů.

"Je jich jako apoštolů," tvrdili zasvěcenci, "a jejich chování je bohumilé. Nevykrádají kostely, vyhýbají se klášterům a netlučou faráře. Když přepadli bábu Vystrčovou, která se modlila u božích muk, sebrali jí dvě zlatky, šálu a pytlík cukrkandlu. Za to jí nechali růženec, misál, a zpěvník."

Zkrátka a dobře, banda měla poměrně slušnou pověst. Na to také Babinský dbal.

Někteří nenechavci navrhovali, aby přepadli vlastence, kteří na svatého Václava putovali na horu Říp, kde vzpomínali na slavná údobí země české. Také pěli národní písně a tančili starobylé tanečky.

Bylo to dost lákavé, protože vlastenci, kteří připutovali většinou z Prahy, nepatřili mezi chudáky. Měli pár zlatek, pěkné tabatěrky, zlaté cvikry a také jejich oblečení mělo slušnou cenu. Stáhneš vlastenci čizmy, obereš ho o medajlónek - a dobře to zpeněžíš! Takový hon na vlastence by se mohl vyplatit! Přitom by nešlo o nějaký nebezpečný, nebo dokonce riskantní podnik! Vlastenci byli buď střízlíci, nebo pantátové, kteří by svůj majetek nebránili.

Bandité naléhali, ale Babinský jejich nátlaku rozhodně odolával. "Kamarádi," zvolal pevným hlasem. "Nejsme Němčouři ani přívrženci rodu habsburského. Naše srdce patří národu českému, a proto nemůžeme olupovat vlastence, kteří pro jeho blaho chtějí podstupovat oběti!"

"No vidíš!" vykřikl loupežník Fazole. "My jim to můžeme usnadnit! Když je obereme, vyplní se jim jejich sen. Doma budou vykládat, jak trpěli a báli se o život na památný hoře Řípu!"

"Nesouhlasím!" hřimal Babinský. "Nelze strpět, aby Čech okrádal Čecha! Takoví křiváci nejsme a bohda nebudeme! Víme, k jakému národu patříme, a podle toho se také chováme! Jak by to vypadalo, kdyby Václav Babinský na svatého Václava okrádal výkvět českého národa? I loupežník musí mít charakter! Na Velkej pátek se postím a na svatého Václava nekradu!"

Jeho slova udělala na bandu veliký dojem. Ani loupežník Fazole neprotestoval a své názory si nechal pro sebe. Trochu ho hnětlo, že se nemůže tak lehce obohatit, ale cítil, že Vencova autorita mimořádně vzrostla. Proti tomu se nedalo nic dělat. V duchu však Fazole nesouhlasil. Když mohli okrádat Čechy na cestách, ve městech i v hospodách, proč je musí sanovat právě na Řípu? A vůbec: proč je třeba dodržovat nějaká pravidla?

"Jestli se jednou zmůžu na vlastní bandu," umiňoval si Fazole, "tak se na pravidla vybodnu! Budu krást na Hromnice, na Medarda i na svatého Václava! A na Řípu budu krást nejvíc!"

34.

Babinského se začínala zmocňovat pýcha. Nadýmal se a říkal: "V Litoměřicích je na prvním místě Pokratickej Venca, na druhém okresní hejtman a teprve na třetím policejní komisař Věrtel. Dotáhl jsem to pěkně vysoko a nedopustím, aby mě někdo z toho místa setřásl!"

Jenže pýcha předchází pád. I statného lva někdy rozbolí zuby, a to pak je malér, který lze jen těžko řešit. A Babinského to chytlo pořádně. Nejprve jeden, potom druhý a posléze ho bolela celá huba. Dostal zánět okostice nebo co. Stal se z něj nejoteklejší loupežník v celém Rakousko-Uhersku. A taky nejužvaněnější, protože nedovedl trpět mlčky. Bolesti se stupňovaly a Venca tloukl hlavou do stromů. Obešel všechny baby kořenářky v kraji, vypil hektolitry podivných patoků a plácal si na obličej smrduté bahno z ďábelských močálů. Nic nepomáhalo. Věhlasný zaklínač Turecek s ostudou odešel a musel strpět, když ho Babinský vztekle nakopl do zadku.

"Není přece možné a myslitelné," hřimal Venca kouleje očima, "abych zůstal bez pomoci a svíjel se v nesnesitelných bolestech. Krucinál! Nejsem žádná nula, nad kterou lze jen tak bezostyšně mávnout rukou! Slavnej loupežník má přece právo na špetku zdravotní péče! Nebo snad, do prdele, nemá? Vypálím celý Litoměřice s okolím, jestli mi nikdo nepomůže! Tohle se už nedá vydržet! Vypadám, jako by mě pobodaly včely, což jsem si ověřil jediným mrknutím do potoka! Tohle si někdo šeredně odskáče, ať si nikdo nemyslí, že na něj budu brát ohledy!"

Bylo to stále horší, a tak se množily návrhy, že by si šéf měl nechat bolavé zuby vytrhat. Takové rady Venca nesnášel, ale nyní při jejich vyslechnutí už tolik nezul.

"I bezzubej loupežník může být lidstvu užitečněj," připustil konečně, "ale taková věc se nesmí uspěchat! Nesvěřím hubu nějakému nemehlu! Zjistěte mi, kterej kovář má v kraji nejlepší pověst, a toho mi pak dohodte! Chci mít jistotu, že mi zůstane alespoň brada!"

Ale to nebyl problém. Všem bylo jasné, že nejlépe trhá zuby litoměřický kovář Kulil. To byl machr nad machry a chodili

za ním pacienti nejen ze středohoří, ale i od Mladé Boleslavi. Pro samé trhání zubů už ani nekoval koně a veškeré hrubší práce nechával tovaryšům.

Babinský přesto váhal, kňučel, pobrekával, ale cítil, že by ho bolest úplně udolala.

"Dobrá," pravil konečně, "ať se děje vůle Páně. Půjdu k tomu kovářskému lumpovi, a jestli zklame, strčím mu palici do jeho vlastní výhně!"

Už nebylo o čem diskutovat. Šlo jen o to, jak návštěvu uskutečnit. Kdyby se Babinský ohlásil předem, mohl by ho kovář udat policajtům. Korbel prý za Vencovo dopadení vyhlásil odměnu 1000 zlatek. To by mohlo kováře snadno zlákat a v kovárně by mohla čekat parta vykutálených strážců zákona.

"Navštívím toho Kulila bez ohlášení, rozhodl se Babinský, "a navíc s přiměřenou ochrankou. To znamená, že se mnou půjde pět chlapů, připravených na všechno. A vyrazíme ihned, jinak se z ty bolesti podělám!"

Určil členy doprovodu a během několika minut vyrazili.

Kovář Kulil bydlil ve velikém dvoře na pokraji Litoměřic. Měl čtyři statné tovaryše a dva psy, kteří se podobali medvědům. Kulil byl totiž člověk lakomý a nedůvěřivý. Vydělal dost peněz, ale nevěřil spořitelnám a stále se o ně bál. Ukládal je do pevné kované truhly a ustavičně je střežil. Každého přichozícího si bedlivě prověřoval.

Proto nyní, když zaskřípala vrata a na dvoře se objevilo šest hromotluků, kovář zpozorněl. "Stará," houkl na kovářku, "jak se něco šustne, bez rozmejšlení odvaž Tultána a Syrla!"

Také tovaryši přestali pracovat a prohlíželi si návštěvu.

"To je Babinský!" vykřikl tovaryš Pelyněk. "Mnohonásobnej vrahoun, prznič dívek, rdousič nemluvnat a chamtivý kradlár poctivých majetků!"

Také ostatní tovaryši Vencu bezpečně poznali. Znali Babinského pověst, a proto se okamžitě chystali k účinné obraně. Loupežník nevstoupil do preclickářství, ale na území známých siláků. Kováři a řezníci nepatřili mezi padavky. Babinský sice přicházel v míru a dokonce s prosíkem, ale to nikdo nemohl tušit. Hafani Tultán a Syři byli bleskurychle odvázáni a připraveni k nelitostnému boji.

Kovář Kulil vypadal jako bůh války. Vousy se mu naježily, svaly napnuly a oči se podlily krví. Také ostatní se tvářili urputně, zavile a nenávisťně.

"Kováři," pokoušel se vyjednávat loupežník, "přicházíme v dobrém a nehodláme na tebe vztáhnout ruku."

"To taky můžete zkusit!" vykřikl Kulil. "Jsem připraven dokázat to, co nesvedla naše slavná policie ani armádní sbory! Zadupu vás do země, vy zlodějská sebranko! Rozmáčknu vás jako štěnice a vaše hlavy nabodnu na pláňky u plotu! Psi si pochutnají na vašich játrech a končetiny naházím do Labe! Vybrali jste si špatnej den ke svý zlodějský výpravě. Na jakékoli vysvětlování omylu bylo pozdě. Po Babinském už skočil hafan a zakousl se mu do stehna. Střet obou týmů začal a bylo jasné, že neskončí bez řádného krveprolití. Kováři s lapky se mydlili jedna radost. Psi byli záhy tak dezorientováni, že hryzali na všechny strany. Štěstí se přiklápělo hned ke kovářům, hned zase k raubířům.

"Ústup!" zavelel po chvíli Venca. "Už mi vyrazili zuby kladivem!"

Leč bylo již pozdě. Sousedé mezitím povolali policii a ta se dostavila v dostatečném počtu. Zdecimovaní loupežníci byli obklíčeni a neměli už ani pomýšlení déle bojovat. Byli spoutáni včetně nyní již téměř bezzubého Babinského.

"To jste mi doporučili pěkného rabijáta," vyčítal kamarádům, plivaje kolem sebe krev, "tvrdili jste, že si při extrakci zubu počíná jemně a ohleduplně."

Ale už se to nedalo napravit. Policajti naházeli spoutané lapky na povoz a vítězně je odváželi do arestu.

35.

Komisař Vertel se mohl ujásat. Kdyby ho nezačala znáhat artróza, určitě by ve své kanceláři tančil kolečko. Takhle alespoň samou radostí pískal.

"Naše policie se zase jednou vyznamenala," liboval si, "a zorganizovala akci, o které se bude psát až ve Vídni! Babinský je za mřížemi, a to jsme dokázali my, v Litoměřicích! Přitom Babinského stíhala i policie českolipská, mladoboleslavská a turnovská! Všichni byli na nohou, všichni se snažili, ale jenom my jsme byli úspěšní! Za to se o nás bude mluvit a já sám jistě neuniknu, ani při své skromnosti, povýšení! Dost možná že mě budou chtít přeložit do Prahy, nebo dokonce povolat na ministerstvo do Vídně! Což o to, zásluhy mám značné! Ale teď musím celý případ náležitě a efektně ukončit!"

Vertel se posilnil douškem bylinného likéru a vypravil se do cely za Babinským. Těšil se jako malé dítě a určitě nebyl zklamán. Slavný loupežník ležel na podlaze cely jako kus hadru. Byl spoután, potlučen a z úst mu dosud crčela krev.

"Tak to vidíte, Babinský," usmíval se Vertel. "Boží mlýny konečně domlely. Je z vás ta nejhubožejší troska. Kdybyste se řídil mými radami, mohl jste být kaprálem nebo cuksfírou a lidi by si vás vážili. Jako vojenský vysloužilce byste se mohl ucházet o ponocenství nebo prosperující rasovnu. Takhle, chudáčku, skončíte na šibenici!"

"Neškončím!" zašišlal Babinský, "nepšíšijete mi ani jeden mord. Já nejsem žádný mordýš! Na šibenici končej akorát vrazi!"

"S tímhle si nemusíš dělat žádný starosti, pacholku nasolenej!" změnil tón Vertel.

"Tys mi léta pil krev jako upír, a to úplně stačí. Nevyřešenejch mordů tady máme dost a pár ti jich přišijeme. Ochotnejch svědků máme habaděj. Předáme tě mistru popravčímu s veškerou parádou!"

"Vy hajžle!" zlobil se Venca. "Tohle ší nenechám líbit! Uteču z lapáku a nakopu vám prdel! Rozumíte?"

"Rozumím!" přikývl komisař. "Vyhrožuješ, lotře, policistovi násilím. To se ti přičte k dobru! Ale tvé výhrůžky jsou k ničemu! Ty mně nakopat nemůžeš, ale já tobě ano!"

S chutí Babinského několikrát nakopl a loupežník bolestně záupěl. Aby také ne, když měl po celém těle opuchliny a drásance.

"Komišáři," chroptěl, "nebudte žviže! Šem na konči švejch šil."

"To si jenom myslíš, dobytku!" zasmál se Vertel a nakopl Babinského znovu. "Sil máš ještě spoustu. Přijdeš o ně

teprve, až se budeš houpat na provaze! Houpity, houpy hou!"

"Šeš policajtský praše!" zaječel loupežník, "ale budeš toho litovat!"

Věrtelovo srdce se tetelilo blahem. Pohled na bezbranného zločince mu dělal náramně dobře. Vynahrazoval mu dlouhé chvíle bezmoci, které prožíval ve své kanceláři.

"Žijeme ve státě, který ctí spravedlnost," poučoval nyní Babinského, "a tobě se té spravedlnosti dostane měrou vrchovatou. Za své hnusné činy budeš strašlivě pykat. Tvůj osud je zpečetěn. Dopadli jsme tě a nedopustíme, abys nám unikl! Máme znamenitého kata, který se dosud nedopustil jediné chyby! Je to stoprocentní odborník. Dostaneš se do těch nejpovolanějších rukou. A všichni budou šťastni, že se tě zbaví! Až tvá černá duše poletí do pekel, necháme rozeznít všechny litoměřické zvony! A také bude na náměstí vyhrávat kapela! Škoda že už ji neuslyšíš!"

"Ty taky ne!" zlobil se loupežník. "Nič takovýho še neštane! Špravedlnost žvítěží!"

Věrtel se tomu jen pochechtával a i nadále barvitě líčil poslední okamžiky Babinského života. Počínal si stále přesvědčivěji. Venca začínal ztrácet energii a přestal odpovídat. Bolelo ho celé tělo a ještě k tomu musel plivat krev, aby se nezadusil. Přesto se zdálo, že mu kovář přece jen pomohl. Zuby mu vyrazil přímo precizně a dásně byly zbaveny nemocných kořenů. Bolelo to, ale už se to dalo vydržet. Kdyby nebylo Věrtela...

Ale i komisař měl už dialogu dost. Když viděl, že Babinský přestal na jeho invektivy reagovat, ještě jednou si do něj kopl a pak spokojeně opustil celu.

"Bude po zásluze viset!" ujišťoval se, "a nikdo mu nepomůže! S Babinským je amen, to dám každému písemně! A na vrchního komisaře Věrtela bylo vždycky spolehnutí!"

36.

Věrtelovi se podařilo nasadit Babinskému pořádného brouka do hlavy. Loupežník zlostně chřestil řetězy a určitě by i skřípal zuby, kdyby o ně ve rvačce nepřišel. Cítil, že se události pro něho nevyvíjejí příznivě. Vycítil sílu Věrtelovy nenávisti a pochopil, že mu začíná jít o kejhák.

"Ten policajtskej rošťák," válel Venca na podlaže sudy, "udělá určitě všecko, aby mě pověsili! A některým lidem by se to určitě líbilo! Ale já odtud zdrhnu! Kdybych měl zuby, přehryzal bych řetězy a pak vylámal mříže. Jenomže jsem tak zřízenej, že s něčím takovým nemohu počítat! Ale proč by mě z toho neměli dostat mí lesní druhové? Přece jim nemůže být lhostejné, když jejich chrabří vůdce úpí v lapáku! Určitě se už domlouvají na nějaké odvážné akci a brzy mě dostanou na svobodu! Je to jejich svatá povinnost! A taky nevím, co by si beze mne počali! Každá loupežnická tlupa potřebuje mít ve svém čele výjimečnou osobnost, která ji zaručí úspěchy a také zisky. Když si to mládenci uvědomí, tak jsem z basy natotata venku! Jenom ať se dlouho nerozmýšlejí!"

Babinský přivřel oči a začal se blaženě usmívat. Jeho nálada se pomalu zlepšovala. Tragické vidiny ustupovaly před záblesky nové naděje. Co zmůže tupá policejní mašinerie proti elánu loupežnické chasy?

Jenomže v lesích českého středohoří to vypadalo jinak. Loupežníci byli na Babinského mírně řečeno naštvaní. Měli pocit, že to naprosto zbabral. Chtěli mít v čele nepolapitelného, nezranitelného a geniálního vůdce, který by je dovedl vyvést ze všech šlamastyk. Tak se jim nyní Babinský rozhodně nejevil.

Loupežníci seděli nasupeně kolem ohně a v jednom kuse Vencu pomlouvali. Dokonce i Omejla se od něho odklonil.

"Venca je sralbotka," prohlásil posléze, "kterej si všechno zavinil sám. Kdyby si zub vyrazil kamenem, nemusel chodit ke kováři. A když už tam šel, měl se k němu vypravit sám a předem se ohlásit. Možná že by Kulil udal, ale třeba taky ne. Jenže Venca ho překvapil s pěti chlapama za zadkem, a to nemohlo dobře dopadnout. Teď je zašitej, polomrtvej a má to parádně nahnutý!"

S tímto hodnocením všichni přítomní souhlasili. "A naše banda je oslabena o šest mužů!" zlobil se loupežník Bourec.

"A nejde o žádný nedochůdčata! Místo pořádnějch, tvrdejch akcí budeme přepadat starý báby!"

Loupežníci nespokojeně zahučeli. Takové vyhlídky se jim ani trochu nezamlouvaly.

"Chybovat je lidský," řekl Omejla, "ale taky idiotský. Venca se proti nám těžce provinil. Ale doplatil na to a teď asi dostane provaz!"

"To snad ne!" zděsil se loupežník Martínek. "Venca je gauner, ale má dobrý srdce. Pro šibenici je ho přece jen škoda!"

Načež se rozvinula zajímavá diskuse, ve které byly vyhodnoceny Babinského vyhlídky na spravedlivý proces a možnost nejvyššího trestu. Náznaky byly dost pesimistické.

"My v porotě sedět nebudeme," pravil Omejla, "a na naše mínění se nikdo ptát nebude. Tím pádem je na tom Venca bledě a provaz ho zřejmě nemine. Jeho žena na Sibiři se stane vdovou."

"A jak to bude s dědictvím?" zajímal se Martínek. "Asi bysme jí měli něco poslat, aby měla po Vencovi památku!"

"A jak bys to chtěl udělat, ty mameluku?" vybafl na něj Bourá. "Kvůli jednomu oběšenci bys chtěl riskovat střet s ouřadama? Já navrhuju, abysme si to, co po Vencovi zbyde, rozdělili mezi sebou. Jako jeho kamarádi a spolupracovníci na to máme právo!"

"A po jeho ochrance taky!" vykřikl chamtivý loupežník Držmíšek. "Když nedostanou špagát, budou sedět spoustu roků v kriminále. Rodiny se jich zřekly, tak si všechno rozdělíme sami. Tak se aspoň trochu zabezpečíme!"

Tento názor se setkal se všeobecným souhlasem. Potom Omejla nastolil mimořádně důležitý problém. Šlo o to, kdo nahradí Babinského v čele loupežnické bandy.

"Já bych to vzal!" vyjekl Martínek, ale vzápětí obdržel pořádnou slupku do nosu. Svalil se a jen tak tak, že neuhořel. To ostatní zájemce o vůdcovství zcela odradilo.

"Myslím," řekl Omejla, "že si to ještě necháme projít hlavou. Dvakrát měř, jednou řež! Ale jistý je, že banda vůdce potřebuje! Ať byl Venca, jaký byl, aspoň vypadal jako kvalifikovanej loupežník. A zařvat taky dovedl!"

To museli všichni uznat. "Jenže ať byl, jaký byl!" uzavřel debatu Bourec, "teď je v lapáku a nevrátí se víc!"

37.

Věrtel opět zuřil.

"Já nemůžu mít žádnou radost ze života!" křičel. "Všechno jsem měl tak pěkně naplánováno a ten mizera Babinský mě zase převez! Doktor tvrdí, že do rána umře! Zanítily se mu rány, dostal horečku a s největší pravděpodobností unikne šibenici! Není to k vzteku? Měl viset na městský bráně jako ten psohlavec Kozina! Všem lidem na výstrahu! Ale on nic nevydrží a umře si na otravu krve!"

Tak zlé to ale nebylo. Babinský byl převezen do špitálu, kde ho připoutali k posteli a začali ho kurýrovat. Lékařské kapacity se opravdu snažily. Doktoři ho v jednom kuse mazali léčivými mastmi a krmili ho rozmanitými prášky. Starali se o něho jako o nejvzácnějšího pacienta. "Než tě pověšej," slíbil mu primář, "musíš být zdravý jako řípa! Taková je naše ctižádost. Mistr popravčí musí naši práci ocenit. Jak by to vypadalo, kdyby měl všet poloviční mrtvolu!"

To se Babinskému nezamlouvalo. O takových perspektivách nerad slyšel. Zotavoval se, silil, ale pouta mu vadila v pohybu. Nevěděl, jak se jich zbavit.

Potom přece jen svítla naděje. O chorého vězně se začala starat líbezná ošetřovatelka Olga. Byla pracovitá, pečlivá a vyzářovala z ní dobrota. S Babinským zacházela jemně a ohleduplně. Jako by vůbec nešlo o člověka, který se podstatným způsobem provinil proti lidské společnosti. Tuto okolnost zřejmě ani nevnímala a věnovala se pacientovi, jako by šlo o člena císařské rodiny.

Venca to nemohl nezaregistrovat. "Ona se zřejmě do mne zamilovala," namlouval si, "vždycky jsem byl pro ženský přitažlivější a tenhle andílek se do mne zabouchl jako nějaká pubertáčka. Čumí na mne jako na svatej obrázek a nemůže se na mne vynadávat. Kdybych nebyl loupežník, mohl bych klidně udělat kariéru sňatkovýho podvodníka. Tahle holka je schopná zničit si kvůli mně život a udělá pro mne cokoli! Když na ni udělám pár cukrbliků, pomůže mi z tyhle šlamastyky a za chvíli budu zase na svobodě! Potom ukážu Věrtelovi, kdo to je Václav Babinský!"

Těmito představami se ukájel až do chvíle, kdy ho jeho tělo opět začínalo poslouchat. Zjistil, že je způsobil k útěku, a tak zaútočil na krásnou Olgu. Trochu na závalu bylo, že stále ještě pošíšlával a ústa neměl dostatečně tvárná.

Kdykoliv se chtěl usmát nebo nasadit roztomilý a vroucný kukuč, objevil se na jeho tváři téměř satanský škleb, co by vizitka zločincova. To byl ale jeho jediný nedostatek. Venca netrpěl trémou a jeho žvanivost, prověřená v loupežnické bandě, mohla soutěžit s kdejakým ostříleným mluvkou. Začal Olze vyznávat lásku, velebit její půvaby a dokonce jí sliboval manželství. Jestliže mu pomůže uprchnout, odvede si ji k oltáři a učiní z ní šťastnou manželku.

Ošetřovatelka ale nenaletěla. Pohlédla přísně na loupežníka a pravila: "Pane Babinský, vidím, že jste nejen zločinec, ale také bezostyšný lhář! Víím dobře, že jste ženat a vaše choť je Polka, toho času na Sibiři. Místo abyste jí zachoval věrnost, pokoušíte se svést cizí ženu. To se vám nikdy nepovede! Byla jsem vychována v klášteře a ctím desatero božích přikázání. Také jsem zasnoubená a můj miláček úpí v tureckém zajetí. Denně se za něho modlím a o takového pacholka, jako jste vy, rozhodně nestojím!"

To Babinského velice rozzlobilo. Začal Olze nevybíravě spílat a sliboval jí, že ji předhodí celé své loupežnické bandě! Pak si na nějakého zajatce ani nevzpomene!

"Jste zkažený člověk!" vmetla mu do tváře krasavice, "a je dobře, že už brzy budete viset!"

Načež Babinský začal cloumat a chřestit řetězy, kterými byl připoután k posteli. Jen tak tak, že nepřevrátil lůžko.

"Ještě není všem dnům konec," křičel, "a tohle není má smrtelná postel! Ani soudit mě nebudou, protože mí stateční druhové si mě přijdou vyzvednout! A tebe, ty flundro, si vezmeme s sebou, abysme tě použili k bujnějším erotickým hrátkám!"

Ošetřovatelka stydlivě vyjekla, zakryla si obličej a s hořkým pláčem opustila místnost.

"Neutíkej!" volal za ní Venca. "Potřebuju se vyčurát! Konej svou povinnost, čůzo!"

Ale Olgu nepřesvědčil. Ztratila nejen iluze, ale i zájem o něj příkladně pečovat.

38.

Když Babinského vedli k soudu, vyváděl jako býček hnaný na porážku. Trhal sebou, kopal, plival a pokoušel se o únik. Jenomže na takové kousky tady byli připraveni.

Babinského soudili v Praze, snad aby ho mohli rovnou předat katovi. Kromě litoměřického Věrtela se na obžalovacím spisu podíleli policajti z jedenácti hejtmanství a všichni se úporně snažili, aby vězeň dopadl co nejhůře.

Babinský už byl v naprostém pořádku a dokonce i obstojně mluvil. Ponejvíce ovšem sakroval a nadával. Byl podrážděný a zlobil se na celý svět, který se proti němu spíkl. Především proklínal všechny policajty v uniformě i bez ní. To ještě netušil, že jejich nepřiměřená horlivost ho vyžene z náruče katovy.

Policejní komisařství jedenácti hejtmanství se opravdu snažila. Předvedla obžalovaného v takových barvách, že to bylo až nedůvěryhodné. Každé hejtmanství chtělo mít alespoň jednu parádní vraždu, a tak se stal z Venci masový vrah nebývalé zrůdnosti. To se porotě špatně polykalo. Hned první loupežná vražda na Babinského vůbec nepasovala a on prokázal nade všechny pochybnosti, že v té době se věnoval drobné zločinné činnosti na míle daleko. Na základě tohoto zjištění přijímal soud veškerá policejní obvinění s velkou nedůvěrou. Zpochybňoval kdekdo a čím byla obvinění barvitější, tím více v nich vrtal a dožadoval se věrohodných svědectví.

Tak padalo jedno vážné obvinění za druhým a z Babinského přestávalo být odporné zavrženíhodné monstrum, kterého je nutno se nejen obávat, ale i štítit. Zůstával jen poměrně zdatný zločinec, jehož viny jsou sice nesporné, ale nepřekonávají ty, které už byly u císařských soudů souzeny.

Soud se vlekl a Venca cítil, že se vzdaluje smyčce katova provazu. Porota odmítla tvrzení, že zabil ve Steinzově hospodě šejdíře Václava Domina, v Mankovicích rychtáře Jiřího Stránského i to, že zastřelil stárka z mlýna na česko-saské hranici. Ani v případech četných loupežných přepadení obžaloba neuspěla jednoznačně. Několika porotcům se dokonce zdálo, že se Babinskému soustavně křivdí. Způsobilo to i Vencovo příkladně slušné chování. Loupežník dokázal zkrotit svou divokou povahu a vystupoval přímo ukázkově. Jako herec v nějakém závažném dramatu. Div že za to nesklidil potlesk.

Zatímco jiní obžalovaní se bouřili, spílali soudcům, nebo na ně dokonce plivali, Babinský se choval jako slušně

vychovaný člověk. Cítil, že udělal mimořádný dojem.

"Teď mě určitě nepověsí!" liboval si, "na pár let mě sice zavrou, ale ty si neodsedím. Při první příležitosti zdrhnu a založím si novou bandu! Ukážu celému mocnářství, kdo to je Václav Babinský, a už nikdy se nenechám vládat do pasti! Boj o život jsem zřejmě vyhrál a příště mě už před soud nepoženu! Žádný chyby už se nedopustím!"

Přesto byl Babinský před vynesením rozsudku značně nervózní. Svíravé pocity v krajině břišní ho neopouštěly a dokonce se mu začala motat hlava. Chtěl se nadýchat čerstvého vzduchu, avšak nebylo mu to umožněno. Strážci to považovali za uskok, a tak jen utáhli řetězy. Soud si přitom dával na čas a nemohl dospět ke konečnému rozhodnutí. Venca se mračil a jen tak tak, že si nepokazil renomé několika šfavnatými nadávkami. Dalo mu velkou práci vulgárně se neprojevit.

Pak se soud konečně rozhoupal a soudce přečetl verdikt. Vyjmenoval veškeré zločiny, jichž se Václav Babinský dopustil, a vyměřil mu trest těžkého žaláře na doživotí. Jelikož však pachateli nebyla prokázána vražda, vztahuje se na něj dvorní dekret z roku 1818, podle něhož si odpyká pouhých dvacet let. Ale i to byla pěkná pále! Při jejím vyslovení ucítil Venca v hrdle pořádný knedlík. Jenže záhy v něm zase zvítězil vrozený optimismus. Začal přemýšlet, jakým způsobem se dostane z basy.

Návodů už slyšel spousty. Nejlepší by bylo uplatit bachaře a uprchnout bez násilí. Ale kdyby si bachaři nedali říci, bude třeba odhodit slušné vychování. Hlavní věc je neotálet! Utéct co nejdříve, dokud je v plné síle.

Venca se sebevědomě usmál. Dvacet let lapáku si přestal připouštět. Už se zase cítil na svobodě a plánoval novou etapu veselého loupežnického života. Příště už se chytit nedá, i kdyby proti němu zalarmovali celou rakouskou policii!

39.

Babinského čekala dlouhá cesta, na kterou se ani trochu netěšil. Ještě úplně nezapomněl na kodrcání z Lodže do Litoměřic a už musel počítat s další nepříjemnou štrekou. Teď už napevno věděl, že si má trest odpykat v proslulé trestnici na Špilberku.

Taková zpráva člověka nepotěší. Ani to, že hrozivý arest okusila spousta slavných vězňů. Například pandurský plukovník Trenek, o němž se mluvilo jako o milenci císařovny Marie Terezie, nebo italský vlastenec a básník Silvio Pellici. Ale toho si Babinský nevážil. Klidně by vyměnil honosný Špilberk za vesnickou šatlavu. Tím spíš, že ho čekala nepříjemná cesta. Zase ho policajti hodí v řetězech na podlahu povozu a budou vtipkovat na jeho účet! Tomu se asi neubrání. Možnost úniku byla nepatrná. Sám se z pout nedostane a v loupežnickou pomoc přestával doufat. Kamarádi ho zřejmě odepsali. Zapomněli na jeho zásluhy a nehodlají riskovat svobodu, nebo dokonce životy kvůli bývalému vůdci. To by se v cizině jistě nestalo! Takový Rinaldo Rinaldini by se v podobné situaci mohl oddávat optimističtějšími myšlenkám.

A pak k té nepříjemné cestě opravdu došlo. Ani policie nepočítala s nějakými komplikacemi a nevěnovala převozu důležitého vězně tolik pozornosti, kolik by si zasloužil. Všechno muselo obstarat pět policajtů. Jeden seděl na kozlíku vedle vozky, dva dohlíželi v povozu na Babinského, aby se nepokoušel cestu komplikovat, a dva na koních jeli pro všechny případy za povozem.

Převoz byl zahájen 16. června 1841 za ranního rozbřesku. Sotva se v korunách stromů rozhlaholilo ptactvo nebeské, vyrušili hrubíani v uniformách Babinského ze sladkého spánku. Překontrolovali mu pouta, dobromyslně ho nakopli a jako balík ho nesli k povozu. Babinský protestoval a vyčítal eráru jeho bezohlednost. Křičel, že je nevinný člověk a že požaduje nové soudní řízení. Policajti mu poradili, aby držel hubu, a úmyslně s ním několikrát smýkli o kamennou podlahu. Také s ním dvakrát či třikrát drcli o zeď a pochechtávali se nad jeho šfavnatými protesty.

Babinský si nakonec oddychl, když byl uložen na dno povozu, který čekal na dvoře věznice. Kočí pokuřoval a prohlašoval, že není správné, když za převážení takových lumpů nemá žádné příplatky. Živí čtyři děti a kdyby cestou k něčemu došlo, ocitla by se rodina na mizině.

"Co by se mohlo stát?" podivil se strážník, který se rovněž šplhal na kozlík. "Jestli se ten halama pohne, uříznou mu kamarádi palici šavlí. Na to mají nejen úřední povolení, ale přímo befel z nejvyšších míst!"

Takové řeči Babinský velice nerad slyšel. O nějakém řezání hlav nepadlo u soudu ani slovo. Teprve po chvíli pochopil, že strážce zákona nevybíravě žertuje na jeho účet.

"Zastrásování vězňů je trestnej čin," zlobil se, "a já si budu stěžovat, protože mám pocuchaný nervy, slabý srdce a sníženou žaludek. Takový řeči bych vůbec nemusel vydržet a do Brna byste přivezli jenom pouhopouhou mrtvolu. Za to byste měli pořádný popotahování!"

"Jen se o nás neboj, Babinskej!" šklebil se policajt uvnitř povozu. "Do Brna tě přivezeme živýho, aby sis to na Špilberku pěkně užil! Tam ti ty tvý nekalý rejdy osladěj, že se ti budou protáčet panenky! My jsme starý dobráci, který se mažou s každým vyvrhelem, ale hlídači na Špilberku pouštěj vězňům žilou při každé příležitosti! Tam je to jako v bibli: samej pláč a skřipění zubů! Já jsem tvrděj chlap, ale to utrpení ubohejch delikventů mě fakticky dojmá!"

"Mne taky," přidal se druhý strážník, "a to, co jsem slyšel, mi způsobilo nespavost. Já totiž nemám rád krysy a v kasematech na Špilberku jsou jich tisíce! A víte, jak se hlídači vězňů baví? Chytanou takovou vyděšenou krysu za ocas a hodí ji do džbánku. Džbánek přiloží vězni na pupek, na záda nebo též na jinou část těla. Krysu pak pálí žhavým drátem a ta se, chudinka, zakusuje vězni do masa. Vězeň řve jako pomínutej, ječí, prosí, dovolává se všech svatejch a hlídači se ohromně bavěj."

"Lžete!" vykřikl Babinský, který při tom vyprávění zezelenal. "Taková krutost nemůže být možná! Jsme přece, do prdele, křesťani! Člověk nemůže být člověku vlkem!"

"Ale může!" ujistil ho policajt. "O tom se, kamaráde, co nevidět na Špilberku přesvědčíš! Co dozorce - to zrůda! Pro ty je mučení vězňů požitkem a na takových exemplářích, jako ses ty, si vyloženě pochutnávají. Vsadil bych se, že se na tebe těšej a zrovna teď se o tobě bavěj. Domlouvají se, čím tě překvapí! Takovýho zlosyna už dávno netejrali!"

"Já nejsem zlosyn," tvrdil Venca, "ale nevinně odsouzený člověk! Podám odvolání a musím být osvobozen!"

"Budeš!" slíbil mu strážník, "ale ode dneška za dvacet roků. To už z tebe bude dědek, kterej nikomu neublíží. Pokud to ovšem vůbec přežiješ! Špilberk není žádné chudobince, kde se lidi jen tak povalují! Ve Špilberku se úpí, a to tak nahlas, že se to rozléhá po širokém okolí!"

Babinský se rozklepal, že to vypadalo na solidní zimmici. Ale dost možná že to způsobilo poměrně chladné ráno. "No tak," konejšil ho policajt, "snad bys nám tady neomdlél? A simulovat taky nemusíš, protože na nás si nic nevyvzdoruješ! My jsme tvrdý a neoblomný! Ani horkou polívku nedostaneš, tu si za pár hodin slupneme na zastávce sami. Vězně musíme doručit s prázdným žaludkem."

"Kašlu vám na posranou polívku!" vyštěkl Babinský, "ale mohli byste mi trochu povolit pouta. Tohle se už nedá vydržet!"

"To bys koukal, co všechno se dá vydržet!" zachechtal se strážník, "a řeknu ti rovnou, že jsi na loupežníka moc rozmazlený, asi tě v dětství moc hejčkali a taky jsi ještě nebyl v lapáku! Ale všechno doženeš, kamaráde! Na Špilberku nastrádáš tolik zkušeností, že se sám budeš divit! Vsadím se, že se rozbřečíš a budeš se tázat sám sebe, proč ses tak provinil na ubohým lidstvu!"

"Já jsem nevinnej," skuhral vězeň, "a lidstvu jsem jaktěživ neškodil!"

"Začínáš mě nudit, chlače!" zašklebil se policajt, "a myslel jsem si, že máš tvrdší povahu! Že ses odolnější! Jak tě tak tipuju, budeš převychovanej natotata! Třeba to dotáhneš na vzornýho vězně!"

40.

Cesta byla k nepřečkání, alespoň pro Babinského. Policajti mu nic neulehčili, spíše se starali o to, aby strádal a trpěl co nejvíce. Sami si službu zpříjemňovali zastávkami v putykách u silnice, poručili si gáblíček a zapíjeli ho dobrým pivkem. Spoutanému vězni nedali ani loknout.

"Jako strážci zákona," vysvětlil mu jeho hlídač, "nesmíme padouchy rozmazlovat. Taky nám na to nikdo nedává peníze a ze svého to platit nemůžeme. To bysme šidili vlastní rodiny. Ty tady skuhráš, olizuješ si okoralý pysky, děláš na mne smutný oči, ale nevymodlíš si ani slzu! Na Špilberku žizni trpět nebudeš. Tam můžeš olizovat vlhký stěny od rána do večera. Ani v noci ti to potěšení nebude odpíráno. Teď si to ale musíš odpustit, protože od nás se milosrdenství nedočkáš! My ti spíš dáme do držky, abys na nás celejch dvacet roků vzpomínal!"

Babinský žalostně skučel, protože chladné ráno se změnilo v neslýchaný pařák a ve voze bylo k nedýchání. Horká léta měl Venca rád ve stinném háji s nohama v potoce a s lahví v ruce. Takovýto způsob rekreace rozhodně nemiloval. Jestli se někdy dostane z kriminálu a potká tyhle policajtské obludy, pěkně jim to spočítá! Dost možná že jim i utrhne hlavu! Jeho mírná povaha určitě vezme za své! S takovými trapiči loupežníků ani v nejčernějším snu nepočítal. Alespoň doušek kdyby mu nabídli!

To neměli strážníci v úmyslu. Považovali se za součást spravedlnosti a když už proslulý vězeň unikl katovu provazu, měl být jeho úděl alespoň patřičně zostřen.

Úplně spokojeni však policajti přece jen nebyli. Zejména ti dva na koních se ustavičně rozhlíželi a také ten na kozlíku v jednom kuse kontroloval krajinu.

"Je nás málo," upozorňoval kočího, "a stát se může všelicos. Moc nerad bych viděl, kdyby se někde ukázala Babinského banda! Co zmůžeš s pěti kvěrama proti krvelačnému banditům. To je nerovnej boj a já takový střetnutí vidím černě! Mělo nás jet jednu tolik!"

Vozka přikyvoval, protože ani on nepatřil k výstavním hrdinům. Raději práskl do koní, aby přece jen nedošlo k nehoršímu. Ale Babinského banda se neobjevovala. Nic takového nehrozilo, protože středohorské loupežnictvo prodělávalo hlubokou krizi. Mezi lapky se neobjevil nikdo, kdo by měl jakous takous autoritu. Po Babinském nikdo netruchlil, ale také ho žádný z loupežníků nedokázal nahradit. Venca býval přece jenom silák a dovedl na své druhy houknout. Teď to tady všechno upadalo.

Loupilo se spíše ze setrvačnosti a jak kdo chtěl. Nebyl v tom systém ani radost z dobrých výsledků. Nikdo nikoho neposlušoval, všichni na sebe bzučeli. Omejla jen bezradně rozhazoval rukama. Ale to bylo všecko.

Babinský se stal nenávratnou minulostí. Tu a tam byl v dobrém či zlém vzpomenu, ale na nějakou akci loupežníci nepomýšleli.

"Vlastně dopadl báječně!" říkali si bývalí druhové, "katu utekl a teď ho dvacet let bude zadarmo žít erár! S námi to jednou možná dopadne hůř!"

Obavy mužů z Babinského eskorty byly tedy liché. Čím více se blížilo Brno, tím to bylo zřejmější.

"Tak to vidíš, ty odpade lidský společnosti!" oslovil prominentního vězně strážník v povoze, "už po tobě neštěkne ani vesnickej podvraták! Kamarádičkové se neukázali. Kašlou na tebe, Babinskej! Je jim jedno, že jdeš sedět natvrdo! Tomu říkáš nějaká parta? Jste sobecká pakáž, která si žádný ohledy nezaslouží!"

Babinský neodpovídal, již proto, že ani při nejlepším vůli nemohl. V ústech měl jako v pekárně a jazyk připomínal vysušený špunt do necek. V tomto stavu se nedalo diskutovat.

"Za chvíli budeme v Brně," mmul si ruce policajt, "a s tebou, ty dobytku, se rozloučíme. Vložíme tě do krvavejch pracek těch nejvyhlášenějších katanů pod sluncem. Ti už si s tebou poradí! Řek bych, že už se na tebe chystají! Takovej dáreček nedostanou každý den!"

V dálce už opravdu byla vidět věž starobylého Špilberka. Babinský, ležící na dně povozu pochopitelně o tento zážitek přišel. Tiše úpěl a tonul ve vlastním potu. Ale i on se dočkal.

Když zaslechl řízné vojenské povely, doprovázené třeskotem šavlí, pochopil, že je u cíle dlouhé cesty. Povož dokodrcal až na vězeňský dvůr. Dva policajti opět popadli loupežníka a vyvlekli ho ven.

"Jsme doma, hanebný zločince," oznámil mu jeho hlídač. "My jdeme do putyky a ty do své cely. Taková je spravedlnost!"

Babinský zamžoural očima a snažil se rozhlédnout. Moc mu to nešlo, ale jednoho z mužů, kteří ho sledovali, bezpečně

poznal. Podsaditý dozorce, který stál na dvoře, nemohl být nikdo jiný, než Hřib!

41.

V takové chvíli se nedá nic jiného dělat než omdlít. Babinský to dokázal docela bez problému a jeho bezvědomí bylo hluboké. Neslyšel posměšné hlasy svých uniformovaných průvodců, kteří se s ním hlaholivě loučili, nevnímali ani ty, kteří ho přenášeli ze dvora do podzemních prostor věznice. Probudil se až v temné, vlhké kobce, která se mu ani trochu nelíbila. Tím spíše, že se měla na dvacet dlouhých roků stát jeho domovem. Vězeň měl spoutané nohy, ale rukama mohl volně pohybovat. Záhy také nahmatl misku s vodou a hltavě se napil. Pivo to nebylo, ale v této situaci se výrazně osvěžil i tekutinou méně atraktivní. Pokoušel se rozhlédnout, avšak neviděl téměř nic. Bylo zde šero jako na začátku tunelu. A lepší to zřejmě nebude!

Venca tiše zaklel a zkoušel, co všechno si může dovolit. Nedospěl k žádným radostným závěrům. Mohl se plazit, ale kamenná podlaha byla tak vlhká, že by se po ní plazil nanejvýš idiot. Přijatelnější byl pohyb po kolenou, za pomoci rukou. Ani to nebylo příliš lákavé. Chodit v řetězech se nedalo. Ačkoliv při vytrvalém tréninku by to nebylo vyloučené. Celkově však vyhlídky na promenády po cele neskýtaly příliš optimismu. Babinský se na tvrdém lůžku překulil z jedné strany na druhou. Všechno se snažil o poznání nového prostředí a posléze mu to i trochu šlo. Zeleň lesů, v nichž se dříve pohyboval, působila blahodárně na loupežnickovy oči, a tak je nyní poučil do nepřívětivého šera. Zjistil, že přece jenom není v cele sám. Po lůžku pochodovala stonožka a na podlaze spatřil několik šedivých svinek. Ty si odjakživa nesmírně hnusil. Bylo možno předpokládat, že se zde vyskytnou i další druhy hmyzu, které mohou být nositeli četných vězňových útrap. Venca se obával zejména štěnic, s jejichž štiplavou přítulností se v minulosti už několikrát seznámil. Naposledy krátce před svou svatbou v Lodži.

Při vzpomínce na to si vzdychl. Stále byl ještě ženatý člověk, ale o své krásné manželce nevěděl vůbec nic. Když trávil dlouhé měsíce ve vazbě, snažil se o ní něco zjistit. Marně. Nikomu nestálo za námahu pátrat po nějaké rajdě, kterou poslali na Sibiř. Zřejmě tam zmrzla nebo utekla a vyměnila jednoho hrdlořeza za druhého. Dost možná, že se znovu vdala a stala se z ní bigamistka. Tohle už Babinský nikdy nezjistí. Až jednou zemře, nebude vědět, jestli skončil jako ženáč, vdovec nebo cosi jiného. Loupežníci jen zřídka mají v těchto věcech pořádek.

Pak si ale Venca vzpomněl na něco mnohem podstatnějšího, a jak se zdá, i nebezpečnějšího. Možná že šlo pouze o přelud. Znavení a vyčerpaní lidé mívají občas hrůzné vidiny. Děsí je noční můry, běsi a strašidla. Nervy nezvládají realitu a dochází k jejím deformacím. Dochází k halucinacím, při nichž nejsou vyloučeny ani sebevraždy. Loupežník Čolek se přepil slivovice a spatřil zesnulou matku, která mu hrozí. V té chvíli se mu udělalo tak špatně, že s výkřikem "máti, odpusť!" skočil do propasti. I takové věci se stávají. Jenže Babinský si nebyl jist, jestli šlo o pouhopouhý přelud. Dost o tom pochyboval. Nepřívětivý surovec, kterého na dvoře zahlédl, nemohl být nikdo jiný než mizera Hřib. Tentýž Hřib, s nímž si před léty vyřídil účty a splatil mu dávný výprask, který kdysi utržil, ještě jako školní dítě.

"Jestli je Hřib zaměstnán tady na Špilberku," uvažoval Venca, "tak mi buď Pán Bůh milostiv! Ten chlap na mne určitě nezapomněl a jeho pomstychtivá povaha si bude chtít přijít na své. Co mohu proti tomu dělat? Jsem pouhý bezprávný vězeň, který se nikde nedovolá! To jsem to pěkně dopracoval! Nyní nebudu mít ani chvilku klidu. Stále budu s obavami zírat na dveře, kterými sem může vstoupit Hřib! Co se mnou udělá?"

Ozvalo se zašustění a Venca vyjekl, jako by ho někdo bodl mezi lopatky. Prozatím šlo o vyjeknutí předčasné. Nešlo o Hřiba, ale o velkou, stejně nesympatickou krysu. Snad už tato zvířata nejsou používána k mučení vězňů! Babinský se snažil hlodavce zahnat, ale bez úspěchu. Marně chrastil řetězy a kryse nevybíravými slovy nadával. Zvíře ho zcela ignorovalo a vězně nepovažovalo za rovnocenného partnera. Dokonce se zdálo, že Babinským z celé své zvířecí duše pohrdá.

"Kdybych po ní alespoň mohl něčím hodit!" přál si Venca, "já bych jí tu drzost z palice vyhnal! Ale těch zážitků se patrně nezbavím. V lese kolem mne skotačily rezavé veverka a tady na mne budou cenit své řezáky odporné krysy! Možná že mi v noci budou okusovat paty! Fuj tajbl! To mi těch dvacet let pěkně začíná!"

42.

Skoro to vypadalo, že Babinský Hřiba k sobě přivola. Jako by tady zafungovala telepatie. Jisté je to, že Hřib stanul ve dveřích Babinského cely v celé své kráse. Nevypadal jako nebezpečný násilník, ale naopak se široce usmíval. Téměř dobrácky. Zatímco Venca úzkostně a vyděšeně vykvikl, dozorce se tvářil vlídně a přátelsky.

"Tak mě tady máš, Babinskej," pravil, "a jistě z toho máš velikou radost. Dlouho jsme se neviděli. Nejmiň šest, sedm let. To jsem ještě svou namáhavou a zásluhou pedagogickou činnost provozoval na školách v litoměřickém kraji. Utužoval jsem u dětí kázeň a učitelé mě měli rádi. Byl jsem jejich spolehlivým pomocníkem. To proto, že jsem svou zodpovědnou práci z celé duše miloval. To je, Babinskej, základ každého úspěchu! Bez lásky k práci ničeho v životě nedosáhneš! Chápeš to, chlapče?"

Chlapec na něho zíral s předtuchou čehosi zlého. Mžikal očima jako myška zahnaná do kouta, ke které se blíží kocour. "Samozřejmě to nechápeš," odpověděl si sám Hřib, "protožeš mi to dal citelně najevo. Opravdu jsi mě tehdy vážně zranil! Způsobils' mi úraz, po kterém jsem delší dobu belhal jako stařec. Velmi jsem se na tebe, hochu, zlobil a doufal, že ti to budu jednou moci oplatit!"

Hřib se tvářil čím dál spokojeněji. Dokonce si pomlaskával. Zřejmě si připadal jako užovka, která svým magickým pohledem znehybňuje žábu, určenou k pomalému pozření.

"Teď tedy ten čas nastal," pokračoval Hřib mazlivě. "Boží mlýny mlely tak pomalu, že mě to zarmucovalo. Chvillemi jsem na ně dokonce žehral a obával se, že spravedlnost nebude naplněna. Ale teď stojím před tebou, zločinče litoměřickej, a nic už mi nezabrání, abych se projevil jako anděl pomsty."

"Ale já jsem nic neprovedl," zaskuhral Venca. "Chovám se příkladně a neporušuju kázeňskou řád!"

"Jak to, že ne?" podivil se Hřib. "Patrně ses již dozvěděl, že hrubé zacházení s vězni není dovoleno. Mučení patří temné minulosti. Ale je tady závažný delikt, který zločincům nepromijíme. Pokusí-li se vězeň utéci, musí se podrobit tělesnému

trestu. Ses v loji, Babinskej!"

"Já jsem se o útěk nepokusil," bránil se loupežník, "a vůbec takovou špatnost nemám v úmyslu. Mně se tady docela líbí, jsem nadmíru spokojen! Úplně si tady lebedím!"

"Tvá slova nikoho nezajímají," vysvětlil mu Hřib, "protože seš bezprávná nula. Jestliže oznámím našemu řediteli, žeš mi nabídl úplatek, abych ti přinesl vercajk, kterýs chtěl použít k útěku, není k tomu třeba už nic dodat. Dozorci mluví vždycky pravdu a vězeň musí být po zásluze potrestán. Budeš vyveden na dvůr a pro výstrahu ostatním delikventům položen na dubovou lavici. Pak ti bude vysázeno pětadvacet na holou a exekuci provedu já sám. A to s největším potěšením!"

Aniž bral sebemenší ohled na nesouhlasný, ba přímo vyděšený pohled Babinského, pokračoval: "Viš, chlapče, mně se tady moc křivdí. Vězni mě pomlouvají a vymýšlejí si pro mne nelichotivé přezdívky. Říkají mi hajzl, řezník, prase a všelijak podobně. Přitom jsem pilný, svědomitý člověk. Svou práci neodbývám, a dokonce ji vroucně miluju. Vyžívám se v ní. Nořím se do ní jako fenomenální pěvec do svého partu. Už když jsem jako pomocná pedagogická síla chodíval po školách, počínal jsem si svědomitě. Už tehdy mi ta práce dělala dobře. To přece můžeš sám dosvědčit, Babinskej!" "To jo," souhlasil bez nadšení Venca. "Řezal jste nás důkladně. Spoustě dětí se o vás v noci zdálo a křičely ze spaní!" "Křičely už při výprasku," souhlasil Hřib, "a mnohé i předtím. Pištěly, když jsem je obnažoval a připravoval si je k exekuci. Některé se pokoušely mě obměkčit, ale jejich úpěnlivým prosbám jsem nikdy nepodleh. Byl jsem zcela zahleděn do své práce, která je smyslem i radostí mého života. To bys nevěřil, jak mě povznáší, opájí a naplňuje. Někdo bývá unesen krásami přírody, ztepilostí ušlechtilých zvířat nebo uměleckým dílem. Mne, Babinskej, inspiruje nahá prdel. Musím na ní okamžitě zapracovat. Jako se malíř chápe štětky nebo sochař dláta, já musím popadnout rákosku nebo karabáč. Pak se ocitnu v nádherné extázi. Švihám a švihám, dokud bílá kůže zcela nezmění svou barvu. Teprve prdel posetá jelity mi přinese pocit vítězství a naprosto mě uspokojí!"

Hřib vzrušeně dýchal, zatímco Babinský měl co dělat, aby ze sebe vypravil slovo.

"Vy jste zvíře," zašeptal konečně, "který by měli utratit. Asi začnu litovat, že jsem se k tomu neodhodlal, když jsem vás měl v pazourech!"

Hřib se skřehotavě rozesmál.

"Teď mám, ty nezbedo, v pazourech já tebe," radoval se, "a hned tak tě nepustím. Nejméně jednou za měsíc ti pořádně osladím život. Z toho se nedostaneš, milánku! To, co zažiješ na dvoře věznice, tě náležitě převýchova. A co tě jistě potěší: exekuce jsou veřejné. Manželka pana ředitele i jeho spanilá dceruška je velice milují. Také dozorci přivádějí dámy svého srdce, aby slyšely řvát a prosit o smilování největší zločince této země. Budeš pykat, Babinskej, a já ti pomohu prožít vskutku nevšední zážitky!"

Hřib se znovu rozchechtal a oči mu potměšile svítily. Zato Venca měl náladu podstatně horší! Pohybovala se hluboko pod bodem mrazu.

"Pane Bože," šeptal si, když se chechtající se Hřib vzdálil, "co by ti to udělalo, kdybys dopustil, aby tohle hnusné zvíře klepla pepka? Kdybys mi byl nápomocnej, modlil bych se každéj den z těch dvaceti roků celej růženec!"

43.

V bibli se sice říká "Tlucte a bude vám otevřeno", ale neslibuje se, že to bude okamžitě. Že zatlučete a pán Bůh se přetrhne, aby honemhonem otevřel. Někdy bývá prodlení dost značné.

Ani Babinský neoblomil pána Boha v tu ránu. Nelze ovšem ani říct, že ho neoblomil vůbec. Hřiba opravdu klepla pepka, ale trvalo to plně dva roky. Ani to nebylo k zahoezení, a Venca si konečně oddychl.

Vytrpěl si své, ale přineslo mu to nečekanou popularitu za zdmi Špilberku. Až dosud se o něm hovořilo jako o loupežníkovi a dokonce vrahovi. Nyní se situace změnila.

Bližil se totiž rok 1848 a vlastenecké hnutí se nezadržitelně šířilo. Umělci píšící česky začínali být v kursu a dokonce se stávali miláčky národa.

Proto když se doneslo mezi lid, že ve Špilberku pravidelně a nemilosrdně bijí Babinského, začalo být ledakomu jasné, že to nemůže být jen tak. Určitě ho bijí z politických důvodů. Václav Babinský trpí na Špilberku ne jako zločinec, ale proto, že se projevuje jako příkladný vlastenec. Skládá verše, jimiž oslavuje svůj národ, a proto je špilberskými katany krutě trestán. A o vlastenci za mřížemi se začaly šířit neuvěřitelné fámy. Dokonce se objevovaly básničky, které prý zaručeně sepsal Babinský s řetězy na nohou. Kdekdo si představoval hrdinu a mučedníka, jak v temných sklepeních myslí na svou drahou otčinu. Deptán habsburskými pochopy opěvuje Podřipsko, místo svého zrodu i loupežnického působení. Nyní dli na posvátné hoře alespoň v myšlenkách a tvoří hodnotnou poezii.

Tato nečekaná popularita přinesla Babinskému značné úlevy i při výkonu trestu. Dozorci teď byli mnohem shovívavější. Už proto, že mnozí začali s módním vlastenectvím koketovat.

"Babinskej," oslovil loupežníka bachař Kolíček, "píšete moc hezký básničky: "Holka jednu přinesla domů, když se vrátila z nácivku českých tanců. Sesumíroval jste to opravdu krásně! Kdybyste zase něco takovýho složil, klidně mi to můžete světit. Já jsem taky vlastenec a můj pradědeček padnul na Bílý hoře se šikem Moravanů. Dodnes za něj dáváme sloužit zádušní mši. Naší vlasti teď nastávají nové, radostnější časy, a vy na tom máte taky zásluhu! Kdo by do vás, člověče, řekl, že máte tak vyvinutý básnický střevo!"

Babinského tahle změna pohledu na svou osobu dost překvapila, ale nezaskočila ho. Rozhodně nikomu nic nevymlouval a uznání se nebránil. Být vlastencem a básníkem k tomu není žádná potupa. Za to se člověk nemusí stydět! Tím spíše, že z Venci se stával úhledný starší pán, jemuž vousy i dlouhé vlasy náramně slušely. I když byly obydleny cizopasníky, pomáhaly vytvářet obraz úctyhodného člověka. Také choroby z vlhka Babinskému pomáhaly. Trápil ho kloubový revmatismus a začínající artróza. Následkem toho se ustavičně mračil, což vypadalo hlubokomyslně. Loupežník vypadal jako myslitel, s jehož podobou by veřejnost měla být obeznámena.

Malíř Sameš, zavřený na Špilberku pro odporné sexuální zločiny, který sám sebe nazýval prostějovským markýzem de

Sade, si Babinského ušlechtilého zjevu všiml jako první na odpolední procházce vězňů. Zeptal se ho, jestli si ho smí nakreslit, a Venca mu odpověděl velice nevlídně a neurvale. Sameš si přesto jeho podobu vryl do paměti a přenesl ji na stěnu své cely. Dostal za to jednodenní hladovku a několik kopanců. Potom však dozorci zatoužili mít slavného vězně na obrázku a umožnili Samešovi výtvarně tvořit. Perverzní malíř toho využil a kreslil jeden obrázek za druhým. Dělal také malé sošky a pro pana ředitele věznice vyřezal jednu z lipového dřeva. Jeho zajímavá kariéra skončila propuštěním na svobodu. Kdyby pokračoval ve výtvarném zpodobňování Babinského, mohl si docela obstojně žít. Místo toho podlehl ohavným sklonům a ubodal dceru své bytné. Tentokrát už neputoval zpátky do vězení, ale byl popraven ve Znojmě. Tím pádem pomínil i jeho umělecký věhlas a dnes zná jméno Sameš pouze několik odborníků.

Zájem o Babinského kulminoval v revolučním roce 1848, kdy byly některé z jeho údajných básniček přednášeny na vlasteneckých besídkách. Na Růžovém paloučku u Litomyšle si dokonce dívky v národních krojích hrály na Babinského a lepily si na bradíčky plnovous.

Pak ale došlo k porážce revoluce a vše se vracelo do starých vyjetých kolejí. Ministrem vnitra se stal proslulý Bach, který potlačoval vše, co začalo bujet před rokem 1848. Karel Havlíček Borovský byl odvezen do Brixenu a zapomnělo se i na vlastence Babinského. Loupežník i nadále úpěl na Špilberku, i když nyní jako starý mazák a prominentní vězeň. Jednou prohlásil, že je synem zahradníka z Pokratic, který pracoval u ctihodné rodiny Bienerů v Litoměřicích. Zaučoval i svého potomka, jenž měl k zahradničení kladný vztah až do doby, kdy ho zaujalo svobodné povolání loupežnické. Ale i jako lapka na volné noze si potrpěl na kytičky, a kdyby to bylo možné, rád by je pěstoval i nyní. Proč má pykat v temné kobce bez jakéhokoliv užitku?

Ředitel věznice měl pro takové vášně pochopení.

"Povoluji vám," pravil, "pohybovat se v cele bez řetězů a pěstovat tam rozličnou květenu. Dozorci vám budou nápomocni!"

Václav měl tudíž o zábavu postaráno, ale pěstovat ušlechtilé rostliny v temné vlhké kobce není snadné. Nakonec se mu ale podařilo vyšlechtit překrásné blatouchy a několik druhů rákosí. Dozorci mu pomohl oživit místnost tím, že do ní nanosil obojživelníky, zejména čolky a žáby. Babinskému bylo také povoleno nosit zbraň. Směl si udělat prak a s jeho pomocí hubit obtížné krysy. Těch byl na Špilberku vždycky nadbytek a vězni je neměli rádi. Zejména notoričtí pijáci, kteří každou myš považovali za delirium tremens. Venca je likvidoval s velkým zaujetím a vykládal pak dozorcům, že hlodavci, zejména pak hryzci vodní, bývají pohromou zahradníků.

44.

Václav Babinský si zvykal, ale očividně ztrácel formu. Podzemí Špilberku mu nevyhovovalo. Ostatně málokterý vězeň si tu liboval. Z cel se ozývalo kašláni, smrkání, kýchání a rozličné formy chraptění. Bylo to semeniště různých nemocí a řada vězňů neměla naději, že ještě někdy budou žít normálním životem.

Lékaři z brněnských nemocnic o ně občas projeví zájem a chtěli se na nich vědecky vyžívat, ale ředitel věznice byl proti tomu.

"Jde o osoby zločinné, zpustlé a společnosti škodlivé," vysvětloval, "takže jejich pomalé umírání není zářnou tragédií. Kdyby se uzdravili a znovu ochutnali svobodu, zase by kradli a loupili. Jen ať si chrchlají ve svých celách!"

Nemoci horních cest dýchacích ale nebyly jedinou formou utrpení. Všichni vězni měli revma, artrózu a loupání v celém těle. Mnohé to soužilo tak, že kromě kašláni hlasitě úpěli, sténali, hýkali, a buď usilovně kleli, nebo se modlili. Proto se také dožadovali na dozorcích alespoň léčiv a zdravotních čajů.

"To máte těžký," říkali jim dozorci, "erár šetří, kde může. Doba je zlá a vy jste ti poslední, kterejm by se mělo přilepšovat. Ale co kdybysme řekli Babinskému? Ten by mohl nějaký lektvary nebo sirupy proti kašli vypěstovat! Třeba je léčivé i to jeho rákosí."

Tento návrh se všem zamlouval a Babinský s ním byl seznámen. Nebyl zásadně proti.

"Dobrá," přikývl, "stanu se léčitелеm. Mám pro to odbornou kvalifikaci. Ale co za to? Z pouhý křesťanský lásky to dělat nebudu!"

To všichni uznávali a nakonec se nad tím musel zamyslet i ředitel věznice. Nastalo veliké dohadování, které skončilo kompromisem pro Vencu přijatelným. Byl mu slíben tabák a tuplák piva denně. V neděli pak ještě žejdlík kořalky a kus bábovky.

"Budeš se tady mít jako velkej pán," říkali dozorci, "ale musíš za to taky něco odevzdat. Nebudeme tě rozmazlovat pro nic za nic!"

O to ani Babinský nestál. Jednak byl od přírody člověkem čínorodým a za druhé mu ležení ve vlhkém prostředí nedělalo dobře. Jakmile se natáhl na mokrou postel, už cítil, jak do něj nemoci lezou horem dolem. Proto se do nového úkolu pustil s velikou vervou a snahou něco pořádného vymyslet. Stal se nejen pěstitelem, ale také lékárníkem. Někaké zkušenosti měl. I mezi loupežníky se vyskytovaly rozličné choroby, které bylo třeba léčit. Tehdy pomáhaly baby kořenářky a Venca od nich mnohé pochytil. Hlavním problémem nebyly samozřejmě choroby krční, ale zejména žaludeční, vyskytující se většinou po nezřízených pitkách. Teď bylo třeba si na všechno vzpomenout a dát to dohromady.

Babinský nebyl sám. Pomáhal mu zejména dozorce Krabec, který měl strýce apatykáře. Ten byl ale podezírán z úmyslného otrávení dědičky a jen tak tak, že ušel spravedlnosti. O prosperující apatyku ale přišel.

"Kdyby strejda nebyl hrabivej," mračil se Krabec, "mohl jsem teď míchat léky v jeho apatyce. Tam je lepší a zdravější povětrí! Tady už taky začínám kašlat jako hyena!"

Přesto spolupráce s Babinským klapala a mezi léčivý se ujalo zejména několik druhů účinných rákosových čajů.

Zabíraly nejen na choroby krční, ale i na bolesti v kříži či loupání v kolenou. Někteří vězni byli přesto nespokojení a dožadovali se žaludečních likérů nebo podobných specialit. Jiní si zase stěžovali, že Babinského čaje zvyšují jejich potenci, což je vzhledem k absenci žen, jakož i jiných okolností, těžko přijatelné.

Babinský to bral jako nevědek a nezaslouženou kritiku.

"Nebýt toho piva," hučel, "tak si pěstuju blatouchy na okrasu vlastní cely. Veškerá charita by mi mohla bejt ukradená!"

Nicméně pracoval vytrvale dál a předčil mnohého apatykáře na svobodě.

"Víš co je novýho?" přinesl novinku Krabec. "Špilberk má bejt zrušen! Nejvyšší místa dospěla k názoru, že tyto prostory nevyhovují požadavkům na moderní věznice. I ten největší gauner má přej právo na trochu slunce!"

Babinský té zprávě příliš nevěřil, ale ukázalo se, že je pravdivá. Monarchie se cílevědomě modernizovala. Jenomže co se vleče, neutěče. Jednalo se, vyjednávalo a Babinský dál vyráběl svá hodnotná léčiva. Zlé jazyky tvrdily, že někteří choulostí vězni zemřeli právě po jejich požití. Ale tomu se nedalo věřit. Venca už vyráběl z vodních rostlin nejen léky, ale i lepidla a rohože, které Krabec tajně vynášel a prodával je na brněnském trhu.

"Babinskej," mnul si ruce, "až nám ten Špilberk zrušej, tak si spolu otevřeme firmu!"

45.

Už se zdálo, že Špilberk je věčný. Babinský kroutil patnáctý rok, byl prolezlý všemi možnými chorobami a nedovedl si představit, že by se něco mohlo změnit. Ale pak se to stalo. Čas trhnul oponou o něco později než v jiných oblastech života, leč došlo i na vězeňství. Vězňové byli stěhováni do modernějších zařízení a na pokratického Vencu čekaly Kartouzy u Jičina.

Byl to vlastně veliký statek, obklopený zdí. Věznici hlídalo na čtyři sta vojáků a uvnitř se o převýchovu a společenskou úroveň vězňů staraly jeptišky. Zločinci pracovali na polích a zahradách, i když většinou neradi, ne-li přímo s odporem. Babinský patřil k výjimkám. Zahradničení ho bavilo a nedělal ani ty nejmenší potíže. Zpočátku se sice ploužil a hekal, ale brzy vystavil své tělo slunečním paprskům, které na něj měly blahodárný vliv.

Venca samozřejmě nepřišel do Kartouz jako neznámý mukul. Právě naopak. Všichni o něm věděli. Znali ho z kramářských písní i z různých povídaček. O Babinském si tehdy vykládaly i báby při drání peří. Vojáci byli ve střehu. Předpokládali, že slavný loupežník bude dělat potíže, začne se bouřit nebo se rovnou pokusí o útěk.

Velitel stráže kapitán Rumštuk ho varoval přímo: "Máme ostře nabitě kvěry a nebudem váhat je použít! Máš-li zaječí úmysly, rozstřílíme tě jako řešeto!"

Jenže tyhle řečičky byly Babinskému k smíchu. Už dávno nebyl atlet a rváč, který děsil své okolí. Byl rád, že nemusel lézt po čtyřech. Chodil shrbený, stále pokašlával a často skuhral bolestí.

Ale práce s květinami mu přinášela radost. Zejména růže miloval, šlechtil je a křížil v touze vypěstovat druhy, jaké tady ještě nebyly. Hubil systematicky mšice a jeho hrud' se dmula pýchou, když jeptišky vybraly právě jeho květiny na zdobení oltáře v kostele. Což se stávalo velice často.

Babinský se vůbec projevoval jako příkladně zbožný muž. V kostele se cítil dobře a chodil tam, jak jen mohl. Ctihodné sestry z něj měly radost a dávaly ho ostatním vězňům za příklad.

V tom byl nemalý problém. Někteří zločinci byli bezbožníci, hrubiáni a nespoutaní živlové. Babinský se tvářil pohoršeně, když některý z neznabohů klel nebo mluvil nepěkně o panence Marii. Jednomu takovému výtečníkovi vyrazil poslední zub a jiného se pokusil utopit v senkrovně.

Nakonec se zločinci raději přizpůsobili Babinskému. Když viděli, že je připraven šířit víru ohněm i mečem, raději se křížovali a začali chodit na mše. I v kostele se stal Venca kápem a napomínal ty, kteří vyrušovali nebo falešně zpívali. Sám měl znělý, i když pod vlivem pobytu v podzemí chraplavý baryton, a ten při mši uplatňoval. Všechny písničky znal nazpaměť, takže nepotřeboval ani zpěvník.

Venca se hrnul také do ministrování, ale když viděl, že po něm pan farář stále nedůvěřivě pokukuje, smrtelně se urazil.

"Jsem loupežník," pravil, "vyhlášený zloduch a darmošlap, ale svatokrádežníkem jsem nebyl, nejsem a nebudu. Jestliže mi důstojný pán nevěří, vrátím se do stáda pokorných oveček bez zvláštního úkolu."

Tak se také stalo a Babinský sloužil pánu Bohu jenom svým zpěvem.

Zato vzrůstaly jeho zahradnické úspěchy. Vypěstoval pět zcela nových druhů růží, které vzbuzovaly údiv i u odborníků. Sám profesor Oktábec se na ně přijel podívat a dlouho kroutil hlavou. Jen ho mrzelo, že tvůrcem takové krásy je právě Babinský, o kterém se zpívaly odhrůvačky, ale nehodilo se zmínit o něm v odborné literatuře.

"Pěstitel růží je cosi jako básník, tvrdil profesor, "a má to být člověk bezúhonný, který se vyznačuje čistotou duše a hloubkou svých citů. Kape-li z jeho rukou krev bližních, je to na pováženou! Nedovedu to pochopit!"

To pravil vědec, který sám proslul značnou prehlivostí. Svého asistenta kdysi vážně zranil motýčkou a v zahradách dokázal přímo běsnit. Babinského se přesto štítíl a jeho růže nedoporučil k vystavení ve Vídni, kde sám hodlal zvítězit.

Venca si však vystačil s četnými pochvalami od jeptišek. Ty měly obrovskou radost z polepšeného hříšníka a umožňovaly mu doklepat zbytek trestu bez dramatických konfliktů. Proti Špilberku byly Kartouzy učiněným rájem, i když to všichni zločinci tak necítili. Někteří silně vadilo, že na každém kroku potkávají jeptišky, což prý znamená smůlu. Požadovali, aby ctihodné sestry byly nahrazeny komíníky, ale tento návrh neměl naději na úspěch. Babinský byl naopak spokojen a přítomnost jeptišek ho uklidňovala.

46.

Václav Babinský začal žít klidným, spokojeným životem, ale ten mu nebyl trvale souzen. Byl příliš známým a slavným člověkem, než aby se jiní přestali o něj zajímat. Sledoval ho kdekdo. Vojáci, spoluvězni a především jičínská veřejnost. Ta se ustavičně zajímala o to, co hrdina kramářských písní a nebezpečný lump v lapáku dělá. Rozhodně nechtěla slyšet řečičky o jeho vzorném chování. Takový hrdlořez se přece jen tak ne polepší! Jistě něco chystá a brzy vypukne největší skandál, jaký kdy Jičín zažil!

Tak se stalo, že zchátralý nemocný Venca vyrostl v očích široké veřejnosti ve svůdníka a dobyvatele ženských srdcí. Odesly to samozřejmě jeptišky, již proto, že jiné příhodné objekty nebyly po ruce. Navíc některé ze ctihodných sester by skutečně stály za hřích. I matka představená byla obstojná štramanda.

Celý Jičín měl vzápětí o čem povídat. Babinský svedl matku představenou a určitě má techtle mechtle i s dalšími jeptíškami! Ve věznici se odehrávají příšerné orgie a zúčastňují se jich i další zločinci! Musí ovšem projít výběrovým řízením, které organizuje sám Babinský se svou hlavní milenkou. Dějí se tam neuvěřitelné věci! Marně pan farář Tomandl běhal po Jičíně a obhajoval bezúhonnost svých oveček. Ačkoliv to byl úctyhodný starý muž s šedivými skráněmi, nikoho nepřesvědčil. Lidé věřili tomu, čemu věřit chtěli. Říkali si, že každý švec chválí své zboží a panu faráři nezbyvá nic jiného než v zájmu církve zamlčovat pravdu. Přece není možné, aby Babinský netropil alotria a choval se jako ukázněný vězeň! Když ho přeložili z Brna do Jičína, všichni očekávali, co strašného tady provede. Mnozí se báli o své životy a prosili vojáky, aby při ostraze vězňice nic nezanedbali.

Babinský veškerá očekávání zklamal a teď, když konečně vybuchl naplno jeho temperament, mají někteří lidé zájem to tutlat!

"Není holt svoboda slova," pokyvovali občané hlavami, "a my se nic nedozvíme! Pořád nás jenom obelhávají, chlácholí a kašulírují. To se obávají, že si z vilného loupežníka vezmeme špatný příklad? Že se zvrhneme a stanou se z nás nestydové a zhýralci? Takovou nedůvěru si nezasloužíme! Jičín je slušné město, které si potrpí na křesťanskou morálku. Jenže se kvůli tomu nesmí potlačovat pravda! Děje-li se kdekoliv nepravost, má se na ní veřejně poukazovat! Padni, komu padni!"

Problém byl ale v tom, že ctihodné sestry ani matka představená neměly o vážnosti situace a síle veřejného mínění ani potuchy. Hýčkaly Babinského, poskytovaly mu všemožné výhody a dávaly ho za vzor ostatním vězňům.

"Kdyby každý z vás pracoval jako bratr Babinský," říkala abatyše, "nebylo by pro vás vězení peklem, ale rájem. Všude v každém i zdánlivě nepřívětivém prostředí lze získat pocit naplnění! Láska k práci nám otevírá cestu k blaženým výšinám. Nemusíte všichni pěstovat růže, zdobit v kostele oltář ani vzdávat Hospodinu chválu libým zpěvem. Každý jsme jiný a musíme si hledat vlastní způsob splnění s Bohem. Kdo se fláká, kleje nebo vyvolává šarvátky, nemá naději dojít ke kýženému cíli. Pochopte to, jako to pochopil bratr Babinský! Vezměte si z něj příklad a brzy zažijete pocit nebeské blaženosti! My vám rády pomůžeme. Poradíme vám ve všech vašich problémech a ulehčíme vám neradostný život provinilců. Své bývalé viny odhodte za hlavu a s důvěrou se svěřte do naší péče! Jedině tak dojdete spasení!"

Jenomže mnozí vězni po spasení nepravili. Bahnili si ve svých špatnostech a napravit se nehodlali. Babinský jim neimponoval a někteří ho dokonce považovali za blbce. Nad Vencovými zahradnickými úspěchy se opovrživě pošklebovali a aby mu trochu uškodili, šířili o něm nestydaté pomluvy. Zejména autor pornografických malůvek Birtanel vynikal v jejich vymýšlení. Někteří mravně narušení vojáci je pak šířili po Jičíně a okolí. O Babinském a abatyši se vyprávěly zkazky až v Sobotce, Libáni nebo Kopidlně. A ni tady se nezastavily. Byla to skutečná lahůdka pro všechny milovníky drbů a nepřátele kléru. Z matky představené se stávala běsnící ženština, které nestačili normální muži, takže musela uchvátit slavného loupežníka.

Fáma se rozšířila natolik, že ji nemohly bez povšimnutí ponechat ani vysoké kruhy. Kartouzy navštívil sám arcibiskup a i když neshledal žádné pochybení, rozhodl se pro neobyčejně zajímavé a originální řešení.

"Není vhodné," usoudil, "aby ctihodné sestry konaly svou bohuľibou práci v mužských věznicích. I když všechny jeptišky je možno pochválit nelze i nadále na nich vyžadovat tento druh služby. Budu uvažovat o brzké změně, která prospěje dobré věci. Prozatím mějte mé pozhennání!"

Což měl být konec velkého skandálu.

47.

Nějakou dobu se nic nedělo. Pomluvy samozřejmě neustaly, ale na druhou stranu alespoň zevšedněly. Tím spíše, že pracovitý vězeň Babinský chátral a vypadal stále nemocněji. Přestal okřikovat a kárat své spoluvězně, protože by je už patrně nepřemohl. Však mu také bylo šedesát let a do ztepilého pyšného loupežníka měl hodně daleko. Proto soudnější lidé, kteří ho tu a tam zahlédli, pochybovali o jeho milostných avantýrách. Vitalita a sexuální touha z něj rozhodně nečisely.

Ale tam, kde nebyla příležitost spatřit Babinského osobně, legenda o démonickém nenasytovi trvala a bujela. Čím dále od Jičína, tím pepnější historky se vyprávěly. Vznikaly nové kramářské písně, šířily se pornografické obrázky a začínaly se psát první Babinského životopisy. Byly neobyčejně divoké a psané bez ohledu na pravdivost. Autoři čerpali z života známých loupežníků Rinalda Rinaldiniho, Jacka Sheparda, Caleha Williamse, Cartouche, Hieswla a jiných. Venca musel strpět, aby mu byly připsány ty nejkrvavější historky z dějin evropského loupežnictví. Prozatím o nich neměl ani tušení. Šlechtil růže, hrabal se v zemi a založil ovocný sad, na který byl plným právem pyšný. Nazýval ho Babinského lesem, ale toto jméno později dostal jiný les u Jičína.

Avšak loupežníka čekal veliký šok. Arcibiskup se rozhodl jednat a po dohodě se státní mocí odvolal jeptišky z Kartouz. Měly se přesunout do kláštera v Řepích a pečovat zde o bezprizornou mládež, která bez křesťanské výchovy pustla a stávala se hrozbou pro celou společnost.

Jeptišky neměly na vybranou. Vázány poslušností k nadřízeným začaly balit kufrы. Vězni z toho rozhodně radost neměli. Věděli, že ctihodné sestry budou nahrazeny nějakými pohůnkы a negramotnými dozorci, kteří jim začnou znepřijemňovat život.

Babinský byl doslova zdrcen. Na změny už nebyl vnitřně připraven a předpokládal, že to v Kartouzích doklepe za laskavého dohledu jeptíšek. Teď se vše začalo hroutit a nebylo lze čekat, že se poměry obrátí k lepšímu. Přesto Venca prodloužil dobu modlení a nosil k oltáři plné náruče květin. Většinu jich ovšem rozkradli vojáci a odnášeli je do Jičína svým milým služtičkám nebo švadlenkám. Bývali za to sladce odměněni, ale ani je nenapadlo Babinskému poděkovat. V Kartouzích se čekalo na bod zlomu, ale ten naštěstí nepřicházel. Rakousko-Uhersko bylo byrokratický stát a nic v něm nešlo hladce. Všechno se vlekló a zadržávalo. Říkalo se, že v Řepích vypukl požár a potom se tam zase oběsil správce, takže celý objekt musel být znovu vysvěcen. Jenže arcibiskup dostal žlučnickový záchvat a nějaký nalezinec v Řepích mu mohl být ukradený. Dokonce se prý v tomto smyslu vyjádřil.

"No vidíš, bratře Babinský," usmívala se pomlouvaná abatyše. "Vůle Boží rozhodla jinak. Už jsme měly být dávno v Řepích a zatím jsme stále tady. Naše pokora a poslušnost nebyly prozatím využity. Kdoví, jestli vůbec k tomu osudnému přesunu dojde!"

Došlo, ale se značným zpožděním. Stalo se tak až v roce 1861, kdy i Babinský věděl, že se jeho dvacetiletý trest chýlí ke konci. Ocitne se na svobodě, ale co tam bude dělat? Jak se svobodou naloží? Jeho fyzický fond je již chatrný a k loupežnictví nevhodný. V této kondici aby Venca nepřemohl ani chocholouše! Jako zločinec nenajde uplatnění, i kdyby se rozkrájel! A co má dělat na samém prahu stáří? Kam se má vrátit. Vždyť už na začal sedmý křížek a Špilberk se na něm důkladně podepsal. Bezradný Babinský se obrátil na jeptišky. Vyličil jim své svízele a zdůraznil svou hlubokou víru v Boha. Chtěl by pracovat někde, kde by neměl možnost zpustnout. Nejraději pod dohledem ctihodných sester, s nimiž má ty nejlepší zkušenosti.

Jeho prosby nezůstaly bez ohlasu. Vždyť i v Řepích byly rozlehlé zahrady, kde mohl bývalý vězeň pěstovat růže.

"Použijeme tě jako zahradníka," slíbila Vencovi matka představená, "ale jen za byt a stravu. Platit tě nebudeme, jelikož náš rozpočet je velice skromný."

Babinský se nerozmýšlel a souhlasil. Zvláště když mu sestry slíbily, že mu vystrojí řádný pohřeb a nebudou při něm zdůrazňovat jeho minulost. Budou s ním zacházet jako s řádným, poctivým občanem.

Ale ještě došlo k jedné důležité změně. Venca rázně skoncoval s profláknutým jménem Babinský. Zažádal úřady o změnu a bylo mu vyhověno. Do Řep se stěhoval už jako Adam Müller. Kdo ví, proč se mu to jméno tolik líbilo.

Domníval se, že jeho přičiněním zmizí z povrchu zemského, ale tak jednoduché to nebylo. Z povědomí našeho lidu by spíše zmizel Jan Žižka než Venca Babinský!

48.

Zahradník Adam Müller se nestačil divit. Řepský nalezinec byl proti Kartouzům učiněnou oázou klidu. Po nebezpečných zločincích zde nebylo ani stopy. Nalezenci sice obstojně řvali, ale nikoliv po celý den a jen v omezeném počtu. Většinu si jich už v ranních hodinách rozebrali sedláci, kteří chtěli ušetřit za čeledíny. Za kus suchého chleba nebo talíř polévky děl sirotek na polích až do večera. Za nevlídného počasí ovšem sedláci ráno nepřišli a jeptišky dostaly prostor pro svou výchovu.

Tyhle dny neměl rád ani Adam Müller. Nalezenci mu šlapali po záhonech, lámali keře a kradli kedlubny, ředkvičky nebo lusky. Ani ovoce, byť i nezralé, před nimi neobstálo. Jednou se zahradník neudržel a máváje rýčem křičel: "Co z vás bude, chásko zlodějská, nečesaná a nemytá? Vyrostou z vás zločinci a skončíte v kriminále! Ale já vám ta vaše alotria zatrhnu. Jako že se jmenuju Václav Babinský, tak vám přerazím nohy tímhle rejčem!"

Sotva to dořekl, už věděl, že udělal chybu. Prozradil své skutečné jméno a nalezenci si to nenechali pro sebe. Za pár dní věděl kdekdo, že známý loupežník je zahradníkem u jeptišek. Dost je překvapilo, že nebezpečný lotr dosud běhá po světě, ačkoli ve známé písni se zpívá, že mu hlavu usekli až po samou fusekli.

Babinský byl zpočátku zdrcen, ale matka představená ho utěšovala. "Nic si z toho nedělejte, Babinskej. Tisíce zpustlíků se polepšilo a i mnozí světci měli zpočátku problémy vést řádný život. Vy jste vzorný zahradník, řádný křesťan, takže je jedno, jestli se jmenujete Müller, nebo Babinský."

Ale Vencovi se to tak nejevilo. Jméno Babinský už bylo opředeno stovkami hrůzostrašných a krvavých příhod, při nichž se ježily vlasy na hlavě. Vycházely sešitové romány pro otrlé čtenáře, ve kterých byl pokratický rodák prezentován jako největší arcilotr tohoto století. Překonal ostatní loupežníky svou krutostí, bezcitností a hrabivostí.

Kdyby jen polovina historek byla pravdivá, musel by Venca spáchat dvě až tři brutální vraždy týdně. Babinský nebyl žádná cimprlina a pomluvy ho příliš nevzrušovaly. Tím spíš, že se až dosud neznal ke svému otcovskému jménu. Jenže teď se všechno změnilo. Inkognito přestalo fungovat a široké okolí hořelo zvědavostí, jak vypadá nebezpečný hrdlořez zblízka.

S tím už se nedalo nic dělat. Lidé nakukovali do klášterních zahrad přes plot a hodnotili jeho současnou formu. Ne vždycky byli okouzleni, nebo dokonce vyděšeni.

"Bejvávalo, bejvávalo!" šklebil se místní silák Bezpalec. "Vypadá jako vejměnkář nebo flašinetář. Tomu kdybych jednu ubalil, tak stráví zbytek života v kotrmelcích!"

"Jen se neholedbej, Franto!" krotil ho kočí Maruška. "Takovej vrahoun sice zestárne, ale různý grify mu zůstanou. Ty máš v krvi! Můj táta sice sotva stojí na nohou, ale máš ho vidět, když stahuje kůzlata! Kam se na něj hrabu!"

"To je svatá pravda!" přidal se k němu bednář Adamus. "Fortel je fortel! Jsou věci, který se nezapomínají! Můj děda měl po mrtvici, nemohl hnout ani malíčkem, ale ve spánku tloukl bedny a sudy pořádkem! Člověk, kterej zamordoval takový kvanta nevinnejch lidskejch bytostí, bude nebezpečnej i na smrtelný posteli! A po smrti bude možná na krchově strašit!"

"No dobrá," zavrčel Bezpalec. "Já s ním žádný spory vyhledávat nebudu. Ale kdyby přišlo na věc..."

Takových besed bylo bezpočet a přítomnost loupežníka v blízkém okolí je stále rozněcovala. O Babinského popularitu se starali i nalezenci, kteří své dočasné poručníky informovali o zahradnickových vrtoších.

"Sám vyvraždil polovinu národa," žalovali, "a nás by zaškrtil kvůli dřevnatý kedlubně! A jeptindy mu ještě nadržují!"

To byla pravda. Ctihodné sestry nedaly na Babinského dopustit a jeho usilovné, odborné práce si velice vážily.

Až do okamžiku, kdy začal zapomínat, že jednou z největších ctností je střídmost. Zcela nečekaně totiž zašel za matkou představenou.

"Ctihodná matko," zaskuhral stařeckým hlasem, "nedá se nic dělat, ale probouzejí se ve mně touhy, který nedovedu zvládnout. Snažím se, ale nejde to!"

"Ale copak, milý synu?" podívala se abatyše.

"Snad tvé hříšné tělo, prolezlé revmatismem, nezatoužilo po necudných dotecích? Vrací se tvá vyčpělá mužnost alespoň v myšlenkách? Vzpomínáš na chvíle, kdy vilnost a divoká vášeň byly tvým denním chlebem i vítaným

potěšením?"

"Ale kdepak, ctihodná matko," mávl rukou Babinský.

"O špásování s ženským mi vůbec nejde. My hříšný tělo prahne po něčem jiném! Ozvalo se my vysmolené hrdlo, který touží po tupláku piva! Ženský mi můžou být ukradení, ale pivo slyším šplouchat ve dne v noci! Hlavně v noci, když nemůžu usnout a vedle sebe mám akorát trochu lipového čaje. Z toho bych se poblil, matko představená! A je to den ze dne horší! Tak jsem si řekl, že bychom mohli trochu upravit tu naši smlouvu. Pracuju u vás jako otrok a mám za to akorát trochu nemastný šlichty, kterou nechce žrát ani podvraták Azor."

"Ne samým chlebem živ je člověk," upozornila ho abatyše, "a my se tady rozhodně nepřejídáme. Střídmost a skromnost jsou legitimací, kterou se prokážeme, až staneme před nebeskou bránou. Budeme vpuštěni, zatímco nad otylými žrouty a bachratými tlust'ochy svatý Petr toliko zapláče. Buď rád, milý bratře, že dostaneš šanci! Jsi hubený jako lunt, ale sluší ti to. Máš pohlednou, vypracovanou figuru. Nás z ničeho neviň! Slíbily jsme ti stravu a nocleh, čehož se ti v plné míře dostává!"

"Jsem těžce pracující člověk," hartusil Venca "a taky přejetej rozličnejma chorobama. Doktor by nade mnou hořce zaplakal! Snad by i bulil krvavý slzy! Těžkej marod, kterej žere pomeje a chrní v zahradnický boudě, kde jsou stropem vidět hvězdy! Ale to všechno jsem ochotnej strpět pro větší slávu Boží. Jen bych vás, matko, prosil o trochu piva! Aspoň tuplák denně! To by ze mne udělalo spokojenýho člověka smířenýho se svým osudem. Tak co? Hodíme to do ty smlouvy?"

Abatyše se zamyslela.

"Synu," pravila potom. "Viš vůbec, co po nás požaduješ? Máme ošidit Boha, abychom ukojily tvé vysmolené hrdlo? Potřebuješ-li peníze, vyžebrej si je! I žebraví mniši takto postupovali, a dokonce měli svůj vlastní řád!"

Babinský se z této odpovědi málem zhroutil.

"Já - slavnej loupežník," vyrazil ze sebe, "bych měl žebrat před putykou? Vždyť se o mně pišou knihy a zpívají krásný lidový písně! Já jsem vstoupil do dějin! To je, jako kdyby žebral svatej Václav, vévoda český země! Je mi líto, ctihodná matko, ale takovou hanbu bych svý rodný zemi udělat nemohl! Jako že se jmenuju Václav Babinský."

49.

K žebrat se Václav Babinský neodhodlal, ale zato se stal vyhledávaným lidovým vypravěčem. Jak k tomu došlo, již víme. Posluchačů neubývalo a nebyli mezi nimi jen strejci z okolí. Přicházeli také ti, kteří na pohnutém loupežnickově životě hodlali něco vydělat. Jako první Babinského životopisec se objevil Jindřich Albert Novohradský, vydavatel z Kamy. Za pouhých deset krejcarů lze koupit pozoruhodné dílo Babinský žije! Byla to snůška naivních hororů, při jejichž čtení se Venca chystal za hlavu. Pak ho ale napadlo, že by si zasloužil honorář. Přece není možné, aby se nějaký pisálek obohacoval na jeho účet! Načež si loupežník v. v. nechal zavolat kočár a rozjel se na Kampu.

Nakladatelství bylo skromné a pan autor se nechal zapřít. To ale na Babinského neplatilo.

"Už jsem zapálil pět paláců, dva zámky a bezpočet obytných stavení," zahřimal. "Jsem nejen mordýř, ale také zasloužilý palič. Nevidím důvod, proč by tahle peleš lotrovská neměla lehnout popelem! Žádněj hasič neuhasí, co Babinský zapálil! V tomhle směru jsem vyhlášený kabrák!"

Po tomto důrazném projevu se Jindřich Albert Novohradský nečekaně objevil.

"Vítám vás, pane Babinský," švitořil. "Tak vzácnou návštěvu jsme v našem malém a chudíčkém nakladatelství ještě neměli! Kdo by za námi také chodil, že ano? Od nás nechytne ani sirka, jsme chudí jako kostelní myši. Ba ještě chudší! Ocitli jsme se přímo na mizině a opouštějí nás i ti nejněvčetnější přátelé. Proto jsem šťasten, že jste nás přišel navštívit právě vy, největší loupežník tohoto osvětleného století! Patrně jste nám přišel poděkovat za vkusnou popularizaci vaší vzácné osoby. Dělalí jsme to s velikou láskou a mimořádnými obětmi. Já jsem dílo sepsal bez nároku na honorář a tiskárna B. E. F. Mohrmanna, vdovy a synů mi je vydala na dluh. Musím do roka splatit i nekřesťanské úroky. Tak už to v naší branži chodí! Jsme malý podnik v malých poměrech. Přesto jsme rádi, že jsme mohli pomoci naší národní kultuře a vydat dílo, které jsme rozeslali také našim předním osobnostem. Všichni byli potěšeni, ne-li dojatí. Také prý dojde k tomu, že se jeden kulturní a vzdělávací spolek na Malé Straně bude jmenovat Babinský."

"No jo," přerušil ho konečně emeritní loupežník, "ale co z toho budu mít já? Kdekdo si mastí kapsy a já bídně živořím!"

"Nepřehánějte, Mistře!" usmíval se nakladatel.

"Je o vás přece postaráno. Lid vás miluje a také vás ustavičně hostí! Kéž by se tak dobře vedlo i nám, vašim sluhům a kulturním otrokům! Ale s prázdnou byste od nás odejít neměl. Zde jest vzácný škrobený límeček, který mi věnoval básník Boleslav Jablonský. K němu vám přidám ještě něco vzácnějšího: černou hedvábnou kravatu, kterou měl otec národa František Palacký v den pohřbu Karla Havlíčka Borovského. Vy jste ten pravý člověk, který má svaté právo tyto kulturní skvosty nosit!"

"A co prachy?" zeptal se Babinský. "Prachy nedostanu? To se mi nelíbí!"

"Komu by se to líbilo, Mistře?" souhlasil nakladatel, "ale kde nic není, ani čert nebere. Prozatím jsme s knihou ještě ve ztrátě, a musíme věřit, že prodejnost se zvýší. Konkurence je značná. Takový Rinaldo Rinaldini jde stále na dračku. Vy byste měl vymáhat honorář spíše na písničkáři Haisovi, který o vás sepsal hrůzostrašnou píseň, kterou zpívá již pátým rokem. Samozřejmě ji vydal i tiskem. Mějte se krásně, pane Babinský, a zůstaňte nám příznivě nakloněni. Vydáme-li dílo Babinský žije! v dalším rozšířeném vydání, určitě se s vámi vyrovnáme i finančně!"

Rozhovor skončil a Babinský vypadal neuspokojen. Nakladatelství nezapálil, a nemohl se zbavit pocitu, že byl obelstěn. Škrobený límeček a hedvábná kravata byly nedostatečnou odměnou za tak pohnutý život.

Nicméně dary nezahodil ani nezničil. Naopak je začal nosit a často zdůrazňoval jejich původ. Zejména s kravatou od Palackého se chlubil téměř s dojetím. Snad si v té chvíli i myslel, že ho velkorysý nakladatel přeplatil.

Příšerná knížka Babinský žije! vyšla ještě čtyřikrát. Loupežník na to již nereagoval a o podpálení nakladatelství neuvažoval. Kampa už pro něj byla příliš daleko.

50.

Václav Babinský se povážlivě změnil. Dary nakladatele z Kamy zvýšily jeho zájem o zevnějšek. To, že má součásti oděvu slavných obrozenců, v něm pozvedly poněkud ušlápnuté sebevědomí. Venca z toho okamžitě vyvodil žádoucí důsledky.

Ne že by se začal šnořit, nebo dokonce nakrucovat před zrcadlem. Zamítl jen představu, že emeritní loupežník může vypadat jako zchátralé individuum, které vylezlo z kanálu. Babinský se začal mýt, dokonale se odvíšil a na cesty z klášterního útulku se pečlivě převlékal. Zahradnický oděv odložil a oblékl se do šatů po precíkáři Šimonovi, který zesnul po zakopnutí o schod. Oblek byl jako nový a precíkář ho nosil jen při velkých církevních svátcích. Vencovi neobyčejně slušel, zvláště když si u vetešníka koupil zánovní košili, na které se báječně vyjímal Palackého kravata. Připomínala temného motýla, který slétl na rozvité květ. Také Jablonského límec dělal obrovskou parádu. Když si Babinský sehnal ještě tuhý černý klobouk a jen nepatrně vyšmajdaná perka, působil na své okolí téměř blahobytně. Jako bývalý živnostník, který zanechal hodným dětičkám prosperující hokynářství. Když ještě vyměnil humpoláckou sukovici za noblesní hůlku a od jednoho z fandů dostal monokl, byl to docela jiný Babinský než ten, který opustil Kartouzy.

Zlepšilo se i jeho vyjadřování. Používal teď často knižních obrátů, jelikož hltal sešitové romány ze svého oboru. Se všemi popisovanými raubíři se ztotožňoval a popisované příhody vydával za své. Každou krvavou lázeň a drastický mord si okamžitě přisvojil a měnil je za džbery piva v putykách, kde se rozrůstalo jeho obecenstvo. Stával se z něj umělec, který vytlačoval z rajónu hospodské zpěváky a příležitostné baviče.

"Jsem Někdo," uvědomoval si potěšeně. "Vždycky jsem byl Někdo, ale teprve nyní tak vypadám a lidé si toho všimají. Zbytečně jsem se nechal přejmenovat! Adam Müller nikoho nezajímá, ale za Václavem Babinským se jezdí z Prahy až do Řep! Takovej kus cesty! Už přej o mně píšou třetí nebo čtvrtou knížku, a to není zdaleka konec! Kdyby byla nějaká loupežnická škola, určitě bych na ní vyučoval! Třeba bych se stal i vládním radou! To proto, že jsem svůj život nepromarnil a neskončil jako bezvýznamná nula! Jsem Babinský, a kdo je víc?"

Venca se nadouval a byl sám ze sebe dokonale odvázan. Pro posluchače byl veliký zážitek seznámit se s jeho mordy, které páchal po celé Evropě. Jeho obecenstvo se rozrůstalo a hltalo každé jeho slovo. Proto se nemůžeme divit, když Babinského navštívil i významný český básník Jan Neruda. Ten si dokonce s Vencou promluvil mezi čtyřma očima.

"Pane Babinský," pravil, "nepřišel jsem za vámi pro nic za nic. Na okraj Prahy se dostanu málokdy, protože jsem zavalen prací pro vlast. Ale chodím na pivo k Ježíškovi s Frickem Smetanou, který má napsat novou, ryze českou operu pro Národní divadlo. Asi po sedmém pivu nás napadlo, že by mohla pojednávat o pravém českém loupežníkovi. O neohezeném a statečném člověku, který se proslavil. Ta opera by se měla jmenovat Václav Babinský!"

To se Vencovi náramně líbilo. Tím spíše, že o profesním kolegu Žižkovi nepadlo ani slovo. Bylo jasné, koho pánové Neruda a Smetana preferují! Zřejmě proto, že jednooký hrdina z původního řemesla zběhl.

"Proč ne?" odvětil vstřícně. "Kdyby to bylo hodnotný a pro poučení naší zkažené mládeže, která mi už zase sežrala celej záhon ředkviček, tak bych nebyl proti!"

To Nerudu potěšilo. "Je tu ovšem problém," řekl, "a ten nemohu při nejlepší vůli zamlčet. Libreto by muselo být sepsáno podle vašeho skutečného života. To, co vyprávíte po hospodách, jsou převzaté historky z brakové literatury. Vesměs je prožili vaši zahraniční kolegové."

"No," zamumlal Babinský, "občas to trochu přikrošením. Lidi to rádi poslouchaj, tak proč jim nevyhovět?"

"Ano, jistě," souhlasil Neruda. "Ale váš životopis pro libreto by zpracovala jemná básnířka a krasoduška Eliška Krásnohorská. Je to zkušená libretistka a Fricek si ji nemůže vynachválit. Je třeba, abyste se s ní sešel, pochopitelně ne v putyce v Řepích. Kultivovaná dáma a přední česká vlastenka by do takového prostředí ani nevstoupila!"

To Babinský chápal. Pro slávu, která mu kynula, byl ochoten přijet kamkoliv.

51.

Babinský si ukousl příliš veliký krajíc. Když se dozvěděl, že se má sejít s Eliškou Krásnohorskou v uměleckém salónu mecenáše Plíška, dostal dosud nepoznanou trému. Přímou třesavku. Pojednou si začal uvědomovat, že na takovou událost mimořádného významu není dosud společensky připraven. Nevěděl, co si počít.

I když již nevypadal jako vagabund, nebyl si zcela jist, je-li dost elegantně oblečen. Na druhé straně přesvědčoval sám sebe, že starý loupežník nebo zahradník v klášterním útulku nemůže chodit oděn jako nějaký dandy. Pak to konzultoval s matkou představenou.

"Děláte mi starosti, Babinský," zamračila se, když ji seznámil se svými problémy, "a řeknu vám rovnou, že jste se na stará kolena dost změnil. Motýčku už pomalu nevezmete do ruky, vymlouváte se na nemoci z povolání, a přitom myslíte na světské radovánky. Což nevíte, že všechna sláva je polní tráva? Jen suchý pýr, rozfoukaný po krajině? Marnost nad marností, všechno je jen marnost, praví prorok. Proč si tato moudrá slova nevezmete k srdci?" Babinský nebyl zvyklý ctihodné matce představené odmítovat, ale tentokrát s ní nesouhlasil.

"Nemyslím na slávu," tvrdil, "ale na povznesení národa. Ten postavil divadlo sobě a chce v něm provozovat hodnotné opery. Jedna má být o mně."

"Proč zrovna o vás?" divila se jeptiška. "Proč ne o svatém Václavovi nebo Karlu IV. I pátera Koniáše by bylo možné zhudebnit? Ale výběr vaší osoby mi nepřipadá vhodný!"

"Protože nerozumíte vysokému umění!" vysvětlil jí loupežník, "a měla byste se o tuto oblast víc zajímat. Mohl bych vás seznámit s Honzou Nerudou nebo Frickem Smetanou!"

"Nemám zájem!" odsekla matka představená. "Ale vás je mi upřímně líto! Ocitl jste se na scestí a špatně dopadnete!" Tato předpověď se Babinskému ani trochu nezamlouvala. Představoval si, že ho abatyše psychicky podrží, a ne že ho bude srážet do prachu.

"Ctihodná matko," řekl. "Když už nemáte pochopení pro my umělecký zájmy, řekněte mi alespoň, jestli tohle oblečení je

vhodný pro návštěvu uměleckého salónu. Nebudu tam vypadat jako kašpar? Mám se setkat se slavnou libretistkou Eliškou Krásnohorskou!"

Abatyše se pohrdavě ušklíbila.

"Náš Pán nad takovými problémy nikdy neuvažoval," poučila ho. "Jaktěživ se nešňořil a o své oblečení se dělil s chudáky. Umělecké salóny ho nezajímaly!"

Děle nehodlala s Babinským diskutovat. Odkvačila do klášterní kaple a Venca zůstal stát zdrceně před záhonem s kedlubnami.

"Že já jsem se o módu víc nezajímal zmlada," zlobil se sám na sebe, "kdy jsem měl spoustu času! Jenže proč by se měl loupežník zajímat o módu? To bych byl všem akorát pro smích!" Teď byl ovšem v loži. Nevěděl si rady a řešil to, jak nejhůře mohl. Utíkal se k alkoholu, a to nejen k pivu. Byl tak vnitřně rozvrácen, že do sebe obracel celé žejdlíky žaludečního likéru. Místo aby řešil problém, zaléval ho jeden všeho druhu. Až tím budil pozornost.

"Podívejte na toho zpit'ara Babinskýho!" ukazovali si na něj a škodolibě se posmívali. "Má ji jako z praku! Asi ho trápí špatný svědomí kvůli těm, který zamordoval! A taky se bojí, že se za své strašlivé zločiny bude smažit v ohni pekelným!"

Tak to ovšem nebylo. Babinský sice strach měl, ale nikoliv z ohně pekelného. Strachoval se, že na Elišku Krásnohorskou neučiní náležitý dojem. Báł se stále víc, a nejvíc se báł v den, kdy se měl dostavit do uměleckého salónu.

O to více však pil. Za chvíli se motal tak, že na sebe sotva navlékl oděv. Chtěl se pomodlit, ale netrefil se do dveří svatostánku. Zato si natrhl rukáv u saka, což našťěstí nezpozoroval.

Chvíli se točil jako holub na báni a místo modlitby si propěvoval necudnou písničku z Litoměřická. Pak se rozhodl, že je nejvyšší čas vyrazit za splněním uměleckých ambicí.

"Hlavně musím vykročit levou nohou," umiňoval si, a pro štěstí se trochu poplival! Pak se Elišce Krásnohorské určitě zalíbím a napíše o mně nejhezčí libreto ve své umělecké kariéře!"

Prostory nalezince opouštěl Venca v celkem optimistické náladě. I když se poplival víc, než bylo společensky únosné. Nic však nenásvědčovalo naprostému neúspěchu. Ten se dostavil ve chvíli, kdy se Babinský zřítíl do škarpy a nedokázal se z ní vyhrabat. Ležel v blátě a skytal. Pak to vzdal a usnul. V uměleckém salónu ho čekali marně.

52.

Byla to životní prohra, se kterou se Babinský nedovedl smířit. Prožíval dlouhé dny kocoviny a v žádné z hospod, kde lidé čekali na jeho poutavé vyprávění, se neukázal. Děsivý abst'ák ho srazil na kolena. Bylo mu jako náruživému hazardnímu hráči, který v kasinu prohrál poslední vindru. Chtěl se vrátit k zahradnické práci, ale nemohl. Nerozeznal ani rýč od motyčky a o tvůrčím elánu si mohl nechat jenom zdát.

Ctihodné sestry ho litovaly a nalezcenci se mu posmívali. Dokonce si vymýšleli neapné říkanky nebo po něm házeli hroudy hlíny. Vůbec na to nereagoval.

"Babinský, vzmuzte se!" snažila se ho probudit matka představená. "Snažte se prožít slunný podzim života! Rozhlédněte se kolem sebe a vychutnejte půvaby naší přírody! Podívejte - děti z jednotřídky jdou na vycházku a zpívají si. Krásný zhled je na ten boží svět! Načerpejte od nich optimismus a radost ze života! Věřte mi, že je na vás neutěšený pohled!"

Ale pro Babinského už žádná radost ze života neexistovala. Byla mu poskytnuta velká životní šance a on ji promarnil! Zklamal českého básníka, nesešel se s předními umělci a připravil velké zklamání i slavné libretistce Elišce Krásnohorské. Ta byla jistě jeho chováním otřesena!

Co ještě může Venca od života čekat? Rozhodně už nebude nikoho inspirovat k závažnému uměleckému dílu.

Neprodere se na prkna Národního divadla a nikdo ho již nepozve do uměleckého salónu. Stal se s konečnou platností ztroskotancem, na něhož sirotci vyplazují jazyky. Z této bídy již není úniku. Od toho mu nepomůže ani svatý Václav! A co bude potom? Babinský si nečinil žádné iluze. Byl si téměř jist, že je odsouzen k mukám pekelným. Kam jinam by se taky hrabal? Co mohl, to prošvihl, a teď tomu nasadil korunu. I anděl strážný se ho zřekl a nechal ho povalovat ve škarpě! Snad se ani neměl probudit! Měl se zadusit blátem, protože nic jiného si nezaslouží! Ani proklouznutí do očiště ne!

"Jaké to asi v pekle je?" napadlo ho pojednou.

"Setkám se tam s někým známým? Určitě se v pekelném ohni zmítá ten mizera Hřib a já si to s ním ještě vyřídím. Aniž bych bral ohled na jeho bezměrné utrpení, nakopnu ho ještě do prdele! Takovej syčák si nic jiného nezaslouží! Škoda že jsem o něm nemohl povědět paní Elišce Krásnohorské!"

Dále už Venca tuto myšlenku nerozvíjel. Zejména proto, že mu myšlenky utíkaly na všechny strany a už nebyl schopen je jakkoliv uspořádat. Blížil se konec loupežnickovy cesty.

Stařec chátral a slábl. Už ani nevěděl, že pochází z Pokratic u Litoměřic, a Špilberk si pletl s Karlštejnem. Ani na posvátnou horu Říp se nepamatoval. Šlo to s ním z kopce a nedalo se s tím nic dělat.

Navíc nečekaně šlápl na pohozené hrábě, čímž se vážně zranil. Ale nestěžoval si. Ležel, koukal na strop a občas si zabroukal nějakou píseň. Pochopitelně falešně, protože téměř ohluchl a těžko trefil patřičný tón. Nedá se říci, že by na tom sešlo.

Pak už nebroukal, jen tiše chroptěl. 1. srpna 1879 vydechl naposled. V libocké matrice zesnulých byl uveden jako Adam Müller, zahradník na odpočinku, který se dožil 83 let. Jeptišky ho ale pochovaly jako Václava Babinského. Ačkoliv ho uložily ve vězeňské části klášterního života, nebránily občanům v účasti na loupežnickové pohřbu. Do rakve byl Babinský položen pečlivě oblečený, se škrobeným límcem Boleslava Jablonského a v Palackého kravatě. Nad hrobem stálo mnoho zarmoucených lidí a nalezcenci hlasitě plakali. Prý to ale jen předstírali a považovali pohřeb za dobrou zábavu.

Václav Babinský se dočkal i muziky. Libocká kutálka zahrála píseň Zahučely hory, zahučely lesy, kterou dirigoval sám její autor, zpěvák a skladatel Josef Hais. Byl znám zejména jako předzpěvák při všech pražských procesích.

Josef Hais se rozhodl zazpívat Babinskému při ukládání rakve do hrobu. Původně chtěl složit zbrusu novou píseň, ale nedostavila se mu inspirace. Proto zapěl svůj nejpoblábnější šlágr, při kterém Češi plakali již několik desetiletí.

Jmenovala se: Spi, Havlíčku, v tvém hrobečku. Havlíčka pochopitelně změnil na Babinského, takže píseň zněla:

Spi, Babinskej, v tvém hrobečku,

národ zpívá tvou věrnou písničku.

Odpočívej v pokoji!

Kdyby měl jsi z hrobu hledět,

viděl bys národ pro tě žet.

Odpočívej v pokoji!

Tvoje tělo v hrobě hnije,

ale duch tvůj posud v Čechách žije.

Odpočívej v pokoji!

Smutný pohřeb skončil, lidé se rozešli a jeptišky se naposledy pomodlily.

Zájem o litoměřického loupežníka ale neupadl. Během dvaceti let vyšlo dvacet knížek zabývajících se Babinského dobrodružným životem. Ani jedna z nich se nezakládala na pravdivých událostech.

Celé příští století zachovalo Vencovi přízeň. Pasovalo ho dokonce na lotra mexického a nechalo ho popravit až v údolíčku v Africe. Písnička o tom byla zpívána u táborových ohňů, pořádaných organizacemi různého ideového zaměření.

Václav Babinský spolehlivě přežil svou smrt a lze očekávat obnovení jeho věhlasu i v novém tisíciletí.

KONEC